

განსჯაღობა

კრებულში გამოქვეყნებულია ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისა და სამართლის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები. ამ და სხვა საქმეთა მოძებნა შესაძლებელია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ვებ-გვერდზე: <http://www.supremecourt.ge/court-decisions/>

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებანი
ადმინისტრაციულ საქმეებზე

2021, № 10

Decisions of the Supreme Court of Georgia
on Administrative Cases
(in Georgian)

2021, № 10

Entscheidungen des Obersten Gerichts von Georgien
in Verwaltungssachen
(in der georgischen Sprache)

2021, № 10

Решения Верховного Суда Грузии
по административным делам
(на грузинском языке)

2021, № 10

გადაწყვეტილებების შერჩევასა და დამუშავებაზე პასუხისმგებელი

ლიანა ლომიძე

ტექნიკური რედაქტორი

მარიკა მაღალაშვილი

რედაქციის მისამართი:

0110, თბილისი, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6, ტელ: 298 20 75;
www.supremecourt.ge

უურნალი გამოდის საქართველოს უზენაესი სასამართლოსა და საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საერთო სასამართლოების დეპარტამენტის მხარდაჭერით

საკიეზელი

1. ადმინისტრაციული განსჯადობა

სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისთვის დარიცხული დავალიანების შესახებ დავის განსჯადობა	5
სადოქტორო პროგრამის კონკურსთან დაკავშირებით დავის განსჯადობა	10
ადმინისტრაციული ორგანოსათვის დაკისრებული უფლება-მოვალეობების შესრულების მართლზომიერების თაობაზე დავის განსჯადობა	16

2. სამოქალაქო განსჯადობა

ავტომანქანის საჯარიმო სადგომზე დგომის ღირებულების ანაზღაურების შესახებ დავის განსჯადობა	24; 33
პარტნიორის მიერ კერძო სამართლის იურიდიული პირის კაპიტალში ქონების შეტანის მართლზომიერების თაობაზე დავის განსჯადობა	42
სავაჭრო-სამრეწველო პალატის პრეზიდენტის არჩევასთან დაკავშირებით დავის განსჯადობა	52
შრომითი ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავის განსჯადობა	61
ნარდობის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავის განსჯადობა	68

3. ტერიტორიული განსჯადობა

განსჯადობა ხელშეკრულების შესრულების ადგილის მიხედვით	74
განსჯადობა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილის მიხედვით	80
განსჯადობა უძრავი ნივთისა და საჯარო რეესტრის ტერიტორიული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით	86
განსჯადობა მოპასუხის – იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით	95; 99; 109; 137
განსჯადობა მოპასუხის – იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით და განსჯადობის სპეციალური წესი	103
განსჯადობა ადმინისტრაციული სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით	118
განსჯადობა ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით	124; 145
შემაკავებელი ორდერის გაუქმების თაობაზე განსჯადობა	132

- 4. განსჯადობა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ საქმეებზე**
 განსჯადობა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილის მიხედვით 150; 156
- 5. საქმის განსჯადობის თაობაზე სასამართლოთა შორის კლასიკური დავის არარსებობის გამო სარჩელის უკან დაბრუნება**
 ორივე მოდავე სასამართლოების დასაბუთებული შეხედულების არარსებობის გამო საქმის უკან დაბრუნება 161; 168
- 6. ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების განსჯადობა** 176; 180

1. ადმინისტრაციული განსჯადობა

სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ძონების არამართლზომიერი სარგებლობისთვის დარიცხული დავალიანების შესახებ დავის განსჯადობა

განჩინება საქართველოს სახელით

№ბს-223(გ-20)

23 სექტემბერი, 2020 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ა. ნულაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. ქადაგიძე

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი მოსმენის გარეშე, განიხილა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელის განსჯადობის თაობაზე ახალციხის რაიონულ სასამართლოში წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ სარჩელით მიმართა ახალციხის რაიონულ სასამართლოს მოპასუხე შპს „...ს“ მიმართ, სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების სამენარმეო საქმიანობისათვის არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების დაკისრებისა და უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვის მოთხოვნით. მოსარჩელემ მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძველად მიუთითა „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 36-ე მუხლის პირველი პუნქტი და 49² მუხლი, ასევე, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის დანაწესები. სარჩელი წარდგენილ იქნა როგორც ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველი.

ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 23 აპრილის განჩინებით ადმინისტრაციული საქმე განსჯადობით გადაეცა იმავე სასამართლოს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველად. სასამართლომ მიიჩნია, რომ აღნიშნულ საქმეში დავის საგანს წარმოადგენს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს

ტოსა და შპს „...ს“ შორის დადებული იჯარის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულებითი ურთიერთობა. მიუხედავად იმისა, რომ ხელშეკრულების ერთ-ერთ მხარეს ადმინისტრაციული ორგანო წარმოადგენს, ხელშეკრულება არ აღჭურავს პირს საჯარო-სამართლებრივი უფლება-მოვალეობებით, არ შეიცავს ადმინისტრაციული აქტის გამოცემის ან სხვა მმართველობითი ღონისძიების განხორციელების ვალდებულებას. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლოს მოსაზრებით, დავა სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით უნდა განხილულიყო.

ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 24 მაისის განჩინებით სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი შპს „...ს“ მიმართ დატოვებულ იქნა განუხილველად იმ საფუძველით, რომ სარჩელი განეკუთვნებოდა ადმინისტრაციულ საქმეთა კატეგორიას. აღნიშნული განჩინება კერძო საჩივრით გაასაჩივრა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 18 ნოემბრის განჩინებით სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს კერძო საჩივარი დაკმაყოფილდა; გაუქმდა ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 24 მაისის განჩინება და საქმე მოსამზადებელი ეტაპიდან განსახილველად დაუბრუნდა იმავე სასამართლოს.

სამოქალაქო საქმეზე მიღებული, ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2020 წლის 13 თებერვლის განჩინებით კი განსჯადობის თაობაზე დავის გადასაწყვეტად საქმე გადაეცა საკასაციო სასამართლოს. სასამართლომ მიუთითა საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლზე, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-3 და მე-16 მუხლებზე, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველ ნაწილზე, „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლზე, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 36-ე მუხლის 1³ მუხლზე და აღნიშნა, რომ დავის საგანი ეხება სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისთვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურებას, რაც ეფუძნება ადმინისტრაციულ კანონმდებლობას. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე სასამართლომ მიიჩნია, რომ განსახილველი დავა გამომდინარეობს არა კერძო-სამართლებრივი, არამედ ადმინისტრაციული, საჯარო კანონმდებლობიდან და მისი განხილვა უნდა მოხდეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების ფარგლებში.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე გა-

ეცნო საქმის მასალებს, განსჯადობის თაობაზე ახალციხის რაიონული სასამართლოს განჩინებებს და საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ საქმე განსჯადობის მიხედვით უნდა დაექვემდებაროს ახალციხის რაიონული სასამართლოს მიერ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განხილვას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ განსჯადობა განსაზღვრავს სასამართლოთა შორის საქმეების განაწილების წესს, ანუ ადგენს, სასამართლოსადმი უწყებრივად დაქვემდებარებული საქმე კონკრეტულად რომელმა სასამართლომ უნდა განიხილოს და გადაწყვეტოს. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლი განსაზღვრავს სასამართლოს ქვემდებარე სამოქალაქო დავების კატეგორიებს, ხოლო ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლში უწყებრივად სასამართლოს ქვემდებარე ადმინისტრაციული დავების კატეგორიათა ჩამონათვალაა მოცემული. ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

განსახილველ შემთხვევაში სადავო სამართალურთიერთობის ერთ-ერთი მხარე – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტისა და „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის საფუძველზე, წარმოადგენს ადმინისტრაციულ ორგანოს. თუმცა ვინაიდან ადმინისტრაციული ორგანო შესაძლოა მხარედ გამოვიდეს კერძო-სამართლებრივ ურთიერთობაშიც, საქმის განსჯადობის განმსაზღვრელ ფაქტორს არა მხოლოდ სადავო სამართალურთიერთობის სუბიექტური შემადგენლობა, არამედ სადავო სამართალურთიერთობის ბუნებაც წარმოადგენს. კერძოდ, კანონმდებლობამ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილი უნდა იყოს საჯარო, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით მოწესრიგებული სამართალურთიერთობიდან. ამრიგად, თუკი ურთიერთობის მონაწილე სუბიექტი არის ადმინისტრაციული ორგანო და ამავდროულად ურთიერთობა საჯარო-სა-

მართლებრივ მოწესრიგებას მოითხოვს, საქმე ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით უნდა იქნეს განხილული.

საკასაციო სასამართლო, მოცემული დავის სამართლებრივი ბუნების შეფასებისას, მიუთითებს, რომ სასარჩელო მოთხოვნა გამომდინარეობს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონიდან. დასახელებული კანონის 36-ე მუხლის 1³ პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლე, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი და რომელიც ქონებას სამეწარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით) იყენებს, ვალდებულია, ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახმად, საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის. ამავე კანონის პირველი მუხლის მე-6 პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ქონების მართვასა და განკარგვას ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ახორციელებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სახეზეა დავის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი მიკუთვნების წინაპირობები: სადავო სამართალურთიერთობის ერთ-ერთი მხარე არის ადმინისტრაციული ორგანო; დავის საგანი ეხება სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურებას, დავალიანების დარიცხვა კი ეფუძნება ადმინისტრაციულ კანონმდებლობას. ამრიგად, სადავო სამართალურთიერთობის ხასიათი და მისი სუბიექტური შემადგენლობა ადასტურებს დავის ადმინისტრაციულ საქმეთა კატეგორიისადმი კუთვნილებას.

რაც შეეხება მეორე სასარჩელო მოთხოვნას – უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვას, აღნიშნული გამომდინარეობს პირველი სასარჩელო მოთხოვნიდან და უკავშირდება მის გადანაცვებას. ამდენად, პროცესის ეკონომიურობის, დავის სრულყოფილად განხილვისა და გადანაცვების პრინციპებიდან გამომდინარე, ორივე სასარჩელო მოთხოვნა განხილულ უნდა იქნეს ერთად, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწი-

ლის საფუძველზე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ დავა განხილული უნდა იქნეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი შპს „...ს“ მიმართ სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურებისა და უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვის თაობაზე განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს ახალციხის რაიონულ სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველად;

2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**სადოქტორო პროგრამის კონკურსთან დაკავშირებით
დავის განსჯადობა**

**განჩინება
საქართველოს სახელმწიფო**

№ბს-936(გ-20)

13 მაისი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ა. ნულაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. ქადაგიძე**

საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, განიხილა ვ. ო-ას სარჩელის განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიებს შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

ვ. ო-ამ 2020 წლის 10 სექტემბერს სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხის – სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიმართ და მოითხოვა ამავე უნივერსიტეტის ...ის სადოქტორო პროგრამის სააპელაციო კომისიის 2020 წლის 3 სექტემბერს გამოქვეყნებული გადაწყვეტილების ბათილად ცნობა, რომლითაც მოსარჩელის კვლევითი განაცხადი შეფასდა 2,8 ქულით; ვ. ო-ამ, ასევე, მოითხოვა მოპასუხისთვის ახალი გადაწყვეტილების მიღების დავალება, რომლითაც ძალაში დარჩება მოსარჩელის პირვანდელი შეფასება და მიეცემა კონკურსის შემდეგი ეტაპის (ზეპირი პრეზენტაცია) გავლის შესაძლებლობა.

სარჩელის თანახმად, 2020 წლის 13 აგვისტოს ვ. ო-ა დარეგისტრირდა სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ...ის სადოქტორო პროგრამაზე მისაღებ კანდიდატთა კონკურსზე. მოსარჩელის კვლევითი განაცხადი შეფასდა 3 ქულით (მაქსიმალური ქულა – 5 ქულა). მიუხედავად იმისა, რომ მიღებული ქულა საკმარისი იყო შემდეგ ეტაპზე გადასასვლელად, საკონკურსო პოზიციის გაუმჯობესების მიზნით, მოსარჩელემ მიღებული შეფასება სააპელაციო კომისიაში გაასაჩივრა. სააპელაციო კომისიამ კი ვ. ო-ას მიანიჭა 2,8 ქულა, რამაც მისი სადოქტორო პროგრამის კონკურსიდან

გამოთიშვა განაპირობა. მოსარჩელე სწორედ აღნიშნულ შეფასებას ხდის სადავოდ.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 11 სექტემბრის განჩინებით სარჩელი განსჯადობის წესით განსახილველად გადაეგზავნა ამავე სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ აღნიშნა, რომ სარჩელი შეეხება სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ...ის სადოქტორო პროგრამაზე ჩარიცხვისთვის გამართულ კონკურსში მიღებულ შეფასებას, სადავო საკითხს კი აწესრიგებს უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს 2014 წლის 5 ნოემბრის №105 სხდომის ოქმით დამტკიცებული ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოსა და დოქტორანტიურის დებულება. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლომ მიიჩნია, რომ სადავო სამართლებრივი ურთიერთობა არ მიეკუთვნება საჯარო-სამართლებრივს, ვინაიდან იგი არ არის მოწესრიგებული ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 21 სექტემბრის განჩინებით ვ. ო-ას სარჩელი განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ მოცემული დავა ეხება ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ საჯარო კანონმდებლობის ნორმებით განსაზღვრული უფლებამოსილების ფარგლებში მიღებული გადაწყვეტილების კანონიერებას. სასამართლომ აღნიშნა, რომ დავის არსის, ურთიერთობის მახასიათებლის, არსებული ნორმატიული მოწესრიგებისა და საკანონმდებლო რეგულაციის („უმალღესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის და სხვა ნორმატიული აქტების) მიზნის გათვალისწინებით, სადავო ურთიერთობა განეკუთვნება საჯარო და არა კერძო-სამართლებრივ ურთიერთობას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიების განჩინებების გაცნობის შედეგად, მიიჩნევს, რომ ვ. ო-ას სარჩელი განხილულ უნდა იქნეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მიერ შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის პირველ ნაწილზე,

რომლითაც დადგენილია, რომ სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. იმავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად კი, თუ პირი არაგანსჯად სასამართლოში წარადგენს სარჩელს, სასამართლომ სარჩელი განსჯად სასამართლოს უნდა გადაუგზავნოს და აცნობოს ამის შესახებ მოსარჩელეს.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ საერთო სასამართლოებისადმი უწყებრივად დაქვემდებარებული საქმის განხილვასა და გადაწყვეტაზე უფლებამოსილი კონკრეტული სასამართლოს განსაზღვრა ხდება განსჯადობის წესების საფუძველზე. ამასთან, განსჯადი სასამართლო უნდა დადგინდეს განსჯადობის მომწესრიგებელი საკანონმდებლო ნორმების საფუძველზე, კერძოდ, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლში ჩამოთვლილია სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით განსახილველი საქმეები, ხოლო ადმინისტრაციული საპროცესო კანონმდებლობით განსახილველი დავების ჩამონათვალს შეიცავს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლი. ამასთანავე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-3 ნაწილში დაზუსტებულია, რომ სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ განსჯადი სასამართლოს დადგენა უნდა მოხდეს დავის თავისებურებების გათვალისწინებით, რაც მხარეთა ზუსტ განსაზღვრას, სასარჩელო მოთხოვნათა დეტალურ შესწავლასა და გამოსაყენებელი კანონმდებლობის შეფასებას მოითხოვს. ამასთან, მართალია, ადმინისტრაციული წესით განსახილველ დავებში ერთ-ერთ მხარედ აუცილებლად მონაწილეობს ადმინისტრაციული ორგანო, მაგრამ „განსჯადობის საკითხში კანონმდებელმა გადამწყვეტი მნიშვნელობა მიანიჭა სადავო სასამართალურთიერთობის ბუნებას და არა მის მონაწილეებს. ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 2.1 მუხლის მიხედვით საერთო სასამართლოები ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილავენ ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან გამომდინარე სამართლებრივი ურთიერთობიდან წარმოშობილ დავებს. ამავე კოდექსის 2.2 მუხლი კიდევ უფრო აკონკრეტებს ადმინისტრაციული დავის საგანს (ტაქსაცია). აღნიშნულიდან გამომდინარე, კანონმდებელმა ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობი-

დან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობითაა მოწესრიგებული (ენუმერაცია). კანონმდებლის მითითება იმის შესახებ, რომ საერთო სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება დავა იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან გამომდინარეობს, ასახავს განსჯადობის გარეგან ნიშანს. სამართალურ-თიერთობის კუთვნილების გარეგანი ნიშანი ეხება სადავო სამართალურ-თიერთობის მარეგულირებელი ნორმების ადგილს კანონმდებლობაში: იმ შემთხვევაში, თუ სამართალურ-თიერთობა რეგულირდება სამოქალაქო კოდექსის ან სხვა კერძო-სამართლებრივი წყაროს ნორმებით, დავა სამოქალაქო კატეგორიისაა, უკეთეს ურთიერთობის მარეგულირებელი ნორმა მოცულია ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით ან საჯარო სამართლის სხვა წყაროთი, დავა ადმინისტრაციულ კატეგორიას განეკუთვნება“ (საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2013 წლის 4 აპრილის განჩინება საქმეზე №ბს-844-828(გ-12)).

განსახილველ შემთხვევაში დავა ეხება სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ...ის სადოქტორო პროგრამის კონკურსის ფარგლებში მოსარჩელის შეფასების კანონიერებას, კერძოდ, მოსარჩელის განმარტებით, 2020 წლის 13 აგვისტოს დარეგისტრირდა დასახელებულ სადოქტორო პროგრამაზე მისაღებ კანდიდატთა კონკურსზე. მისი კვლევითი განაცხადი, მაქსიმალური – 5 ქულიდან, შეფასდა 3 ქულით. მიღებული ქულა ვ. ო-ამ უნივერსიტეტის სააპელაციო კომისიაში გაასაჩივრა, კომისიამ კი მას 2,8 ქულა მიანიჭა. მოსარჩელე სწორედ ქულის შემცირებას არ ეთანხმება.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, უდავოა, რომ საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტიდან გამომდინარე, მოპასუხედ დასახელებული სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი ადმინისტრაციულ ორგანოს წარმოადგენს.

რაც შეეხება დავის გადაწყვეტისთვის გამოსაყენებელ კანონმდებლობას, საკასაციო პალატა მიუთითებს „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონზე, რომელიც აწესრიგებს საქართველოში უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების საგანმანათლებლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის განხორციელების პროცესს, უმაღლესი განათლების მართვისა და დაფინანსების პრინციპებსა და წესს, ადგენს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების დაფუძნების, საქმიანობის, რეორგანიზაციისა და ლიკვიდაციის წესს, ასევე ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის პრინციპებს. დასახელებული კანონის მე-2 მუხლის „ტ“ ქვე-

პუნქტის შესაბამისად, დოქტორანტურა არის აკადემიური უმაღლესი განათლების მესამე საფეხური; „ტ 1“ ქვეპუნქტის მიხედვით კი, დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამა წარმოადგენს აკადემიური უმაღლესი განათლების მესამე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამას, რომელიც არის სასწავლო კომპონენტისა და სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტის ერთობლიობა და რომლის სწავლის შედეგებიც შეესაბამება ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩოს მე-8 დონისათვის განსაზღვრულ განზოგადებულ სწავლის შედეგებს. იმავე კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის „პ7“ ქვეპუნქტის თანახმად, დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამების დაფინანსების წესსა და პირობებს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო ამტკიცებს. ამასთან, იმავე კანონის 56-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, დოქტორანტურაში მიღების წესები განისაზღვრება უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების შესაბამისი ძირითადი საგანმანათლებლო ერთეულის დებულებით, ამ კანონის მოთხოვნების გათვალისწინებით.

დასახელებულ ნორმათა საფუძველზე, საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვისა და სწავლების ძირითადი მიმართულებები/პრინციპები სწორედ „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონით არის განსაზღვრული. მართალია, უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება თავისი დებულებით დეტალურად აწესრიგებს საკითხს, თუმცა მან სწორედ დასახელებული კანონის მოთხოვნები უნდა გაითვალისწინოს. აღნიშნულთან დაკავშირებით, საკასაციო სასამართლო დამატებით მიუთითებს, რომ სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის წესდება დამტკიცებულია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2013 წლის 11 სექტემბრის №134/ნ ბრძანებით. წესდების პირველი მუხლის მე-2 პუნქტში კი მითითებულია, რომ უნივერსიტეტის საქმიანობა ეფუძნება საქართველოს კონსტიტუციას, საერთაშორისო სამართლებრივ ნორმებს, „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონს, საქართველოს სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნებსა და ამ წესდებას. წესდება, სხვა საკითხებთან ერთად, აწესრიგებს აკადემიური საბჭოს წევრების არჩევისა და საბჭოს უფლებამოსილების საკითხებსაც. უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 28 დეკემბრის №14 სხდომის ოქმით კი დამტკიცებულია უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოსა და დოქტორანტურის დებულება, რომელიც განსაზღვრავს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტის

სადისერტაციო საბჭოს საქმიანობისა და მისი თავმჯდომარის არჩევის წესს, დოქტორის აკადემიური ხარისხის მინიჭების კრიტერიუმებს, დოქტორანტურაში მიღების წესს, დოქტორანტურის აკადემიურ შინაარსს და ხელმძღვანელის/თანახელმძღვანელის ძირითად მოვალეობებს, დოქტორანტურის მიზნებს, სადისერტაციო ნაშრომის და სადოქტორო პორტფოლიოს დაცვის წესს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ვინაიდან სადავო საკითხი მოსარჩელის შეფასების – დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვის მიზნით კონკურსის შემდეგ ეტაპზე გადასასვლელი ქულის განსაზღვრის კანონიერებას შეეხება, იგი შეიცავს საჯარო-სამართლებრივ ბუნებას და სასარჩელო მოთხოვნათა გადაწყვეტისას სასამართლომ სწორედ ზემოთ მითითებული ნორმატიული აქტებით უნდა იხელმძღვანელოს, რომლებიც ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობას განეკუთვნება.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ ვ. ო-ას სარჩელი, მოპასუხის – სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიმართ, განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ვ. ო-ას სარჩელი, მოპასუხის – სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;

3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ადმინისტრაციული ორგანოსათვის დაკისრებული
უფლება-მოვალეობების შესრულების
მართლმომიწიერების თაობაზე დავის განსჯადობა**

**განჩინება
საქართველოს სახელმწიფო**

№ბს-371(გ-21)

2 ივნისი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ქ. ცინცაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. ქადაგიძე,
ნ. სხირტლაძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, განიხილა სს „...ის“ სარჩელთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა განსჯადობის თაობაზე, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

2021 წლის 24 მარტს სს „...მა“ სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხე ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახურის მიმართ.

მოსარჩელემ მოპასუხისათვის სს „...ის“ ტერიტორიაზე ...ის ქუჩის მხრიდან შესასვლელი ლიანდაგის დემონტირებული მონაკვეთის აღდგენის დავალება მოითხოვა.

მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ ქ. თბილისში, ...ის ქ. №1-ში ს/კ ... აღრიცხული უძრავი ნივთი წარმოადგენს სს „...ის“ საკუთრებას. ობიექტის ტერიტორიაზე შედის რკინიგზის ლიანდაგი, რომელიც მოსარჩელის ძირითად საშუალებათა ღირებულების შეფასების აქტში მოხსენებულია როგორც ...ი და მისი ექსპლუატაციაში შესვლის თარიღია 1946 წლის 01 ივლისი, ხოლო მისი საწყისი საბალანსო ღირებულება – 114 750 ლარი. მოსარჩელის განმარტებით, 2020 წლის 24 დეკემბერს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახურიდან მიიღეს წერილი, რომლითაც მოთხოვნილი იყო ინფორმაცია ლიანდაგის მესა-

კუთრის შესახებ, რათა მოეხდინათ ლიანდაგის დემონტაჟი. ამასთან, ადმინისტრაციული ორგანო არ ითხოვდა მესაკუთრის თანხმობას ან რაიმე სახის მოლაპარაკების წარმოებას ასი ათასობით ღირებულების ლიანდაგის დემონტაჟზე. ამასთან, წერილის თანახმად, ლიანდაგი იყო უმოქმედო, რაც მოსარჩელის მითითებით, არ შეესაბამება სიმართლეს. სს „...ი“ აღნიშნავს, რომ 2020 წლის 28 დეკემბერის წერილით ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახურს ეცნობა, რომ რკინიგზის ლიანდაგი ირიცხებოდა სს „...ის“ ბალანსზე და ემსახურებოდა ...ის ტერიტორიაზე მოქმედ ათობით ფირმას, რომელთა ფუნქციონირება დამოკიდებული იყო პროდუქციის შემოტანაზე და ...ი მათთვის აუცილებელ ატრიბუტს წარმოადგენდა. ამასთან, რკინიგზის ლიანდაგის სიგრძე შეადგენდა 700 მეტრს და კერძო ფირმებთან იჯარის ხელშეკრულებების გაფორმებისას ყოველთვის შეთანხმების საგანს წარმოადგენდა. მოსარჩელის განმარტებით, ზემოაღნიშნული ინფორმაციის უგულებელყოფით, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახურმა მაინც მოახდინა ...ის ქუჩის მხრიდან შემოსასვლელი ლიანდაგის დემონტაჟი მესაკუთრის თანხმობის გარეშე. მოსარჩელის მითითებით, მოპასუხემ უხეშად დაარღვია მისი საკუთრების უფლება და მიაყენა მატერიალური ზიანი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 29 მარტის განჩინებით სს „...ის“ სარჩელი განსახილველად გადაეგზავნა განსჯად – თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლზე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლზე და აღნიშნა, რომ კანონმდებელმა ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობითაა მოწესრიგებული (ენუმერაცია). კანონმდებლის მითითება იმის შესახებ, რომ საერთო სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება დავა იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან გამომდინარეობს, ასახავს განსჯადობის გარეგან ნიშანს. სამართალურთიერთობის კუთვნილების გარეგანი ნიშანი ეხება სადავო სამართალურთიერთობის მარეგულირებელი ნორმების ადგილს კანონმდებლობაში: იმ შემთხვევაში, თუ სამართალურთიერთობა რეგუ-

ლირდება სამოქალაქო კოდექსის ან სხვა კერძო-სამართლებრივი წყაროს ნორმებით, დავა სამოქალაქო კატეგორიისაა, თუ ურთიერთობის მარეგულირებელი ნორმა მოცულია ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით ან საჯარო სამართლის სხვა წყაროთი, დავა ადმინისტრაციულ კატეგორიას განეკუთვნება. კოლეგიის მითითებით, განსახილველ შემთხვევაში, დავის საგანს წარმოადგენს კერძო-სამართლებრივი ხასიათის ურთიერთობიდან გამომდინარე დავა და მის შესრულებლობასთან დაკავშირებით წარმოშობილი ქმედება, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლის საფუძველზე, სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველ დავას წარმოადგენს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 5 აპრილის განჩინებით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიებს შორის განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად საქმე გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-14 მუხლის მე-2 ნაწილზე და აღნიშნა, რომ განსახილველი სარჩელის მოთხოვნის და დავის საგნის არსიდან გამომდინარე, საქმის გადაწყვეტის მიზნით, სასამართლომ უნდა შეაფასოს მოპასუხის ქმედების კანონიერების საკითხი, რაც შეუძლებელია განხილულ იქნეს სამოქალაქო კანონმდებლობის საფუძველზე. კოლეგიის მითითებით, მოცემულ საქმეზე მოსარჩელის მოთხოვნა მიმართულია ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახურის მიმართ. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, მოპასუხე, როგორც საჯარო სამართლებრივი უფლებამოსილების განმახორციელებელი ადგილობრივი მმართველობის ორგანო წარმოადგენს ადმინისტრაციულ ორგანოს. მოსარჩელის მოთხოვნა – ქმედების განხორციელების, მოსარჩელის კუთვნილი ლიანდაგის აღდგენის დავალდებულება თავისი შინაარსით წარმოადგენს ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნას პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენით (რესტიტუციის მოთხოვნა). კოლეგიამ მიუთითა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 და 208-ე მუხლებზე და აღნიშნა, რომ დავის საგნის გათვალისწინებით, საქმე უნდა განიხილოს ადმინისტრაციული საქმეების განმხილველმა სასამართლომ, წინააღმდეგ შემთხვევაში, სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსამართლეს მოუწევს შეაფასოს ადმინისტრაციული ორგანოს ქმედება, ასევე შეაფასოს საჯარო და კერძო

ინტერესების ურთიერთგანონასწორების საკითხი და ა.შ. ამგვარი შეფასებები კი ადმინისტრაციულ საქმეთა განმხილველმა სასამართლომ უნდა ჩამოაყალიბოს იმ საპროცესო წესების ფარგლებში, რაც ადმინისტრაციული სამართალწარმოებისთვის არის დამახასიათებელი.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ სს „...ის“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან, აღნიშნული მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში, სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ აღნიშნული მუხლით გათვალისწინებული სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის დაშვება ითვალისწინებს სასამართლოებს შორის დავას როგორც საგნობრივი, ისე ტერიტორიული განსჯადობის თაობაზე. განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება საგნობრივი განსჯადობის საკითხს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლი შეიცავს ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს, კერძოდ, ხსენებული მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსით დადგენილი წესით, საერთო სასამართლოში განიხილება დავა იმ სამართლებრივ ურთიერთობებ-

თან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობენ ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან, ხოლო იმავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა. იმავე მუხლის მე-3 ნაწილი მიუთითებს, რომ ამ მუხლით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობენ ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიჩნევისათვის აუცილებელი პირობაა, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა იურიდიულად ეფუძნებოდეს საჯარო-ადმინისტრაციული სამართლის შესაბამის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან, ანუ მოსარჩელის მიერ მითითებული საკუთარი უფლების (უფლებების) დარღვევა თავისი არსითა და შინაარსით განპირობებული უნდა იყოს მოპასუხის მხრიდან საჯარო, მატერიალური სამართლის შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით.

განსახილველ შემთხვევაში, სასარჩელო მოთხოვნას ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახურისათვის სს „...ის“ ტერიტორიაზე ...ის ქუჩის მხრიდან შესასვლელი ლიანდაგის დემონტირებული მონაკვეთის აღდგენის დავალება წარმოადგენს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახური არის ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სტრუქტურული ერთეული, რომელიც უზრუნველყოფს თბილისის საქალაქო მეურნეობის რეაბილიტაციისა და განვითარების პროგრამათა შემუშავებას და მათი განხორციელების უზრუნველყოფას, აგრეთვე ადგილობრივ საზოგადოებრივ მომსახურებათა ორგანიზებას. ამდენად, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, მოპასუხე არის ადმინისტრაციული ორგანო და სასარჩელო მოთხოვნა მიმართუ-

ლია ადმინისტრაციული ორგანოს მიმართ, თუმცა დავაში ადმინისტრაციული ორგანოს მონაწილეობა არ იძლევა დავის ავტომატურად ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიჩნევის შესაძლებლობას, არამედ კანონმდებლობამ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული.

განსახილველ შემთხვევაში, სს „...ის“ სარჩელის საფუძველს წარმოადგენს ის გარემოება, რომ ადმინისტრაციულმა ორგანომ, მოსარჩელის თანხმობის გარეშე მოახდინა მოსარჩელის ბალანსზე რიცხული, ქ. თბილისში, ...ის ქ. №1-ის მიმდებარედ განლაგებული რკინიგზის ლიანდაგის დემონტაჟი. ამდენად, მოსარჩელე ითხოვს, მოპასუხე ადმინისტრაციულ ორგანოს დაევალოს პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენა – ტერიტორიაზე დემონტირებული ლიანდაგების კვლავ განთავსება. თავისმხრივ, მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მოსარჩელისათვის გაგზავნილი წერილით ირკვევა, რომ თ. ...ის ქუჩაზე გამავალი ლიანდაგი ხელს უშლიდა სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილებას და ქმნიდა საცოხს. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ განსჯადობის თაობაზე დავის გადაწყვეტა საჭიროებს ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ უკვე განხორციელებული მოქმედების – ლიანდაგების დემონტაჟის და სასარჩელო მოთხოვნის ფარგლებში მომავალში განსახორციელებელი მოქმედების – დემონტირებული ლიანდაგის აღდგენის სამართლებრივი ბუნების გარკვევას.

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ განხორციელებული/განსახორციელებელი ღონისძიების საჯაროსამართლებრივად მიჩნევისათვის სახეზე უნდა იყოს მოქმედება, რომელიც თავისი შინაარსით იქნება მმართველობითი ხასიათის ღონისძიება ორგანოსათვის კანონმდებლობით დაკისრებული ძირითადი, უშუალო მიზნების, ფუნქციებისა და ამოცანების განსახორციელებლად.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახური წარმოადგენს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სტრუქტურულ ერთეულს. საქართველოს ორგანული კანონის „ად-

გილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ 50-ე მუხლის თანახმად, მერია შედგება სტრუქტურული ერთეულებისგან. მერიის სტრუქტურული ერთეული შესაბამისი დებულებით განსაზღვრული უფლებამოსილების ფარგლებში უზრუნველყოფს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს და მერის დავალებების შესრულებას. ამავე კანონის 72-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თბილისის მერია (თბილისის მერი, თბილისის მთავრობა, თბილისის მერიის სტრუქტურული ერთეულები და თბილისის რაიონების გამგეობები) არის თბილისის აღმასრულებელი ორგანოების სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს თბილისის აღმასრულებელ-განმკარგულებელ საქმიანობას. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2018 წლის 16 იანვრის № 10-15 დადგენილებით დამტკიცებული „ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახურის დებულები“ პირველი მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანო უზრუნველყოფს თბილისის საქალაქო მეურნეობის რეაბილიტაციისა და განვითარების პროგრამათა შემუშავებას და მათი განხორციელების უზრუნველყოფას, აგრეთვე ადგილობრივ საზოგადოებრივ მომსახურებათა ორგანიზებას. ამავე დებულების მე-2 მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტების შესაბამისად, სამსახურის საქმიანობის ძირითადი მიზნებია თბილისის საქალაქო მეურნეობის რეაბილიტაცია და განვითარება და ადგილობრივ საზოგადოებრივ მომსახურებათა ორგანიზება. საქმიანობის ძირითადი მიზნებიდან გამომდინარე, სამსახურის ფუნქციებს, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად განეკუთვნება შენობა-ნაგებობების, საგზაო ინფრასტრუქტურის, ხიდების, გზაგამტარების, გვირაბების, მიწისქვეშა გადასასვლელების, სანიაღვრე ქსელების, კოლექტორების, საყრდენი კედლების, მდინარეთა ჯებირების და სხვა ობიექტების მშენებლობის, რეაბილიტაციის და ექსპლუატაციის უზრუნველყოფა, თბილისის ავარიული შენობა-ნაგებობების მონიტორინგი, აღდგენა-რეკონსტრუქცია და გამაგრებითი სამუშაოების განხორციელების უზრუნველყოფა, თბილისის გარე განათების და მხატვრული მინათების სრულფასოვანი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა და სხვა. ამდენად, საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწყობა და გზის საფარის მოწესრიგება მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს საქმიანობის ძირითადი მიზნების ფარგლებში განსახორციელებელი ერთ-ერთ ფუნქციაა.

საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ მე-16 მუხლის მე-2 ნაწილის „კ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების

მართვა და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზებზე საგზაო მოძრაობის ორგანიზება მუნიციპალიტეტის საკუთარ უფლებამოსილებებს განეკუთვნება. ამავე კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ადგილობრივი მნიშვნელობის გზები და მათი ნაწილები, ქუჩები, მიწისქვეშა და მიწისზედა გადასასვლელები, ტროტუარები, შუქნიშნები, გარე განათების კონსტრუქციები, მოედნები, სკვერები, ბულვარები, შადრევნები, პარკები, მწვანე ნარგავები და ნაპირსამაგრი ნაგებობები მუნიციპალიტეტისათვის მიკუთვნებული ქონებაა. ამდენად, საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახურის მიერ სადავო ლიანდაგების დემონტაჟი განხორციელდა მისი მმართველობითი საქმიანობის ფარგლებში. ამასთან, გზის კონკრეტულ მონაკვეთზე სატრანსპორტო საშუალებების შეუფერხებელი მოძრაობა და საცობის წარმოქმნისაგან თავის არიდება მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს ერთ-ერთი ძირითადი ამოცანაა. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოპასუხის სადავო მოქმედების/შესასრულებელი მოქმედების შეფასებისას, უნდა დადგინდეს ადმინისტრაციული კანონმდებლობით („ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსითა“ და „ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახურის დებულებით“) მისთვის დაკისრებული უფლება-მოვალეობების შესრულების მართლზომიერება, რაც თავის მხრივ გამორიცხავს დავის სამოქალაქო წესით განხილვის შესაძლებლობას.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სს „...ის“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 და 26-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. სს „...ის“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

2. სამოქალაქო განსჯადობა

ავტომანქანის საჯარიმო სადგომზე დგომის ღირებულების ანაზღაურების შესახებ დავის განსჯადობა

განჩინება საქართველოს სახელმწიფო

№ბს-1029(გ-19)

28 იანვარი, 2020 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა

შემადგენლობით: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირ-
ველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქარ-
თველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3
ნაწილის საფუძველზე განიხილა საქართველოს შინაგან საქმეთა
სამინისტროს სსიპ „112-ის“ სასარჩელო განცხადების განსჯადო-
ბის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაცი-
ულ საქმეთა კოლეგიასა და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შორის
წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ „112-მა“ 2019
წლის 15 იანვარს სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასა-
მართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე გ. ბ-ის მი-
მართ და მოითხოვა მოპასუხისათვის ავტომანქანის სპეციალურ
დაცულ სადგომზე გადაყვანისა და შენახვის შედეგად წარმოშო-
ბილი საფასურის სრულად ანაზღაურების დავალეზა 3492 ლარის
ოდენობით. მოსარჩელემ ასევე მოითხოვა სსიპ „112-ის“ სარგებ-
ლობაში არსებული უძრავი ნივთის ფაქტობრივი მფლობელობის
ხელშეშლის აღკვეთის მიზნით მოპასუხისათვის სსიპ „112-ის“ სპე-
ციალური სადგომიდან (მის.: ქ. თბილისი, დიღმის სასწავლო საც-
დელი მეურეობა.) ავტომანქანის (სახ. ნომრით: ...) საკუთარი ხარ-
ჯებით დაუყოვნებლივ გაყვანის დავალეზა.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ 2014 წლის მაისიდან ახორციელებს
ევაკუატორით მომსახურების სერვისს, რომლის ფარგლებშიც სა-
ქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიცი-

ასთან ურთიერთთანამშრომლობის საფუძველზე, უზრუნველყოფს კანონმდებლობის შესაბამისად ჩამორთმეული სატრანსპორტო საშუალებების გადაყვანას და მათ შენახვას სპეციალურ სადგომზე. 2016 წლის 13 სექტემბერს გ. ბ-ს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს უფლებამოსილი მოსამსახურის მიერ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 116-7-0 და 123-1-0 მუხლების შესაბამისად, დროებით ჩამოერთვა მფლობელობაში მყოფი ავტოსატრანსპორტო საშუალება. სსიპ „112-ის“ მიერ ავტომანქანა გადაყვანილ იქნა სპეციალურ დაცულ სადგომზე, სადაც განთავსებულია დღემდე. სარჩელის შეტანის მომენტიდან ვის არსებული მდგომარეობით სატრანსპორტო საშუალებას სსიპ „112-ის“ მიმართ ერიცხება მომსახურების საფასური 3 492 ლარი, რომელიც გაანგარიშებულია საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 27 დეკემბრის №489 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – „112-ის“ მომსახურების საფასურის, მისი განაკვეთისა და გადახდის წესით“ დადგენილი განაკვეთების შესაბამისად. მოსარჩელემ მიუთითა, რომ მოპასუხის სატრანსპორტო საშუალების მიმართ დასრულებულია ყველა საჭირო პროცედურა, რის გამოც არ არსებობს მისი სპეციალურ სადგომზე დატოვების საჭიროება. ამასთანავე, სპეციალური სადგომის ტერიტორია სსიპ „112-ს“ კანონიერ სარგებლობაში გადაცემული აქვს მესაკუთრე სახელმწიფოსაგან კონკრეტული მიზნით. საჭიროების გასვლის შემდეგ ავტომანქანის სადგომზე დგომა უარყოფითად აისახება სსიპ „112-ის“ სერვისზე, რადგან იზღუდება სადგომის ფაქტობრივი გამოყენების რესურსი. შესაბამისად, სამოქალაქო კოდექსის 161-ე, 172-ე მუხლებიდან გამომდინარე სსიპ „112-ს“, როგორც სადგომის მართლობიერ მფლობელს, შეუძლია მოითხოვოს მფლობელობის უკანონო ხელშეშლის აღკვეთა. რაც შეეხება, ტრანსპორტირებისა და შენახვის ხარჯების მოპასუხისათვის დაკისრებას, მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ სკ-ის 316-ე, 317-ე მუხლების მიხედვით ვალდებულება შესაძლოა წარმოიშვას ხელშეკრულებიდან, დელიქტიდან ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძველებიდან, განსახილველ შემთხვევაში სატრანსპორტო საშუალების სადგომზე გადაყვანისა და შენახვის ხარჯების მოპასუხის მიერ გადახდის ვალდებულება კანონისმიერია და წარმოიშობა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 119-ე მუხლის პირველი შენიშვნიდან, რომელიც განუვლი ხარჯის ანაზღაურებას დამრღვევს აკისრებს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 19 მარტის განჩინებით სსიპ „112-ის“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო

სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ მოპასუხისათვის თანხის დაკისრება მოთხოვნილია საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 27 დეკემბრის №489 დადგენილებით დამტკიცებული „ნესის“ და არა კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების დებულებების საფუძველზე. კერძოდ, გ. ბ-ის კუთვნილი ავტომანქანის საჯარიმო სადგომზე განთავსების საფუძველს წარმოადგენდა არა მხარეთა ნების ავტონომიის პირობებში დადებული კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულება, არამედ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი, სანქციონების ფორმატში განხორციელებული მოქმედებები. ამგვარად, საჯარიმო სადგომზე ავტომანქანის გადაყვანა, როგორც საკუთრების უფლების შეზღუდვის ფორმა და ასევე, მოთხოვნილი ღირებულების მოცულობა ცალსახად საჯაროსამართლებრივი მიზნებით იყო განპირობებული.

ამდენად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ 112-ის სარჩელის შეფასება ექვემდებარება ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 28 ივნისის განჩინებით სსიპ „112-ის“ სარჩელი სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გადაეცა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

სასამართლომ მნიშვნელოვნად მიიჩნია განსახილველი საქმის ძირითადი მოთხოვნის სამართლებრივი ბუნების დადგენა და აღნიშნა, რომ სასარჩელო მოთხოვნა სსიპ „112-ის“ სპეციალურად დაცულ სადგომზე გადაყვანისა და შენახვის შედეგად წარმოშობილი მომსახურების საფასურის დაკისრების თაობაზე, არ წარმოადგენს ძირითადი მოთხოვნისაგან დამოუკიდებელ საგანს, არამედ მოსარჩელის სარგებლობაში არსებული უძრავი ნივთის ფაქტობრივი მფლობელობის ხელშემშლის აღკვეთის მოთხოვნის თანმდევი შედეგია. სასამართლომ ასევე აღნიშნა, რომ მოცემული დავის ფარგლებში შესაფასებელია არა ავტომანქანის საჯარიმო სადგომზე გადაყვანის კანონიერება, არამედ, სახელშეკრულებო ურთიერთობიდან გამომდინარე ვალდებულების შესრულების საფასური. აღნიშნულზე მიუთითებს საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 27 დეკემბრის №489 დადგენილების მე-4 მუხლის სათაურიც, რომლის 3¹ პუნქტით განსაზღვრულია მოთხოვნილი საფასურის ოდენობაც. ამდენად, მხოლოდ ის გარემოება, რომ მოთხოვნილი თანხის დაანგარიშების წესი განსაზღვრულია ნორმატიული აქტით, მოცემულ დავას არ სძენს ადმინისტრაციულ ხასიათს და ვერ იქნება განხილული ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკაცაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ სსიპ „112-ის“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

განსახილველ დავაში სადავო სამართალურთიერთობის ერთ-ერთ მხარედ გამოდის სსიპ „112“, ხოლო დავის საგანი არის სსიპ „112-სათვის“ სახელმწიფოსგან სარგებლობის უფლებით გადაცემული უძრავი ქონების მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთა და აღნიშნული ავტოსადგომით სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურება. „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი არის შესაბამისი კანონით, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ან კანონის საფუძველზე სახელმწიფო მმართველობის ორგანოს ადმინისტრაციული აქტით შექმნილი, საკანონმდებლო და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებისაგან განცალკევებული ორგანიზაცია, რომელიც სახელმწიფოს კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს პოლიტიკურ, სახელმწიფოებრივ, სოციალურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა საჯარო საქმიანობას. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (გარდა პოლიტიკური და რელიგიური გაერთიანებისა) არის ადმინისტრაციული ორგანო. საკაცაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სადავო სამართალურთიერთობაში მხარედ ადმინისტრაციული ორგანოს გამოსვლა არის დავის საჯარო სამართლებრივი ხასიათის ერთ-ერთი და ერთადერთი მაჩვენებელი. ამასთანავე, საქმის განსჯადობის განმსაზღვრელ ფაქტორს წარმოადგენს არა სადავო სამართალურთიერთობის სუბიექტური შემადგენლობა, არამედ სადავო სამართალურთიერთობის ბუნება. დავის საჯარო სამართლებრივი ხასიათის დასადგენად საკმარისი არ არის სადავო სამართალურთიერთობაში საჯარო სამართლის სუბიექტის მონაწილეობა, ვინაიდან ადმინისტრაციული ორგანო შესაძლოა მხარედ გამოვიდეს კერძო სამართლებრივ ურთიერთობაშიც.

განსახილველ შემთხვევაში დავა ეხება საგნობრივ განსჯადო-

ბას. შესაბამისად, შეფასებას საჭიროებს სადავო სამართლებრივი ურთიერთობის ხასიათი, რადგან განსჯადობის საკითხის განსაზღვრისას საჯაროსამართლებრივი და კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების გამიჯვნისათვის არსებითი მნიშვნელობა ენიჭება ხელშეკრულების დადების შედეგად წარმოშობილი უფლება-მოვალეობების შინაარსს და ხელშეკრულების მიზანს, რომელიც მისი შინაარსიდან დგინდება.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილი შეიცავს ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს. კანონმდებლობამ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული.

საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ სსიპ „112-ის“ მომსახურების საფასურის ოდენობის დადგენა და მოთხოვნილი თანხის დაანგარიშების წესის საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 27 დეკემბერის #489 დადგენილებით მოწესრიგება, თავისთავად არ არის საკმარისი ამავე ურთიერთობის ადმინისტრაციულსამართლებრივი კატეგორიისადმი კუთვნილების გადასაწყვეტად. თავის მხრივ, მხოლოდ ვალდებულებითი ურთიერთობის ფორმალურად სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლის მოთხოვნებისადმი შესაბამისობა, საჯაროსამართლებრივი მოთხოვნის სამოქალაქო კოდექსის ნორმაზე დაფუძნება არ ადასტურებს სადავო სამართალურთიერთობის სამოქალაქოსამართლებრივ ხასიათს.

საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ განსახილველ შემთხვევაში მოპასუხის ვალდებულება წარმოიშობა კერძოსამართლებრივი ურთიერთობის საფუძველზე, მოსარჩელის ძირითადი მოთხოვნაა ფაქტობრივი მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთის მიზნით მოპასუხისათვის ავტოსადგომიდან სატრანსპორტო საშუალების გაყვანის დავალება, რომელიც სამოქალაქო კანონმდებლობის მოწესრიგების სფეროს განეკუთვნება. კერძოდ, სსიპ „112“, სასარჩელო მოთხოვნის საფუძველად მითითებულია ის გარემოებები, რომ 2016 წლის 13 სექტემბერს გ. ბ-ს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს უფლებამოსილი პირის მიერ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 116-7-0 და 123-1-0 მუხლების შესაბამისად, დროებით ჩამოერთვა მფლობელობაში მყოფი ავტოსატრანსპორტო საშუალება და სსიპ „112-ის“ მიერ ავტომანქანა გადაყვანილ იქნა სპეციალურ დაცულ სადგომზე, სადაც დღემდეა განთავსებული, საჭიროების გასვლის მიუხედავად. სსიპ „112-ის“ მიერ სარჩელით მოთ-

ხოვნილი თანხა მოიცავს ევაკუატორის გამოძახების ღირებულებას (30 ლ.), სატრანსპორტო საშუალების ევაკუატორით გადაადგილების საფასურსა (42 ლ.) და საჯარიმო სადგომზე დგომის ღირებულებას (3420 ლ.).

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სადავო პერიოდში მოქმედი საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2011 წლის 28 დეკემბრის ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – „112-ის“ დებულების“ მე-3 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტით სსიპ „112-ის“ ფუნქციებს შორის მითითებული იყო სამინისტროს კომპეტენციას მიკუთვნებული სამართალდარღვევების შემთხვევაში ჩამორთმევას დაქვემდებარებული სატრანსპორტო საშუალებების სპეციალურად დაცული სადგომის მოწყობა-ორგანიზების და სატრანსპორტო საშუალებათა ევაკუატორით ან თავისი სვლით გადაადგილების უზრუნველყოფის ფუნქცია (ასეთივე მონუსრიგებას ითვალისწინებს ამჟამად მოქმედი საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2018 წლის 20 თებერვლის №18 ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – „112-ის“ დებულების 2.2 მუხლის „ი“ ქვეპუნქტი), რომელიც სსიპ-ის საქმიანობის ერთ-ერთ ძირითად მიმართულებას წარმოადგენს. ამდენად, საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის უფლებამოსილი პირის გადანყევტილების საფუძველზე დამრღვევის ავტომანქანის ე.წ. „საჯარიმო“ სადგომზე გადაყვანა სწორედ სსიპ „112-მა“ განახორციელა.

მოცემულ შემთხვევაში, დადგენილია, რომ სსიპ „112-ის“ კუთვნილ სპეციალურ დაცულ სადგომზე განთავსებული ავტომანქანის მიმართ დასრულებულია სამართალდარღვევაზე საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის უფლებამოსილი პირის მიერ საჯარო-სამართლებრივი უფლებამოსილების განხორციელება, შესაბამისად, საჭიროების გასვლის გამო დასრულებულია ადმინისტრაციულსამართლებრივი ურთიერთობა. საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ მართალია, სასარჩელო მოთხოვნები წარმოშობილია ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ საჯაროსამართლებრივი უფლებამოსილების ფარგლებში განხორციელებული ქმედებების შედეგად, თუმცა იმის გათვალისწინებით, რომ განსახილველ სამართალსადასრულებლობაში აღარ მონაწილეობს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტი, ასევე დავის საგანს არ წარმოადგენს სამართალდარღვევის ჩადენა და მასზე რეაგირების ფარგლებში შესრულებული ოპერაციები, გამოირიცხება საჯარო ელემენტის არსებობა და დავის ადმინისტრაციული წესით განხილვის შესაძლებლობა. სადავო ურთიერთობა ეხება უკვე განუხილველ მომსახურების ღირებულების ანაზ-

ლაურებას და მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთას. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 119-ე მუხლის პირველი შენიშვნის თანახმად, ტრანსპორტირებისა და სადგომზე შენახვის ხარჯები ეკისრება დამრღვევს, აღნიშნული ხარჯი ფაქტობრივად აღსრულების ღირებულებაა, რომლის მიღების უფლებაც სსიპ „112-ს“ აქვს გადაცემული, ხოლო ანაზღაურების განაკვეთები განსაზღვრულია ნორმატიულად – საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 27 დეკემბრის №489 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – „112-ის“ მომსახურების საფასურის, მისი განაკვეთისა და გადახდის წესით“ (მე-4 მუხ.). ამდენად, შსს-ს მიერ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევაზე რეაგირების ფარგლებში სატრანსპორტო საშუალების სპეციალურ სადგომზე გადაყვანა და შენახვა შესაბამისი საჭიროების გასვლამდე წარმოადგენს ადმინისტრაციულსამართლებრივ ურთიერთობას, რადგან ხორციელდება საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის უფლებამოსილი პირის მიერ საჯაროსამართლებრივი უფლებამოსილების განხორციელებისას მიღებული გადაწყვეტილების აღსრულების მიზნით, ხოლო სამართალდარღვევაზე რეაგირების დასრულების შემდეგ, სსიპ „112-ისა“ და დამრღვევი მძღოლის ურთიერთობის ბუნება კერძოსამართლებრივია, ვინაიდან სსიპ „112-ის“ ავტოსადგომზე სატრანსპორტო საშუალების უნებართვოდ, სადგომზე დატოვებით და ავტომობილის მფლობელის აღნიშნულ ქმედებაზე სსიპ „112-ის“ უმოქმედობით მხარეთა შორის დაიდო სამოქალაქოსამართლებრივი ხასიათის ხელშეკრულება. საკითხის არსებითად განმხილველმა სასამართლომ სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისი რეგულაციების გამოყენებით უნდა გადაწყვიტოს დავა და განახორციელოს სახელშეკრულებო ურთიერთობის შეფასება.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სამოქალაქო კოდექსის 161-ე, 172-ე მუხლებიდან გამომდინარე სსიპ „112-ს“, როგორც სადგომის მართლზომიერ მფლობელს, შეუძლია მოითხოვოს მფლობელობის უკანონო ხელშეშლის აღკვეთა. რაც შეეხება, ტრანსპორტირებისა და შენახვის ხარჯების მოპასუხისათვის დაკისრებას, აღნიშნული ვალდებულების შინაარსის შეფასება სწორედ სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით უნდა განხორციელდეს, რადგან სატრანსპორტო საშუალების სადგომზე გადაყვანისა და შენახვის ხარჯების მოპასუხის მიერ გადახდის ვალდებულება მხარეთა შორის კერძოსამართლებრივი ურთიერთობის შედეგად წარმოიშვა, მას შემდეგ, რაც საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის უფლებამოსილმა პირმა დაასრულა მის მიერ საჯაროსამართლებრივი უფლებამოსილების განხორციელება.

საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მოცემული კატეგორიის საქმეებზე სარჩელის ის ნაწილი, რომელიც უკავშირდება გამოძახების, გადაყვანის და შენახვის ანაზღაურების მოთხოვნას საჯარო კანონმდებლობიდან გამომდინარეობს და ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით უნდა იქნეს განხილული, ხოლო შენახვის საჭიროების გასვლის შემდეგ სადგომის ღირებულების ანაზღაურების მოთხოვნა და უძრავი ნივთის ფაქტობრივი მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთის დავალება კერძოსამართლებრივი ხასიათისაა და არ არსებობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან გამომდინარე სამართლებრივი ურთიერთობა (იხ. სუსგ 16.05.2019 წ. საქმე №ზს-431(გ-19 განჩინება).

საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-8 მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, კერძოსამართლებრივი ურთიერთობის სუბიექტი შეიძლება იყოს ნებისმიერი ფიზიკური ან იურიდიული პირი. მოსარჩელე სსიპ „112“, არის საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული ადმინისტრაციული ორგანო, თუმცა მიუხედავად იმისა, რომ ხელშეკრულების ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, თვით ხელშეკრულება მხარეთა შორის „საჯარიმო“ სადგომზე ავტომანქანის საჭიროების გასვლის მიუხედავად, მისი იქ დატოვებითა და სსიპ „112-ის“ მიერ სატრანსპორტო საშუალების მის სადგომზე დატოვებაზე კონკლუდენტურად, დუმილით დათანხმების საფუძველზე დაიდო. აღნიშნული ხელშეკრულება არ აღჭურავს პირს საჯაროსამართლებრივი უფლება-მოვალეობებით, მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულება არ შეიცავს ადმინისტრაციული აქტის გამოცემის ან სხვა მმართველობითი ღონისძიების განხორციელების ვალდებულებას სსიპ „112-ის“ მხრიდან. სამართალდარღვევაზე რეაგირების გამო ავტომანქანის საჯარიმო სადგომზე გადაყვანა, რის გამოც მხარეთა შორის მათი კონკლუდენტური მოქმედებით წარმოიშვა სადავო სამართალურთიერთობა, თავისთავად არ წარმოადგენს აღნიშნული დავის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი მიკუთვნების საფუძველს, ამასთანავე დავის საგანს წარმოადგენს არა სამართალდარღვევაზე რეაგირების დროს განხორციელებული ქმედებები, არამედ მხარეთა შორის სამართალდარღვევის ამონურვის შემდგომ დადებული ხელშეკრულების პირობების შეუსრულებლობის გამო მოსარჩელის სასარგებლოდ მოპასუხისათვის თანხის დაკისრება და მის მფლობელობაში არსებული ნივთის ფაქტობრივი მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთა, რომელიც ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დადებულ სამოქალაქო ხელშეკრულებას მიეკუთვნება, შესაბამისად, მის შესრუ-

ლებასთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლის, აგრეთვე საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 25¹ და საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 65¹ მუხლების საფუძველზე სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განსჯადია და სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით უნდა იქნეს განხილული.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას დავის სამოქალაქო კატეგორიისადმი კუთვნილების შესახებ. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სსიპ „112-ის“ სასარჩელო მოთხოვნა, მხარეთა შორის ჩამოყალიბებული ურთიერთობის სამართლებრივი ბუნებიდან გამომდინარე, განხილული უნდა იქნეს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით და საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11, 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. სსიპ „112-ის“ სარჩელი მოპასუხე გ. ბ-ის მიმართ განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ავტომანქანის საჯარიმო სადგომზე დგომის
ღირებულების ანაზღაურების შესახებ ღირებულების
განსჯადობა**

**განჩინება
საქართველოს სახელმწიფო**

№ბს-1131(გ-19)

28 იანვარი, 2020 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირ-ველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ „112-ის“ სასარჩელო განცხადების განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ „112-მა“ 2018 წლის 7 ივნისს სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე დ. მ-ის მიმართ და მოითხოვა მოპასუხისათვის ავტომანქანის სპეციალურ დაცულ სადგომზე გადაყვანისა და შენახვის შედეგად წარმოშობილი საფასურის სრულად ანაზღაურების დავალეზა სარჩელის შეტანის დღისთვის დარიცხული თანხის ოდენობით, რაც შეადგენს 3840 ლარს. მოსარჩელემ ასევე მოითხოვა სსიპ „112-ის“ სარგებლობაში არსებული უძრავი ნივთის ფაქტობრივი მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთის მიზნით მოპასუხისათვის სსიპ „112-ის“ სპეციალური სადგომიდან (მის.: ქ. თბილისი, დიღმის სასწავლო საცდელი მეურნეობა) ავტომანქანის (სახ. ნომრით: ...) საკუთარი ხარჯებით დაუყოვნებლივ გაყვანის დავალეზა.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ 2014 წლის მაისიდან ახორციელებს ევაკუატორით მომსახურების სერვისს, რომლის ფარგლებშიც საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციასთან ურთიერთთანამშრომლობის საფუძველზე, უზრუნველყოფს

კანონმდებლობის შესაბამისად ჩამორთმეული სატრანსპორტო საშუალებების გადაყვანას და მათ შენახვას სპეციალურ სადგომზე. 2015 წლის 11 ნოემბერს დ. მ-ეს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს უფლებამოსილი მოსამსახურის მიერ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 121-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის შესაბამისად, დროებით ჩამოერთვა მფლობელობაში მყოფი ავტოსატრანსპორტო საშუალება. სსიპ „112-ის“ მიერ ავტომანქანა გადაყვანილ იქნა სპეციალურ დაცულ სადგომზე, სადაც განთავსებულია დღემდე. სარჩელის შეტანის მომენტისათვის არსებული მდგომარეობით სატრანსპორტო საშუალებას სსიპ „112-ის“ მიმართ ერიცხება მომსახურების საფასური 3840 ლარი, რომელიც გაანგარიშებულია საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 27 დეკემბრის №489 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – „112-ის“ მომსახურების საფასურის, მისი განაკვეთისა და გადახდის წესით“ დადგენილი განაკვეთების შესაბამისად. მოსარჩელემ მიუთითა, რომ მოპასუხის სატრანსპორტო საშუალებოს მიმართ დასრულებულია ყველა საჭირო პროცედურა, რის გამოც არ არსებობს მისი სპეციალურ სადგომზე დატოვების საჭიროება. ამასთანავე, სპეციალური სადგომის ტერიტორია სსიპ „112-ს“ კანონიერ სარგებლობაში გადაცემული აქვს მესაკუთრე სახელმწიფოსაგან კონკრეტული მიზნით. საჭიროების გასვლის შემდეგ ავტომანქანის სადგომზე დგომა უარყოფითად აისახება სსიპ „112-ის“ სერვისზე, რადგან იზღუდება სადგომის ფაქტობრივი გამოყენების რესურსი. შესაბამისად, სამოქალაქო კოდექსის 161-ე, 172-ე მუხლებიდან გამომდინარე სსიპ „112-ს“, როგორც სადგომის მართლობიერ მფლობელს შეუძლია მოითხოვოს მფლობელობის უკანონო ხელშეშლის აღკვეთა. რაც შეეხება ტრანსპორტირებისა და შენახვის ხარჯების მოპასუხისათვის დაკისრებას, მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ სამოქალაქო კოდექსის 316-ე, 317-ე მუხლების მიხედვით ვალდებულება შესაძლოა წარმოიშვას ხელშეკრულებიდან, დელიქტიდან ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან, განსახილველ შემთხვევაში სატრანსპორტო საშუალების სადგომზე გადაყვანისა და შენახვის ხარჯების მოპასუხის მიერ გადახდის ვალდებულება კანონისმიერია და წარმოიშობა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 119-ე მუხლის პირველი შენიშვნიდან, რომელიც განუვლი ხარჯის ანაზღაურებას დამრღვევს აკისრებს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 22 ნოემბრის განჩინებით სსიპ „112-ის“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა თბილისის საქა-

ლაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ ვინაიდან 2015 წლის 11 ნოემბერს დ. მ-ისათვის ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 121-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, დროებით ჩამორთმეული სატრანსპორტო საშუალება, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ „112-ის“ სპეციალურად დაცულ (საჯარიმო) სადგომზე გადაყვანა განხორციელდა საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2018 წლის 20 თებერვლის 18 ბრძანებით დამტკიცებული დებულების მე-2 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტის მოთხოვნათა დაცვით, ხოლო ავტომობილის სსიპ – „112-ის“ ევაკუატორით ტრანსპორტირებისა და სპეციალურ დაცულ (საჯარიმო) სადგომზე დგომისათვის შესაბამისი საფასურის გაანგარიშება მოხდა საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 27 დეკემბრის №489 დადგენილების მე-4 მუხლით დადგენილი სსიპ „112-ის“ მომსახურების საფასურის განაკვეთების შესაბამისად და საჯარიმო სადგომზე განთავსებული ავტომობილის გაყვანას ესაჭიროება საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეციალური უწყების ნებართვა, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ „112-ის“ მიერ აღძრული სარჩელის დავის საგანი გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან და არა სამოქალაქო კანონმდებლობიდან.

სასამართლომ ასევე განმარტა, რომ ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულსამართლებრივად მიჩნევისათვის აუცილებელი პირობაა, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა იურიდიულად ეფუძნებოდეს საჯარო-ადმინისტრაციული სამართლის შესაბამის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან, ანუ მოსარჩელის მიერ მითითებული საკუთარი უფლების (უფლებების) დარღვევა თავისი არსითა და შინაარსით განპირობებული უნდა იყოს მოპასუხის მხრიდან საჯარო, მატერიალური სამართლის შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, სასამართლომ მიიჩნია, რომ აღძრული დავა განეკუთვნება ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველ დავას და შესაბამისად, მის განხილვაზე უფლებამოსილი სასამართლოა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 12 სექტემბრის განჩინებით სსიპ „112-ის“ სარჩელი სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გადაეცა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

სასამართლომ მნიშვნელოვნად მიიჩნია განსახილველი საქმის ძირითადი მოთხოვნის სამართლებრივი ბუნების დადგენა და აღნიშნა, რომ სასარჩელო მოთხოვნა სსიპ „112-ის“ სპეციალურად დაცულ სადგომზე გადაყვანისა და შენახვის შედეგად წარმოშობილი მომსახურების საფასურის დაკისრების თაობაზე, არ წარმოადგენს ძირითადი მოთხოვნისაგან დამოუკიდებელ საგანს, არამედ მოსარჩელის სარგებლობაში არსებული უძრავი ნივთის ფაქტობრივი მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთის მოთხოვნის თანმდევი შედეგია. სასამართლომ ასევე აღნიშნა, რომ მოცემული დავის ფარგლებში შესაფასებელია არა ავტომანქანის საჯარიმო სადგომზე გადაყვანის კანონიერება, არამედ, სახელშეკრულებო ურთიერთობიდან გამომდინარე ვალდებულების შესრულების საფასური. აღნიშნულზე მიუთითებს საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 27 დეკემბერის 1489 დადგენილების მე-4 მუხლის სათაურიც, რომლის 3¹ პუნქტით განსაზღვრულია მოთხოვნილი საფასურის ოდენობაც. ამდენად, მხოლოდ ის გარემოება, რომ მოთხოვნილი თანხის დაანგარიშების წესი განსაზღვრულია ნორმატიული აქტით, მოცემულ დავას არ სძენს ადმინისტრაციულ ხასიათს და ვერ იქნება განხილული ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ სსიპ „112-ის“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

განსახილველ დავაში სადავო სამართალურთიერთობის ერთ-ერთ მხარედ გამოდის სსიპ „112“, ხოლო დავის საგანი არის სსიპ „112-სათვის“ სახელმწიფოსგან სარგებლობის უფლებით გადაცემული უძრავი ქონების მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთა და აღნიშნული ავტოსადგომით სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურება. „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი არის შესაბამისი კანონით, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ან კანონის საფუძველზე სახელმწიფო მმართველობის ორგანოს ადმინისტრაციული აქტით შექმნილი, საკა-

ნონმდებლო და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებისაგან განცალკევებული ორგანიზაცია, რომელიც სახელმწიფოს კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს პოლიტიკურ, სახელმწიფოებრივ, სოციალურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა საჯარო საქმიანობას. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (გარდა პოლიტიკური და რელიგიური გაერთიანებისა) არის ადმინისტრაციული ორგანო. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სადავო სამართალურთიერთობაში მხარედ ადმინისტრაციული ორგანოს გამოსვლა არის დავის საჯაროსამართლებრივი ხასიათის ერთ-ერთი და ერთადერთი მაჩვენებელი. ამასთანავე, საქმის განსჯადობის განმსაზღვრელ ფაქტორს წარმოადგენს არა სადავო სამართალურთიერთობის სუბიექტური შემადგენლობა, არამედ სადავო სამართალურთიერთობის ბუნება. დავის საჯაროსამართლებრივი ხასიათის დასადგენად საკმარისი არ არის სადავო სამართალურთიერთობაში საჯარო სამართლის სუბიექტის მონაწილეობა, ვინაიდან ადმინისტრაციული ორგანო შესაძლოა მხარედ გამოვიდეს კერძოსამართლებრივ ურთიერთობაშიც.

განსახილველ შემთხვევაში დავა ეხება საგნობრივ განსჯადობას. შესაბამისად, შეფასებას საჭიროებს სადავო სამართლებრივი ურთიერთობის ხასიათი, რადგან განსჯადობის საკითხის განსაზღვრისას საჯაროსამართლებრივი და კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების გამიჯვნისათვის არსებითი მნიშვნელობა ენიჭება ხელშეკრულების დადების შედეგად წარმოშობილი უფლება-მოვალეობების შინაარსს და ხელშეკრულების მიზანს, რომელიც მისი შინაარსიდან დგინდება.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილი შეიცავს ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს. კანონმდებლობამ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული.

საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ სსიპ „112-ის“ მომსახურების საფასურის ოდენობის დადგენა და მოთხოვნილი თანხის დაანგარიშების წესის საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 27 დეკემბერის №489 დადგენილებით მოწესრიგება, თავისთავად არ არის საკმარისი ამავე ურთიერთობის ადმინისტრაციულსამართლებრივი კატეგორიისადმი კუთვნილების გადასაწყვეტად. თავის მხრივ, მხოლოდ ვალდებულებითი ურთიერთობის ფორმალურად სამოქა-

ლაქო კოდექსის 317-ე მუხლის მოთხოვნებისადმი შესაბამისობა, საჯაროსამართლებრივი მოთხოვნის სამოქალაქო კოდექსის ნორმაზე დაფუძნება ასევე არ ადასტურებს სადავო სამართალურთიერთობის სამოქალაქოსამართლებრივ ხასიათს.

საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ განსახილველ შემთხვევაში მოპასუხის ვალდებულება წარმოიშობა კერძოსამართლებრივი ურთიერთობის საფუძველზე, მოსარჩელის ძირითადი მოთხოვნაა ფაქტობრივი მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთის მიზნით მოპასუხისათვის ავტოსადგომიდან სატრანსპორტო საშუალების გაყვანის დავალება, რომელიც სამოქალაქო კანონმდებლობის მოწესრიგების სფეროს განეკუთვნება. კერძოდ, სსიპ „112“, სასარჩელო მოთხოვნის საფუძველად მითითებულია ის გარემოებები, რომ 2015 წლის 11 ნოემბერს დ. მ-ეს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს უფლებამოსილი პირის მიერ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 121-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის შესაბამისად, დროებით ჩამოერთვა მფლობელობაში მყოფი ავტოსატრანსპორტო საშუალება და სსიპ „112-ის“ მიერ ავტომანქანა გადაყვანილ იქნა სპეციალურ დაცულ სადგომზე, სადაც დღემდეა განთავსებული, საჭიროების გასვლის მიუხედავად. სსიპ „112-ის“ მიერ სარჩელით მოთხოვნილი თანხა მოიცავს ევაკუატორის გამოძახების ღირებულებას (30 ლ.), სატრანსპორტო საშუალების ევაკუატორით გადაადგილების საფასურსა (30 ლ.) და საჯარიმო სადგომზე დგომის ღირებულებას (3780ლ.).

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სადავო პერიოდში მოქმედი საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2011 წლის 28 დეკემბრის ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – „112-ის“ დებულების“ მე-3 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტით სსიპ „112-ის“ ფუნქციებს შორის მითითებული იყო სამინისტროს კომპეტენციას მიკუთვნებული სამართალდარღვევების შემთხვევაში ჩამორთმევას დაქვემდებარებული სატრანსპორტო საშუალებების სპეციალურად დაცული სადგომის მოწყობა-ორგანიზების და სატრანსპორტო საშუალებათა ევაკუატორით ან თავისი სვლით გადაადგილების უზრუნველყოფის ფუნქცია (ასეთივე მოწესრიგებას ითვალისწინებს ამჟამად მოქმედი საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2018 წლის 20 თებერვლის №18 ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – „112-ის“ დებულების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტი), რომელიც სსიპ-ის საქმიანობის ერთ-ერთ ძირითად მიმართულებას წარმოადგენს. ამდენად, საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის უფლებამოსილი პირის გადაწყვეტილე-

ბის საფუძველზე დამრღვევის ავტომანქანის ე.წ. „საჯარიმო“ სადგომზე გადაყვანა სწორედ სსიპ „112-მა“ განახორციელა.

მოცემულ შემთხვევაში, დადგენილია, რომ სსიპ „112-ის“ კუთვნილ სპეციალურ დაცულ სადგომზე განთავსებული ავტომანქანის მიმართ დასრულებულია სამართალდარღვევაზე საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის უფლებამოსილი პირის მიერ საჯარო-სამართლებრივი უფლებამოსილების განხორციელება, შესაბამისად, საჭიროების გასვლის გამო დასრულებულია ადმინისტრაციულსამართლებრივი ურთიერთობა. საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ მართალია, სასარჩელო მოთხოვნები წარმოშობილია ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ საჯაროსამართლებრივი უფლებამოსილების ფარგლებში განხორციელებული ქმედებების შედეგად, თუმცა იმის გათვალისწინებით, რომ განსახილველ სამართალურთიერთობაში აღარ მონაწილეობს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტი, ასევე დავის საგანს არ წარმოადგენს სამართალდარღვევის ჩადენა და მასზე რეაგირების ფარგლებში შესრულებული ოპერაციები, გამოირიცხება საჯარო ელემენტის არსებობა და დავის ადმინისტრაციული წესით განხილვის შესაძლებლობა. სადავო ურთიერთობა ეხება უკვე განეული მომსახურების ღირებულების ანაზღაურებას და მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთას. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 119-ე მუხლის პირველი შენიშვნის თანახმად, ტრანსპორტირებისა და სადგომზე შენახვის ხარჯები ეკისრება დამრღვევს, აღნიშნული ხარჯი ფაქტობრივად აღსრულების ღირებულებაა, რომლის მიღების უფლებაც სსიპ „112-ს“ აქვს გადაცემული, ხოლო ანაზღაურების განაკვეთები განსაზღვრულია ნორმატიულად – საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 27 დეკემბრის №489 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – „112-ის“ მომსახურების საფასურის, მისი განაკვეთისა და გადახდის წესით“ (მე-4 მუხ.). ამდენად, შსს-ს მიერ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევაზე რეაგირების ფარგლებში სატრანსპორტო საშუალების სპეციალურ სადგომზე გადაყვანა და შენახვა შესაბამისი საჭიროების გასვლამდე წარმოადგენს ადმინისტრაციულსამართლებრივ ურთიერთობას, რადგან ხორციელდება საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის უფლებამოსილი პირის მიერ საჯაროსამართლებრივი უფლებამოსილების განხორციელებისას მიღებული გადაწყვეტილების აღსრულების მიზნით, ხოლო სამართალდარღვევაზე რეაგირების დასრულების შემდეგ, სსიპ „112-ისა“ და დამრღვევი მძღოლის ურთიერთობის ბუნება კერძოსამართლებრივია, ვინაიდან სსიპ „112-ის“ ავტოსადგომზე სატრანსპორტო საშუალების უნებართვოდ, სადგომზე დატოვებით და ავტო-

მობილის მფლობელის აღნიშნულ ქმედებაზე სსიპ „112-ის“ უმოქმედობით მხარეთა შორის დაიდო სამოქალაქოსამართლებრივი ხასიათის ხელშეკრულება. საკითხის არსებითად განმხილველმა სასამართლომ სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისი რეგულაციების გამოყენებით უნდა გადაწყვიტოს დავა და განახორციელოს სახელშეკრულებო ურთიერთობის შეფასება.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სამოქალაქო კოდექსის 161-ე, 172-ე მუხლებიდან გამომდინარე სსიპ „112-ს“, როგორც სადგომის მართლზომიერ მფლობელს, შეუძლია მოითხოვოს მფლობელობის უკანონო ხელშეშლის აღკვეთა. რაც შეეხება, ტრანსპორტირებისა და შენახვის ხარჯების მოპასუხისათვის დაკისრებას, აღნიშნული ვალდებულების შინაარსის შეფასება სწორედ სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით უნდა განხორციელდეს, რადგან სატრანსპორტო საშუალების სადგომზე გადაყვანისა და შენახვის ხარჯების მოპასუხის მიერ გადახდის ვალდებულება მხარეთა შორის კერძოსამართლებრივი ურთიერთობის შედეგად წარმოიშვა, მას შემდეგ რაც საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის უფლებამოსილმა პირმა დაასრულა მის მიერ საჯაროსამართლებრივი უფლებამოსილების განხორციელება.

საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მოცემული კატეგორიის საქმეებზე სარჩელის ის ნაწილი, რომელიც უკავშირდება გამოძახების, გადაყვანის და შენახვის ანაზღაურების მოთხოვნას საჯარო კანონმდებლობიდან გამომდინარეობს და ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით უნდა იქნეს განხილული, ხოლო შენახვის საჭიროების გასვლის შემდეგ სადგომის ღირებულების ანაზღაურების მოთხოვნა და უძრავი ნივთის ფაქტობრივი მფლობელობის ხელშეშლის აღკვეთის დავალება კერძოსამართლებრივი ხასიათისაა და არ არსებობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან გამომდინარე სამართლებრივი ურთიერთობა (იხ. სუსგ 16.05.2019წ. საქმე №ბს-431(გ-19) განჩინება).

საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-8 მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, კერძოსამართლებრივი ურთიერთობის სუბიექტი შეიძლება იყოს ნებისმიერი ფიზიკური ან იურიდიული პირი. მოსარჩელე სსიპ „112“, არის საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული ადმინისტრაციული ორგანო, თუმცა მიუხედავად იმისა, რომ ხელშეკრულების ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, თვით ხელშეკრულება მხარეთა შორის „საჯარიმო“ სადგომზე ავტომანქანის საჭიროების გასვლის მიუხედავად, მისი იქ დატოვებითა და სსიპ „112-ის“ მიერ სატრანსპორტო საშუალებ-

ბის მის სადგომზე დატოვებაზე კონკლუდენტურად, დუმილით და-
თანხმების საფუძველზე დაიდო. აღნიშნული ხელშეკრულება არ
აღჭურავს პირს საჯაროსამართლებრივი უფლება-მოვალეობებით,
მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულება არ შეიცავს ადმინის-
ტრაციული აქტის გამოცემის ან სხვა მმართველობითი ღონისძიე-
ბის განხორციელების ვალდებულებას სსიპ „112-ის“ მხრიდან. სა-
მართალდარღვევაზე რეაგირების გამო ავტომანქანის საჯარიმო
სადგომზე გადაყვანა, რის გამოც მხარეთა შორის მათი კონკლუ-
დენტური მოქმედებით წარმოიშვა სადავო სამართალურთიერთო-
ბა, თავისთავად არ წარმოადგენს აღნიშნული დავის ადმინისტრა-
ციული კატეგორიისადმი მიკუთვნების საფუძველს, ამასთანავე
დავის საგანს წარმოადგენს არა სამართალდარღვევაზე რეაგირე-
ბის დროს განხორციელებული ქმედებები, არამედ მხარეთა შორის
სამართალდარღვევის ამონურვის შემდგომ დადებული ხელშეკრუ-
ლების პირობების შეუსრულებლობის გამო მოსარჩელის სასარგებ-
ლოდ მოპასუხისათვის თანხის დაკისრება და მის მფლობელობაში
არსებული ნივთის ფაქტობრივი მფლობელობის ხელშეშლის აღკვე-
თა, რომელიც ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დადებულ სამო-
ქალაქო ხელშეკრულებას მიეკუთვნება, შესაბამისად მის შესრუ-
ლებასთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა, სამოქალაქო საპ-
როცესო კოდექსის მე-11 მუხლის, აგრეთვე საქართველოს ადმი-
ნისტრაციული საპროცესო კოდექსის 25¹ და საქართველოს ზოგა-
დი ადმინისტრაციული კოდექსის 65¹ მუხლების საფუძველზე სა-
მოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განსჯადია და სამოქალაქო სამარ-
თალწარმოების წესით უნდა იქნეს განხილული.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პა-
ლატა იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრა-
ციულ საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას დავის სამოქალაქო კატე-
გორიისადმი კუთვნილების შესახებ. საქართველოს ადმინისტრა-
ციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძ-
ველზე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სსიპ „112-ის“ სასარჩე-
ლო მოთხოვნა, მხარეთა შორის ჩამოყალიბებული ურთიერთობის
სამართლებრივი ბუნებიდან გამომდინარე, განხილული უნდა იქ-
ნეს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით და საქმე განსჯა-
დობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქა-
ლაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინის-
ტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით,
26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცე-

სო კოდექსის მე-11, 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. სსიპ „112-ის“ სარჩელი მოპასუხე დ. მ-ის მიმართ განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

პარტნიორის მიერ კერძო სამართლის იურიდიული პირის კავშირალში ქონების შეტანის მართლზომიერების თაობაზე დავის განსჯადობა

განჩინება საქართველოს სახელმწიფო

№ბს-1244(გ-19)

16 აპრილი, 2020 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

**შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე**

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

ვ. შ-ამ 2016 წლის 30 აგვისტოს სარჩელი აღძრა ზესტაფონის რაიონულ სასამართლოში. მოსარჩელემ, მოპასუხეთა წრის დაზუსტების შემდეგ, მოპასუხეებად დაასახელა საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო და სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტოს უფლებამონაცვლე სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, ასევე მესამე პირად მიუთითა სს „...ა“. მოსარჩელემ სარჩელის საბოლოოდ დაზუსტების შემდეგ სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2016 წლის 1 ივლისის №... გადაწყვეტილების, 2016 წლის 2 აგვისტოს №... გადაწყვეტილების, 2016 წლის 9 აგვისტოს №... გადაწყვეტილების, 2011 წლის 17 აგვისტოს №... გადაწყვეტილების (ზედდების ნაწილში) და 2007 წლის 18 ივლისის №... ბრძანე-

ბის ნაწილობრივ, სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტოს 2007 წლის 17 ივლისის №1-3/490 ბრძანების ნაწილობრივ (ამავე ბრძანების მე-5 პუნქტში, კერძოდ, ზესტაფონის რაიონის სოფელ ...ში, ს.კ. ..., დანართში მითითებული 36067 კვ.მ ნაცვლად დაფიქსირდეს 34 392.2 კვ.მ, რის საფუძველზეც განხორციელდეს ცვლილებები საჯარო რეესტრში) ბათილად ცნობა მოითხოვა.

ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 22 მარტის განჩინებით ვ. შ-ას მოთხოვნა – ნაწილობრივ ბათილად იქნეს ცნობილი სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტოს 2007 წლის 17 ივლისის ბრძანება №1-3/490 ამავე ბრძანების მე-5 პუნქტში, კერძოდ, ზესტაფონის რაიონის სოფელ ...ში, ს.კ. ..., დანართში მითითებული 36 067 კვ.მ ნაცვლად დაფიქსირდეს 34 392.2 კვ.მ, რის საფუძველზეც განხორციელდეს ცვლილებები საჯარო რეესტრში, განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

ზესტაფონის რაიონულმა სასამართლომ აღნიშნა, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავით მოწესრიგებულია სარჩელის განსჯადობასთან დაკავშირებული საკითხები, თუ რომელმა სასამართლომ უნდა განიხილოს სასამართლოსადმი დაქვემდებარებული კონკრეტული საქმე. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლის (საერთო განსჯადობა) პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით. ამდენად, აღნიშნული მუხლი საერთო განსჯადობას განსაზღვრავს და ერთნაირად ვრცელდება ნებისმიერ დავაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამავე კოდექსით განსხვავებული წესია დადგენილი.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ გამოყოფილ სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით მოპასუხედ მითითებულია სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, რომელიც მდებარეობს ქ. თბილისში, ჭოველიძის ქ. №10ა-ში. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლომ მოცემული დავა ჩათვალა თბილისის საქალაქო სასამართლოს განსჯადად.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია არ დაეთანხმა ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 22 მარტის განჩინებას და 2019 წლის 1 ნოემბრის განჩინებით ნამოიწყო დავა განსჯადობის თაობაზე.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ აღნიშნა, რომ საქმე ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადია, ვინაიდან ვ. შ-ა ითხოვს სსიპ სანარმოთა მართვის საა-

გენტოს ბრძანების ნაწილობრივ ბათილად ცნობას იმ გარემოებაზე მითითებით, რომ მოპასუხე ადმინისტრაციულმა ორგანომ სათანადოდ არ გამოიკვლია საქმის ფაქტობრივი გარემოებები, რის გამოც, სს „...ის“ კაპიტალში მოსარჩელის საკუთრებად რეგისტრირებული უძრავი ნივთი შეიტანა. განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლომ უნდა დაადგინოს, იქნა თუ არა დაშვებული ხარვეზები ადმინისტრაციული წარმოების დროს, რა ვალდებულებები ჰქონდა სადავო გადაწყვეტილების მიმღებ ადმინისტრაციულ ორგანოს, რამდენად კეთილსინდისიერად და ჯეროვნად შეასრულა ადმინისტრაციული წარმოება.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია მიიჩნევს, რომ განსახილველი დავის გადაწყვეტისას მნიშვნელოვანია დადგინდეს, სახეზე არის თუ არა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 96-ე და 60¹ მუხლების დარღვევა. ზემოხსენებული კოდექსის 60¹ მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები, ხოლო 96-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია ადმინისტრაციული წარმოებისას გამოიკვლიოს საქმისთვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და გადაწყვეტილება მიიღოს ამ გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია საგულისხმოდ მიიჩნევს, რომ მოსარჩელესა და საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს შორის მიმდინარეობს სასამართლო დავა მხარეთა კუთვნილ ნაკვეთებს შორის არსებული გადაფარვის გამო. მითითებული დავა შეჩერებულია ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს განჩინებით, განსახილველ საქმეზე გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლამდე. სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელის მოთხოვნის დროულად განხილვის მიზნით, წინამდებარე დავა, როგორც ადმინისტრაციული საქმე, უნდა განიხილოს ზესტაფონის რაიონულმა სასამართლომ, მოსარჩელესა და საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს შორის მიწის გადაფარვის ნაწილში არსებულ დავასთან ერთად, ვინაიდან ორი ადმინისტრაციული დავა ურთიერთდაკავშირებულია.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის შესახებ, ზესტაფონის რაიონული სასამართლოსა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპრო-

ცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ ვ. შ-ას სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე.

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია კანონიერ სასამართლოზე ადამიანის უფლებას სამართლიანი სასამართლოს ძირითადი უფლების შემადგენელ ნაწილად მოიაზრებს (მე-6 მუხლი). კანონიერი სასამართლოს უფლება კი სასამართლოს განსჯადობის ზუსტ განსაზღვრას მოითხოვს.

მოცემულ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლოს განხილვის ობიექტს წარმოადგენს საგნობრივი განსჯადობის განსაზღვრა. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლში ასახულ პირის კონსტიტუციურ უფლებაზე, რომლის ძალითაც ყოველი პირისთვის უზრუნველყოფილია უფლების სასამართლო წესით დაცვა. ამდენად, პირი, რომელიც მიიჩნევს, რომ კერძო-სამართლებრივ ურთიერთობებში მისი უფლება სხვა პირის მართლსაწინააღმდეგო მოქმედებით დარღვეულია, უფლებამოსილია მიმართოს სასამართლოს თავისი უფლების დასაცავად. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით დამკვიდრებული დისპოზიციურობის პრინციპი, მხარეებს აძლევს სრულ თავისუფლებას თავად განსაზღვრონ დავის საგანი და სარჩელის ფაქტობრივი გარემოებები.

საქმის მასალების მიხედვით, განსახილველ შემთხვევაში, სადავოა სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტოს 2007 წლის 17 ივლისის №1-3/490 ბრძანების მე-5 პუნქტის ნაწილობრივ ბათილად ცნობის შესახებ სასარჩელო მოთხოვნის განსჯადობის საკითხი. იდენტურ სასარჩელო მოთხოვნაზე დავის განსჯადობის საკითხი საკასაციო პალატამ გადანყვიტა 2020 წლის 12 მარტს გამოტანილ განჩინებაში, რომელშიც პალატამ განმარტა, რომ „სანარმოთა მართვის სააგენტო, როგორც საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, სზაკ-ის 2.1 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოა, ამდენად სასარჩელო მოთხოვნა მიმართულია ადმინისტრაციული ორგანოს მიმართ, თუმცა საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ დავა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიიჩნევა არა იმის

გამო, რომ მოსარჩელის მოთხოვნის ადრესატი ადმინისტრაციული ორგანოა, არამედ სადავო სამართალურთიერთობის იმპანენტური ბუნების გამო, გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს სამართალურთიერთობის ხასიათს. სზაკ-ის 2.1 მუხლი შეიცავს ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს (ტაქსაცია). ამდენად, კანონმდებლობამ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული (ენუმერაცია). სასკ-ის 2.3 მუხლის დებულება იმის შესახებ, რომ საერთო სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განხილვა ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან გამომდინარე სამართლებრივ ურთიერთობასთან დაკავშირებული დავა, ასახავს განსჯადობის გარეგან ნიშანს. სამართალურთიერთობის კუთვნილების გარეგანი ნიშანი ეხება სადავო სამართალურთიერთობის მარეგულირებელი ნორმების ადგილს კანონმდებლობაში. ამდენად, საგნობრივი განსჯადობის შესახებ დავის გადანყვეტისთვის მნიშვნელობა ენიჭება სადავო ბრძანების გამოცემის საფუძველს, სამართალურთიერთობის სუბიექტის მოქმედების ფორმას. უკეთუ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ სადავო აქტი გამოცემულია საჯარო კანონმდებლობის საფუძველზე, სზაკ-ის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტიდან გამომდინარე, სახეზე იქნება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, ხოლო თუ აქტის გამოცემის საფუძველი კერძო-სამართლებრივია, იგი არ ჩაითვლება ადმინისტრაციულ აქტად. სადავო აქტის სახელწოდება იმთავითვე არ ადასტურებს მისი ადმინისტრაციულ აქტად მიჩნევის შესაძლებლობას, ორგანიზაციული და სხვა საკითხების მოწესრიგების პროცესში დაწესებულების ადმინისტრაციის მიერ ბრძანების ფორმით გამოცემული ყველა გადანყვეტილება ავტომატურად არ უნდა გაუთანაბრდეს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემას, მსგავს შემთხვევებში ყურადღება უნდა მიექცეს გადანყვეტილების გამოტანის საფუძველს, მის შინაარსს, კონკრეტული აქტის გამოცემისას საჯარო უფლებამოსილების განხორციელებას“.

განსახილველ შემთხვევაში სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტოს 2007 წლის 17 ივლისის №1-3/490 ბრძანების მე-5 პუნქტით განხორციელდა შპს „...ის“ სანესდებო კაპიტალში თბილისსა და საქართველოს სხვა რაიონებში მდებარე მიწის ნაკვეთების შეტანა. ბრძანება გამოცემულია „მენარმეთა შესახებ“ და „სახელმწიფო ქონების პრივატიზების შესახებ“ კანონების, საქართველოს ეკონო-

მიკუური განვითარების მინისტრის 2006 წლის 22 ივნისის №1-1/550 ბრძანებით დამტკიცებული „სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტოს დებულების“, საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2007 წლის 7 ივნისის №1-1/875 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფოს 50%-ზე მეტი წილობრივი მონაწილეობით არსებული სანარმოების ბალანსზე რიცხული ძირითადი საშუალებების განკარგვისა და გადაცემის წესის შესახებ დებულების“ საფუძველზე.

საკასაციო პალატის მითითებით, „სახელმწიფოს საქმიანობა მოიცავს არა მხოლოდ საჯარო-სამართლებრივი, არამედ კერძო-სამართლებრივი, მათ შორის სამენარმეო ურთიერთობის სფეროსაც, სახელმწიფოს აქვს ნორმატიული შესაძლებლობა იღებდეს მონაწილეობას კერძო-სამართლებრივ ურთიერთობებში, ჰქონდეს წილი სანარმოში, იღებდეს მოგებას სამენარმეო ურთიერთობებიდან, უკეთუ აღნიშნული არ აბრკოლებს მისი საჯარო-სამართლებრივი უფლებამოსილებების განხორციელებას და არ ეწინააღმდეგება შესაბამის ნორმატიულ დანაწესებს. სამოქალაქო კოდექსის 24.4 მუხლის თანახმად, სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეული სამოქალაქო-სამართლებრივ ურთიერთობებში მონაწილეობენ, როგორც კერძო სამართლის იურიდიული პირები, სახელმწიფოს უფლებამოსილებებს ამ დროს ახორციელებენ მისი ორგანოები (უნებები, დანესებულებები და ა. შ.). სახელმწიფო ორგანოების და საჯარო სამართლის იურიდიული პირების კერძო-სამართლებრივი ურთიერთობები სხვა პირებთან წესრიგდება სამოქალაქო კანონებით (სკ-ის 8.2 მუხ.). განსახილველ შემთხვევაში სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტომ, როგორც შპს-ს პარტნიორის – სახელმწიფოს წარმომადგენელმა, პარტნიორის საკუთრებაში არსებული ქონება შეიტანა შპს-ს კაპიტალში, ამდენად, სახელმწიფომ სამენარმეო საქმიანობაში მონაწილეობა მიიღო როგორც კერძო სამართლის იურიდიულმა პირმა, როგორც ერთ-ერთმა პარტნიორმა და არა საჯარო უფლებამოსილების განმახორციელებელმა, მარეგულირებელმა ან მაკონტროლებელმა ორგანომ. საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზანი მაშინ არის სახეზე, როდესაც ადმინისტრაციული ორგანო მოქმედებს მისთვის კანონით განსაზღვრული ძირითადი უფლებამოსილების ფარგლებში და ამ უკანასკნელის შესრულების მიზნით. კერძო სამართლის იურიდიული პირის დაარსება და მისი კაპიტალის ფორმირება არ განეკუთვნება სახელმწიფოს ძირითად, საჯარო უფლებამოსილებათა რიგს. სახელმწიფოს კერძო-სამართლებრივ ურთიერთობებში მონაწილეობის მიზნით თავისი წარმომადგენლობა შეუძლია დაავალოს, მათ შორის, საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს, თუმცა აღნიშნული არ ადასტურებს სსიპ-ის მიერ განხორციელებული ყველა ქმედე-

ბის სახელმწიფოს საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით შესრულებას.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სამენარმეო საქმიანობა „მენარმეთა შესახებ“ კანონით მონესრიგებული კერძო-სამართლებრივი საქმიანობის ფორმაა, „მენარმეთა შესახებ“ კანონი არის კერძო-სამართლებრივი ურთიერთობების მომნესრიგებელი საკანონმდებლო აქტი (იხ. სუსგ 12.10.2011წ. №ბს-733-727(გ-11)). „მენარმეთა შესახებ“ კანონის 2.1 მუხლის თანახმად, შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება და სააქციო საზოგადოება წარმოადგენენ სანარმოთა ორგანიზაციულ-სამართლებრივ ფორმებს. ვინაიდან სახელმწიფო კერძო-სამართლებრივ ურთიერთობებში მონაწილეობს როგორც კერძო სამართლის იურიდიული პირი, იგი შპს-ში პარტნიორად, ხოლო სს-ში აქციონერად მონაწილეობს კერძო სამართლის იურიდიული პირის სახით და თავის უფლებამოსილებებს ახორციელებს შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოების მეშვეობით. ამდენად, სადავო სამართალურთიერთობაში სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტო ასრულებს არა საჯარო უფლებამოსილებას, არამედ წარმოადგენს სახელმწიფოს, როგორც პარტნიორს, გამოდის პირობა თანასწორობაზე დამყარებულ კერძო-სამართლებრივ, ჰორიზონტალურ ურთიერთობაში კერძო სამართლის სუბიექტის სახით და როგორც პარტნიორი ახორციელებს სამენარმეო საქმიანობას „მენარმეთა შესახებ“ კანონის შესაბამისად.

„...ის ინსტიტუციური მოწყობის შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 08.12.1998წ. №... განკარგულების პირველი პუნქტის მიხედვით, ...ის დეპარტამენტის ბალანსზე რიცხული ქონების ბაზაზე დაფუძნდა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „...ა“, როგორც კერძო სამართლის იურიდიული პირი. საქმის მასალების მიხედვით, სადავო აქტის გამოცემისას, „...ა“ საქმიანობდა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების სახით (ამჟამად „...ა“ სააქციო საზოგადოებაა). საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება (შპს) ე.წ. კაპიტალური ტიპის საზოგადოებაა. სადავო აქტის გამოცემისას მოქმედი „მენარმეთა შესახებ“ კანონის 45.1 მუხლის მიხედვით, შპს-ს სანესდებო კაპიტალი უნდა ყოფილიყო სულ მცირე 200 ლარი. ამასთანავე, შპს-ში მინიმალური სანესდებო კაპიტალის ფორმირების შემდეგ, შესაძლებელი იყო კაპიტალში შენატანის სხვა მატერიალური და არამატერიალური ქონებრივი ობიექტების სახით განხორციელება, გარდა სამუშაოს შესრულებისა და მომსახურების განწევისა, არაფულადი შესატანი შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებში უნდა შეეფასებინა დამოუკიდებელ ექსპერტს (კანონის 3.3 მუხ.). განსახილველ შემთხვევაში, სსიპ სანარმოთა მართვის

სააგენტომ, სადავო 17.07.2007წ. ბრძანებით, შპს-ს პარტნიორის – სახელმწიფოს სახელით შპს „...ის“ კაპიტალში განახორციელა არაფულადი შენატანი – შპს „...ის“ კაპიტალში შეტანილ იქნა შენობა-ნაგებობები და მიწის ნაკვეთები. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სანარმოს კაპიტალი არის მის საკუთრებაში არსებული ქონების ერთობლიობა. სანარმოს საქმიანობიდან გამომდინარე, ქონების ოდენობა ცვალებადია, სანარმოს კაპიტალის გაზრდა შესაძლოა განხორციელდეს სხვადასხვა გზით, მათ შორის პარტნიორის მიერ სანარმოს კაპიტალში გარკვეული შენატანის განხორციელებით, კონკრეტულ ქონებაზე საკუთრების უფლების გადაცემით, რაც მოხდა კიდეც განსახილველ შემთხვევაში. ამდენად, სადავო აქტის გამოცემა განხორციელდა სახელმწიფოს, როგორც კერძო სამართლის იურიდიული პირის პარტნიორის საქმიანობის ფარგლებში, „მენარმეთა შესახებ“ და სხვა ნორმატიული აქტების იმ დებულებების საფუძველზე, რომლებიც სახელმწიფოს, როგორც კერძო სამართლის იურიდიული პირის პარტნიორის უფლება-მოვალეობების განხორციელების წესებს შეეხება. ამდენად, გასაჩივრებული აქტი გამოცემული არ არის სახელმწიფოს საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების ფარგლებში, სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტო მოქმედებდა სახელმწიფოს, როგორც კერძო სამართლის სუბიექტის პარტნიორის წარმომადგენელი. ამდენად, სახელწოდების მიუხედავად, სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტოს 17.07.2007წ. გასაჩივრებული ბრძანება არ არის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი და უფრო მეტად კერძო-სამართლებრივი, განკარგვითი გარიგების მახასიათებელი ნიშნების მატარებელია. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტოს 17.07.2007წ. ბრძანების მართლზომიერების შემოწმებისას სასამართლომ უნდა იმსჯელოს კაპიტალში შეტანილი ქონების სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებობაზე, სახელმწიფოს მიერ თავისი სამენარმეო საქმიანობის ფარგლებში კონკრეტული ქონების განკარგვის უფლებამოსილებაზე. დავის განმხილველმა სასამართლომ უნდა იმსჯელოს სახელმწიფოს მიერ არა საჯარო-სამართლებრივი ფუნქციების განხორციელების უფლებამოსილებასა და მართლზომიერებაზე, არამედ პარტნიორის მიერ კერძო სამართლის იურიდიული პირის კაპიტალში კონკრეტული ქონების შეტანის შესახებ გადაწყვეტილების მართლზომიერებაზე, რაც არსობრივად სამოქალაქო შინაარსის დავაა და არ გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან“ (იხ. სუსგ. საქმე №ბს-541(გ-19) 12.03.2020წ.).

საკასაციო პალატა კვლავ განმარტავს, რომ განსახილველ შემთხვევაში დავა არ არის წარმოშობილი ადმინისტრაციული კანონ-

მდებლობიდან და ეხება პარტნიორის მიერ კერძო სამართლის იურიდიული პირის კაპიტალში ქონების შეტანის მართლზომიერებას, რაც დავის სამოქალაქო ხასიათს ადასტურებს. რამდენადაც, სახეზეა პარტნიორის მიერ ქონების კერძო სამართლის იურიდიული პირის კაპიტალში შეტანა, დავა არ ეხება სახელმწიფო ქონების პრივატიზაციას, პრივატიზაციის პროცედურის კანონიერებას, რაც თავისი ბუნებით ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა რიგს განეკუთვნება. ამასთან, ის გარემოება, რომ სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტოს 2007 წლის 17 ივლისის აქტი გახდა საჯარო რეესტრში შპს „...ის“ საკუთრების უფლების რეგისტრაციის საფუძველი, არ ადასტურებს მისი კანონიერების ადმინისტრაციული წესით შემოწმების საჭიროებას, რადგან რეგისტრაციის შესახებ სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს გადანაცვეტილებისა და რეგისტრაციის საფუძველად არსებული უფლებადამდგენი დოკუმენტის სამართლებრივი ბუნება შესაძლოა, სრულიად განსხვავებული იყოს. სადავო აქტის გამოცემისას მოქმედი „უძრავ ნივთებზე უფლებათა რეგისტრაციის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის მიხედვით უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი შესაძლოა, ყოფილიყო არა მარტო ნორმატიული ან/და ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ან სასამართლო (საარბიტრაჟო) აქტი, არამედ გარიგება ან სხვა სამართლებრივი აქტი, რომელიც წარმოშობდა უძრავ ნივთზე უფლების რეგისტრაციის მოთხოვნის უფლებას. ამდენად, სრულებით შესაძლებელია, რომ უფლებადამდგენი დოკუმენტის მართლზომიერების შესახებ დავა სამოქალაქო დავათა კატეგორიას განეკუთვნებოდეს მაშინ, როდესაც რეგისტრაციის შესახებ მარეგისტრირებელი ორგანოს გადანაცვეტილების კანონიერების შემოწმება ადმინისტრაციული კატეგორიის დავების განმხილველ სასამართლოთა განსჯადია (მაგ.: ნასყიდობის ხელშეკრულება და მის საფუძველზე განხორციელებული რეგისტრაცია). მოცემულ შემთხვევაში, საჯარო რეესტრში უძრავი ქონების რეგისტრაცია დეტერმინირებულია კერძო-სამართლებრივი აქტით. ამასთან, საგულისხმოა, რომ ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 22 მარტის განჩინებით №3/129-16 ადმინისტრაციულ საქმეს ცალკე წარმოებად გამოეყო მხოლოდ სსიპ სანარმოთა მართვის სააგენტოს 2007 წლის 17 ივლისის №1-3/490 ბრძანების ნაწილობრივ ბათილად ცნობის ნაწილში, სახელდობრ, გამოყოფილ ნაწილთან დაკავშირებით წარმოიშვა დავა განსჯადობის შესახებ. ამდენად, სარჩელის გამოყოფილი ნაწილი სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით უნდა იქნეს განხილული.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ მოცემული საქმის იდენტური დავის სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსა-

ხილველად თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიისათვის დაქვემდებარების ვრცელი სამართლებრივი დასაბუთება მოცემულია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2020 წლის 12 მარტს №ბს-541(გ-19) საქმეზე გამოტანილ განჩინებაში. ასევე, საგულისხმოა, რომ ანალოგიური სასარჩელო მოთხოვნების განხილვა წარმოებს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით (იხ. სუსგ. საქმე №ას-640-606-2015 23.07.2015წ.). ამგვარად, პროცესის ეკონომიურობის, ოპერატიულობისა და იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ საქართველოს უზენაეს სასამართლოს იდენტურ სამართლებრივ საკითხზე მიღებული აქვს გადაწყვეტილება, დავა განსჯადობით თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის ქვემდებარება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ვ. შ-ას სარჩელი – მოპასუხე სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**სავაჭრო-სამრეწველო პალატის პრეზიდენტის
არჩევანთან დაკავშირებით დავის განსჯადობა**

**ბანჩინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-1157(გ-19)

16 აპრილი, 2020 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე**

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

მ. პ-ამ 2019 წლის 10 ივლისს სარჩელით მიმართა სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონულ სასამართლოს, მოპასუხე საჯარო სა-მართლის კორპორაცია აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის წინააღმდეგ და სასარჩელო მოთხოვნათა დაზუსტების შემდეგ მოითხოვა, მ. პ-ას მიერ კანდიდატურის მოხსნილად მიჩნევისა და აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის წევრთა რიგგარეშე საერთო კრებისათვის მხოლოდ გ. თ-ის კანდიდატურის წარდგენის თაობაზე, აფხაზეთის ა/რ ...ო პა-ლატის საბჭოს 2019 წლის 12 ივნისის №2 სხდომის საოქმო გადაწ-ყვეტილების ბათილად ცნობა და აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის წევ-რთა რიგგარეშე საერთო კრების 2019 წლის 12 ივნისის №1 ოქმისა და აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის ...ად გ. თ-ის არჩევის შესახებ, ამა-ვე კრების გადაწყვეტილების ბათილად ცნობა. აგრეთვე, მოპასუ-ხისათვის, პალატის ახალი ...ის არჩევის მიზნით, პალატის საბჭოს რიგგარეშე სხდომისა და პალატის წევრთა რიგგარეშე საერთო კრე-ბის მონვევის დავალება.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის ...მა – ი. დ-ემ მოითხოვა ...ის უფლებამოსილების შეწყვეტა, სხვა სამსა-ხურში გადასვლის გამო. აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის წესდების გათ-ვალისწინებით, ...ის უფლება-მოვალეობების შემსრულებელი ავ-ტომატურად გახდა მოსარჩელე, რომელიც 2018 წლიდან პალატის ...ის თანამდებობას იკავებს. მ. პ-ას 2019 წლის 31 მაისის №10 ბრძა-ნებით, ...ის კანდიდატურის საერთო კრებისათვის წარდგენის მიზ-ნით, 2019 წლის 12 ივნისს მოწვეულ იქნა პალატის საბჭოს რიგგა-რეშე სხდომა, ხოლო ახალი ...ის არჩევის მიზნით, ამავე დღეს, მოწ-ვეულ იქნა პალატის წევრთა რიგგარეშე საერთო კრება. მოსარჩე-

ლის მოსაზრებით, 2019 წლის 12 ივნისს აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის საბჭოს სხდომა და რიგგარეშე საერთო კრება ჩატარდა მთელი რიგი დარღვევებით. საბჭოს სხდომას ფაქტობრივად ...ა არა ...ი მ. პ-ა, არამედ ი. დ-ე, რომელსაც იმ პერიოდისათვის სხდომაზე დასწრების უფლებაც კი არ გააჩნდა. საბჭოს კრებაზე დასახელდა ...ის ორი კანდიდატურა – გ. თ-ე და მ. პ-ა. სხდომის მიმდინარეობის პროცესში პალატის ყოფილი ...ის – ი. დ-ის გაუმართლებელმა ჩარევამ და მ. პ-ას პიროვნებისა და სტატუსის აშკარა უგულვებელყოფამ, მოსარჩელე აიძულა დაეტოვებინა საბჭოს სხდომა, რაც საბჭომ მის მიერ კანდიდატურის მოხსნად განიხილა. აღნიშნული უკანონო ინტერპრეტაციით საბჭომ უპირატესობა მიანიჭა მეორე კანდიდატს – გ. თ-ეს და საერთო კრებას შესთავაზა მხოლოდ მისი კანდიდატურა, რამაც უალტერნატივო გახადა საერთო კრების მიერ მისი არჩევა. აღნიშნული ლახავს მოსარჩელის კანონიერ ინტერესებს.

სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 26 სექტემბრის განჩინებით, მ. პ-ას სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონულ სასამართლოს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველად.

სასამართლომ მიუთითა ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის 1-ლ ნაწილზე და აღნიშნა, რომ კანონმდებელმა ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რაც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული. შესაბამისად, მოსარჩელის მოთხოვნა სამართლებრივად უნდა ეფუძნებოდეს საჯარო – ადმინისტრაციული სამართლის ნორმებს და განპირობებული იყოს მოპასუხის მხრიდან საჯარო, მატერიალური სამართლის საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით. სასამართლომ აღნიშნა, რომ „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ...ო პალატის შესახებ“ აფხაზეთის ა/რ კანონის 1-ლი მუხლის 1-ლი და მე-2 პუნქტების თანახმად, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ...ო პალატა არის ნევრობაზე დაფუძნებული საჯარო სამართლის კორპორაცია, რომელიც ფუძნდება კანონმდებლობით დადგენილი წესით. პალატა აერთიანებს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან დევნილ მენარმეებს, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონებით შექმნილ საწარმოებსა და აფხაზეთის ტერიტორიაზე საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრირებულ მენარმე სუბიექტებს (შემდგომში – მენარმე სუბიექტი) და მათ გაერთიანებებს. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული მენარმე სუბიექტები და მათი

გაერთიანებები ნებაყოფლობით რეგისტრირდებიან პალატის წევრებად, მათი კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრაციის შემდეგ. პალატა წარმოადგენს რეზიდენტი ბიზნესსუბიექტების ინტერესებს სამენარმეო საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებში, მიუხედავად იმისა, არიან თუ არა რეზიდენტი ბიზნესსუბიექტები პალატის წევრები. პალატის წევრობა ავტომატურად არ წარმოშობს მენარმე სუბიექტებისა და მათი გაერთიანებებისათვის სავალდებულო სანევრო შენატანის გადახდის ვალდებულებას. მენარმე სუბიექტებს და მათ გაერთიანებებს უფლება აქვთ, სანევრო შენატანი ნებაყოფლობით გადაიხადონ. პალატას სანევრო შენატანის დაწესება შეუძლია მხოლოდ საქართველოს ...ო პალატასთან შეთანხმებით. ამავე მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, პალატის საქმიანობაზე არ ვრცელდება „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოქმედება. ხსენებული კანონის მე-3 მუხლის თანახმად, პალატის მიზანია, ხელი შეუწყოს ეკონომიკურ ზრდას აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან დევნილი მენარმეების და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონებით შექმნილი სანარმოების საქმიანობის მხარდაჭერით. სასამართლომ აღნიშნა, რომ პალატის ...ზე, „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონთან ერთად, აგრეთვე არ ვრცელდება „საჯარო დაწესებულებაში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ კანონი და აღნიშნული კანონის მე-2 და 2¹ მუხლებიდან გამომდინარე, აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის ...ი არ განიხილება თანამდებობის პირად. შესაბამისად, სასამართლოს მოსაზრებით, დავა არ გამომდინარეობს ადმინისტრაციული (საჯარო) კანონმდებლობიდან.

სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 30 სექტემბრის განჩინებით მ. პ-ას სარჩელი განსჯადობის შესახებ სასამართლოთა შორის დავის გადასაწყვეტად გადმოეცა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სასამართლომ მიუთითა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11, ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლზე და აღნიშნა, რომ განსახილველი სამართალწარმოება მიმართულია საჯარო სამართლის კორპორაცია აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის წინააღმდეგ. სამართალწარმოების საგანს წარმოადგენს საჯარო სამართლის კორპორაციის მიერ ...ის არჩევის შედეგების ბათილად ცნობა, რა მიზნითაც უნდა დადგინდეს თავად პალატის საბჭოსა და საერთო კრებაზე მიღებული შედეგების კანონიერება. სასამართლომ აღნიშნა, რომ საჯარო სამართლის კორპორაცია, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის 1-ლი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, წარმოადგენს ადმინისტრაციულ ორგანოს. სასამართლოს მითითებით, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს არა-

ერთი განმარტებიდან გამომდინარე, განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტისას მთავარ ფაქტორს წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანოს ქმედების საჯარო-სამართლებრივი ხასიათი. განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტისას უპირატესობა ენიჭება არა მხოლოდ სუბიექტურ შემადგენლობას, არამედ სადავო სამართალურთიერთობის ბუნებას, მის შინაარსს. იმ შემთხვევაში, თუ ურთიერთობის მონაწილე სუბიექტი არის სახელმწიფოს, საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენელი და ურთიერთობა საჯარო-სამართლებრივ მოწესრიგებას მოითხოვს, სახეზეა საჯარო-სამართლებრივი ურთიერთობა.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ...ო პალატის შესახებ“ აფხაზეთის ა/რ კანონის მე-3 მუხლის თანახმად, აფხაზეთის ა/რ რესპუბლიკის ...ო პალატის მიზანია ხელი შეუწყოს ეკონომიკურ ზრდას აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან დევნილი მენარმეების და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონებით შექმნილი საწარმოების საქმიანობის მხარდაჭერით. აღნიშნული მიზნის განსახორციელებლად კანონის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტით განისაზღვრა პალატის უფლებამოსილებები – ა) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით აკრედიტაციის გავლის შემდეგ ადგილობრივი საქონლისა და უცხოური საქონლის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ ექსპერტიზას და შეფასება; ბ) საქართველოში მოქმედი სავაჭრო, საბაჟო და სანავსადგურო წესების შესახებ ინფორმაციის დამონმება; გ) საგარეო-ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული გარემოებების დამონმება; დ) საერთო ფორმის არაპრეფერენციული წარმოშობის სერტიფიკატის გაცემას ან/და დამონმება; ე) დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის წევრი ქვეყნების პრეფერენციული წარმოშობის სერტიფიკატის გაცემას ან/და დამონმება; ვ) პრეფერენციული წარმოშობის GSP სერტიფიკატის გაცემას ან/და დამონმება; ზ) „ვერო-1“ სერტიფიკატის გაცემას ან/და დამონმება; თ) საიდენტიფიკაციო შტრიხკოდის მინიჭება; ი) რეგისტრირებული სასაქონლო ნიშნის შესაბამისად დამცავი ნიშნის (ჰოლოგრამის) გაცემა; კ) საქართველოს ტერიტორიაზე წარმოების დამადასტურებელი პალატის ნიშნის „წარმოებულია საქართველოში“ გაცემა; ლ) ფორსმაჟორული გარემოებების დამონმება. სასამართლოს მოსაზრებით, ხსენებული უფლებამოსილებები საჯარო სამართლებრივ ურთიერთობას განეკუთვნება და გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან. ამასთან, სადავო ურთიერთობა წესრიგდება არა კერძო, არამედ, საჯარო სამართლით. პალატის ...ის არჩევის წესი, რომლითაც მოპასუხემ იხელმძღვანელა, წარმოადგენს აფხაზეთის ა/რ კანონს, რომელშიც გა-

წერილია ძირითადი დებულებანი აფხაზეთის ა/რ ...ო ...ის არჩევის შესახებ. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დავის უშუალო მატერიალურ-სამართლებრივი საფუძველი გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონულ სასამართლოს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველად.

საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 26 სექტემბრის განჩინებით მართებულად იქნა საქმე მიჩნეული სამოქალაქო დავად.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანი შეიძლება იყოს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, კანონმდებელმა ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ კატეგორიად მიჩნევისათვის საჭიროა მოსარჩელის მოთხოვნა იურიდიულად ეფუძნებოდეს ადმინისტრაციული სამართლის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობა გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლო-

ბიდან, ანუ მოსარჩელის მიერ მითითებული უფლების (უფლებების) დარღვევა თავისი არსითა და შინაარსით, განპირობებული უნდა იყოს მოპასუხის მხრიდან საჯარო მატერიალური სამართლის შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით. ამდენად, ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით საქმის განხილვას განაპირობებს როგორც საქმეში ადმინისტრაციული ორგანოს მონაწილეობა, ისე საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით მოწესრიგებული სამართალურთიერთობიდან წარმოშობილი დავის საგნის არსებობა.

საჯარო სამართლის კორპორაცია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სავაჭრო სამრეწველო პალატა ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის 1 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოა, რამდენადაც იგი წარმოადგენს წევრობაზე დაფუძნებულ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს, რომელიც შექმნილია აფხაზეთის ა/რ მთავრობის დადგენილებით. „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ...ო პალატის შესახებ“ აფხაზეთის ა/რ კანონის 1-ლი მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ...ო პალატა არის წევრობაზე დაფუძნებული საჯარო სამართლის კორპორაცია, რომელიც ფუძნდება კანონმდებლობით დადგენილი წესით. პალატა აერთიანებს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან დევნილ მენარმეებს, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონებით შექმნილ საწარმოებსა და აფხაზეთის ტერიტორიაზე საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრირებულ მენარმე სუბიექტებს და მათ გაერთიანებებს. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მხოლოდ სამართალურთიერთობაში ადმინისტრაციული ორგანოს მონაწილეობა, თავისთავად არ ადასტურებს დავის ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეების განმხილველი სასამართლოსადმი განსჯადობას.

კონკრეტულ შემთხვევაში, საქმის მასალებით დასტურდება, რომ მოსარჩელე ითხოვს მ. პ-ას მიერ კანდიდატურის მოხსნილად მიჩნევისა და აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის წევრთა რიგგარეშე საერთო კრებისათვის მხოლოდ გ. თ-ის კანდიდატურის წარდგენის თაობაზე, აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის საბჭოს 2019 წლის 12 ივნისის №2 სხდომის საოქმო გადაწყვეტილების ბათილად ცნობასა და აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის წევრთა რიგგარეშე საერთო კრების 2019 წლის 12 ივნისის №1 ოქმისა და აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის ...ად გ. თ-ის არჩევის შესახებ, ამავე კრების გადაწყვეტილების ბათილად ცნობას. აგრეთვე, მოპასუხისათვის, პალატის ახალი ...ის არჩევის მიზნით, პალატის საბჭოს რიგგარეშე სხდომისა და პალატის წევრთა რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევის დავალებას. მოსარჩელის მოსაზრებით, დარღვეულ იქნა როგორც აფხაზეთის ა/რ

...ო პალატის საბჭოს მიერ პალატის საერთო კრებისათვის პალატის ...ის კანდიდატურის წარდგენის, ისე პალატის საერთო კრების მიერ ...ის არჩევის პროცედურები. დავის საგნობრივი განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტის მიზნით, მნიშვნელოვანია გაირკვეს სადავო აქტების გამოცემის საფუძვლები, აგრეთვე სამართალურთიერთობის სუბიექტის მოქმედების ფორმა. კონკრეტულ შემთხვევაში, უნდა განისაზღვროს სადავო სამართალურთიერთობის ანუ აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის ...ის არჩევის მარეგულირებელი ნორმების ადგილი კანონმდებლობაში.

„საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი არის შესაბამისი კანონით, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ან კანონის საფუძველზე სახელმწიფო მმართველობის ორგანოს ადმინისტრაციული აქტით შექმნილი, საკანონმდებლო და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებისაგან განცალკევებული ორგანიზაცია, რომელიც სახელმწიფოს კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს პოლიტიკურ, სახელმწიფოებრივ, სოციალურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა საჯარო საქმიანობას, აგრეთვე ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი აღმასრულებელი ორგანოს ნორმატიული აქტით შექმნილი, სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებისაგან განცალკევებული ორგანიზაცია, რომელიც სახელმწიფოს კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს სოციალურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა საჯარო საქმიანობას. ამავე კანონის მე-10 მუხლის 1-ლი და მე-2 პუნქტების თანახმად კი, საჯარო სამართლის იურიდიული პირის მართვის წესი განისაზღვრება შესაბამისი კანონით ან საქართველოს მთავრობის დადგენილებით (ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი აღმასრულებელი ორგანოს მიერ დაფუძნების შემთხვევაში – მისი სათანადო ნორმატიული აქტით) და ამ პირის წესდებით (დებულებით). საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს მართავს ხელმძღვანელი, რომელიც შესაბამისი კანონის, საქართველოს მთავრობის დადგენილების (ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი აღმასრულებელი ორგანოს მიერ დაფუძნების შემთხვევაში – მისი სათანადო ნორმატიული აქტის), წესდების (დებულების) და ნევრთა გადაწყვეტილებების (თუ საჯარო სამართლის იურიდიული პირი ნევრობაზეა დაფუძნებული) ფარგლებში დამოუკიდებლად მოქმედებს. „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის თანახმად, ეს კანონი განსაზღვრავს საჯარო მოსამსახურის სტატუსს, პროფესიული საჯარო მოხელის დასაქმებისა და სამსახურის გავლის პირობებს, საჯარო სამსახურის მართვის საკითხებს, აწესრიგებს სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და მუნიციპალიტეტის ორ-

განოებში (დანესებულებებში) და საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებში საჯარო მოსამსახურეთა სამოხელეო სამართლებრივ ურთიერთობებს, თუ ამავე კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი. ამავე კანონის მე-3 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის მიხედვით საჯარო სამსახური არის სახელმწიფო სამსახურში საქმიანობა, მუნიციპალიტეტის ორგანოებში (დანესებულებებში) საქმიანობა, საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებში საქმიანობა (გარდა კულტურულ, საგანმანათლებლო, სამეცნიერო, კვლევით, სასპორტო და რელიგიურ, ნევრობაზე დაფუძნებულ და ამ კანონითა და „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული კატეგორიის საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებში საქმიანობისა). ამდენად, ნევრობაზე დაფუძნებულ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირში საქმიანობა არ განიხილება საჯარო სამსახურად. აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატა წარმოადგენს საჯარო სამართლის კორპორაციას ანუ ნევრობაზე დაფუძნებულ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს („საჯარო სამართლის იურიდიული პირის“ შესახებ კანონის მე-4 მუხლი).

„აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ...ო პალატის შესახებ“ აფხაზეთის ა/რ კანონის მე-6 მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, პალატის ორგანოებია: პალატის საერთო კრება, პალატის საბჭო და პალატის ...ი. ამავე მუხლის მიხედვით, პალატის უმაღლესი ორგანოა საერთო კრება, ხოლო უმაღლესი თანამდებობის პირი – ...ი. პალატის ...ს ირჩევს საერთო კრება ფარული, პირდაპირი კენჭისყრით, 4 წლის ვადით, საერთო კრებაზე დამსწრე დელეგატების ხმათა უმრავლესობით, პალატის წესდებით დადგენილი წესით. ხსენებული კანონის 1-ლი მუხლის მე-5 პუნქტის თანახმად, პალატის საქმიანობაზე არ ვრცელდება „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოქმედება. ამდენად, „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონი და „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ...ო პალატის შესახებ“ აფხაზეთის ა/რ კანონი ცალსახად გამორიცხავს პალატის საქმიანობაზე „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის მოქმედების გავრცელების შესაძლებლობას. აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატაში დასაქმებული პირი არ მიიჩნევა საჯარო მოხელედ, რაც გამორიცხავს დავის საგნის შემხებლობას სამოხელეო სამართალურთიერთობასთან და სადავო სამართალურთიერთობის ადმინისტრაციული კანონმდებლობის ნორმებით მოწესრიგებას. სადავო აქტების გამოცემის საფუძვლად მითითებული არ არის ადმინისტრაციული კანონმდებლობის ნორმები. აფხაზეთის ა/რ ...ო პალატის ...ის არჩევის პროცედურები მოცულია მხოლოდ „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ...ო პალატის შესახებ“ აფხაზეთის ა/რ კანონითა და პალატის წესდებით.

საკასაციო პალატა დამატებით აღნიშნავს, რომ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ...ო პალატა, როგორც საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, შესაძლოა ახორციელებდეს საჯარო საქმიანობას, თუმცა, კონკრეტულ შემთხვევაში, დავა არ უკავშირდება საჯარო სამართლის იურიდიული პირის საქმიანობას, ამდენად, ხსებული გარემოება ვერ შეცვლის განსჯადობის წესს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

ამასთან, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ყველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონულ სასამართლოს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

დასაბუთება:

1. საქმე მ. პ-ას სარჩელისა გამო, საჯარო სამართლის კორპორაცია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ...ო პალატის მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონულ სასამართლოს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველად;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**შრომითი ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავის
ბანსჯადობა**

**ბანჩინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-139(გ-21)

26 აპრილი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. ქადაგიძე,
ქ. ცინცაძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირ-ველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა მ. გ-ას სასარჩელო განცხადებასთან დაკავშირებით წარმოსთავილი დავა განსჯადობის შესახებ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიებს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

მ. გ-ამ 20.11.2020წ. სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე – საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს მიმართ და მოითხოვა: თ. მ-ის ქ. თბილისის ...-ე საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშვნის შესახებ მინისტრის 09.09.2020წ. ბრძანების ბათილად ცნობა, მოპასუხისთვის მ. გ-ას სსიპ თბილისის ...-ე საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშვნის შესახებ ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალება, მოპასუხისთვის მ. გ-ას სასარგებლოდ მატერიალური ზიანის ანაზღაურების დაკისრება, მიუღებელი ხელფასის (2 500 ლარი თვეში) სახით 09.09.2020 წლიდან სასამართლოს გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლამდე და არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურების დაკისრება 10 000 ლარის ოდენობით.

მ. გ-ამ აღნიშნა, რომ 2014 წლის 9 სექტემბრიდან 2020 წლის 9 სექტემბრამდე მეორე ვადით იკავებდა ქ. თბილისის №... საჯარო სკოლის დირექტორის თანამდებობას. შრომითი ხელშეკრულების ვადის გასვლის შემდეგ, 08.09.2020წ. მ. გ-ამ ელექტრონულ საქმის წარმოების სისტემა „ეფლოუზე“ მიიღო მისი, როგორც სკოლის დი-

რექტორის რეგისტრაციის შეწყვეტის ბრძანება. სხვა სკოლის დირექტორებს 07.09.2020წ. დაუკავშირდნენ და აცნობეს, რომ მათ გაეგზავნებოდათ განცხადება დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად გადანიშნაზე, განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს აღნიშნულ სიაში მოსარჩელე არ იყო. მ. გ-ამ განცხადებით მიმართა განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს ქ. თბილისის №... საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშნის თაობაზე. მ. გ-ას პასუხად ეცნობა, რომ შესაძლებლობა ჰქონდა მონაწილეობა მიეღო საჯარო სკოლის დირექტორების კონკურსში ან საქმიანობა მასწავლებლად გაეგრძელებინა, ხოლო მოთხოვნა ქ. თბილისის №... საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშნის თაობაზე არ დაუკმაყოფილდა. ქ. თბილისის №... საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დაინიშნა თ. მ-ი, რომელიც მანამდე ქ. თბილისის №... საჯარო სკოლის დირექტორის თანამდებობას იკავებდა და მ. გ-ას მსგავსად, 08.09.2020 წ. ამოწურა №... საჯარო სკოლასთან გაფორმებული შრომითი ხელშეკრულების ვადა. მოსარჩელემ მიმართა საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს ქ. თბილისის №... საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშნის შესახებ განცხადებით. მ. გ-ა აღნიშნავს, რომ სკოლებში, სადაც მოქმედ დირექტორებს ხელშეკრულება არ გაუგრძელდათ, მოვალეობის შემსრულებლად არა გარეშე პირები, არამედ დირექტორის მოადგილეები დანიშნეს, მათ შორის, №... სკოლაში დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად თ. მ-ის მოადგილე დანიშნეს, №... საჯარო სკოლაში კი, მ. გ-ასთან ხელშეკრულების შეწყვეტის შემდეგ, მოვალეობის შემსრულებლად №... სკოლის დირექტორი დანიშნეს. მ. გ-ა აღნიშნავს, რომ მის მიმართ განხორციელდა დისკრიმინაციული მიდგომა და დაირღვა მოქმედი კანონმდებლობა, რის საფუძველზეც, იგი მოითხოვს დარღვეული უფლებების აღდგენას, განაცდურისა და არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურებას. მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ დავა არ გამომდინარეობს შრომითი ხელშეკრულებიდან, რის გამოც სასამართლომ არ უნდა იხელმძღვანელოს „ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონის 2.3 მუხლით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 24.11.2020წ. განჩინებით მ. გ-ას სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადაეცა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

სასამართლო მიუთითა, რომ განსახილველ შემთხვევაში სახეზეა საჯარო სკოლის დირექტორსა და საქართველოს განათლების,

მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს შორის წარმოშობილი შრომითი დავა. სასამართლომ აღნიშნა, რომ „ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონის მე-12 მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად, საჯარო სკოლის დირექტორსა და ამ სკოლის თანამშრომლებს, სამეურვეო საბჭოსა და სკოლის დირექტორს შორის, აგრეთვე საჯარო სკოლის დირექტორსა და საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს შორის წარმოშობილ შრომით დავებს, როგორც სამოქალაქო დავებს, სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განიხილავს სასამართლო. სასამართლო, ასევე, მიუთითებს სასკ-ის 26-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლის თანახმადაც, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს აღნიშნული საქმე, ხოლო ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, არაუფლებამოსილ სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში, სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის უფლებამოსილ სასამართლოს. ამრიგად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოცემული დავა წარმოადგენს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველ საქმეს, რადგან იგი წარმოადგენს საჯარო სკოლის დირექტორსა და სამინისტროს შორის წარმოშობილ შრომით დავას. სასამართლომ დაადგინა, რომ მ. გ-ას სარჩელი განსჯადობის წესის დაცვით უნდა გადაეცეს უფლებამოსილ სასამართლოს – თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 30.11.2020წ. განჩინებით მ. გ-ას უარი ეთქვა სარჩელის მიღებაზე. სასამართლომ განმარტა, რომ დაზუსტებას საჭიროებდა სასარჩელო მოთხოვნები, სრულად იყო მისათითებელი ფაქტობრივი გარემოებები და წარსადგენი იყო მათი დამადასტურებელი მტკიცებულებები. აღნიშნული განჩინება კერძო საჩივრით გასაჩივრდა მ. გ-ას მიერ, რომელმაც გასაჩივრებული განჩინების გაუქმებასთან ერთად, სასამართლოებს შორის განსჯადობის შესახებ წარმოშობილი დავის საფუძვლით, საქმის საკასაციო სასამართლოსთვის გადაცემა მოითხოვა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 25.01.2021წ. განჩინებით მ. გ-ას კერძო საჩივარი დაკმაყოფილდა, გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 30.11.2020წ. განჩინება და საქმე სარჩელის წარმოებაში მიღების საკითხის გადაწყვეტის ეტაპიდან განსახილველად იმავე სასამართლოს დაუბრუნდა. პალატამ აღნიშნა, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს არ შეუფასებია წინამდებარე დავის სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განხილვის დასაშვებობა. თუ სასამართლო დაასკვნიდა, რომ დავა არ წარმოადგენს

სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველ დავას, იგი ვალდებული იყო, სსკ-ის მე-7 მუხლის მე-2 ნაწილისა და სასკ-ის 26-ე მუხლი მე-3 ნაწილიდან გამომდინარე დავა წამოეწყო განსჯადობის შესახებ და აღნიშნული საკითხის გადასაწყვეტად საქმე გადაეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოში. პალატამ მიუთითა, რომ სადავო ბრძანება გამოცემულია „ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონის 41.4 და 44.3 მუხლების საფუძველზე. ამასთან, მოსარჩელე ამავე საკანონმდებლო რეგულაციების გათვალისწინებით ითხოვს მის დანიშვნას ქ. თბილისის ...-ე საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად. გარდა ამისა, პალატამ აღნიშნა, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მითითება „ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონის 12.3 მუხლზე არ ადასტურებს დავის სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განხილვას, რადგან ხსენებული ნორმის სუბიექტია საჯარო სკოლის დირექტორი, სადავო შემთხვევაში, კი მ. გ-ას არ გააჩნია დირექტორის სტატუსი. მოსარჩელე დანიშვნას არ უკავშირებს შრომის კოდექსს, სადავო ბრძანება და ბრძანება, რომლის გამოცემასაც ითხოვს მოსარჩელე, წარმოადგენენ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს, რომლის კანონიერებაც უნდა შემოწმდეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით, დავა ეხება ადმინისტრაციული კანონმდებლობას, კერძოდ, „ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონით გათვალისწინებულ უფლებამოსილებებს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 18.02.2021წ. განჩინებით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიებს შორის განსჯადობის თაობაზე დავის გადასაწყვეტად საქმე გადაეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას. პირველი ინსტანციის სასამართლომ აღნიშნა, რომ იზიარებს სააპელაციო პალატის მოსაზრებას აღნიშნული სარჩელის ადმინისტრაციული წესით განხილვის საჭიროების შესახებ. სასამართლომ მიუთითა, რომ მოპასუხეს წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანო, გასაჩივრებულია ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობით – „ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონით გათვალისწინებული ექსკლუზიური უფლებამოსილების ფარგლებში გამოცემული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, ასევე, მოსარჩელის მოთხოვნაა ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან გამომდინარე, ადმინისტრაციული ორგანოსთვის ისეთი ქმედების დავალეობა, რომელიც გულისხმობს ადმინისტრაციული აქტის გამოცემას, ხოლო მატერიალური და არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურების მოთ-

ხოვნა გამომდინარეობს მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს ქმედებებისგან, რომლებიც დაკავშირებულია ადმინისტრაციული აქტის გამოცემასთან. აღნიშნული გარემოებებიდან გამომდინარე, პირველი ინსტანციის სასამართლომ მიიჩნია, რომ სარჩელზე განსჯადობის საკითხის საბოლოოდ გადაწყვეტის მიზნით, სასკ-ის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე საქმე უნდა გადაგზავნოდა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიების განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26.3 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, თვლის, რომ მ. გ-ას სარჩელი თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განსჯადია შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქმის მასალებით დასტურდება, რომ მ. გ-ას სასარჩელო მოითხოვნას შეადგენდა: თ. მ-ის ...-ე საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშვნის შესახებ მინისტრის 09.09.2020წ. ბრძანების ბათილად ცნობა, მ. გ-ას სსიპ თბილისის ...-ე საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშვნის შესახებ მოპასუხისთვის ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალება, მოპასუხისთვის მ. გ-ას სასარგებლოდ მატერიალური და არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურების დაკისრება.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სადავო აქტში „ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონის ნორმების მითითება არ გულისხმობს დავის ადმინისტრაციული სასამართლო წარმოების წესით განხილვას, რადგან „ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონი შეიცავს განსჯადობის სპეციალურ წესს, კერძოდ სსენებული კანონის 12.3 მუხლი ადგენს, რომ საჯარო სკოლის დირექტორსა და სკოლის თანამშრომლებს, სამეურვეო საბჭოსა და სკოლის დირექტორს შორის, აგრეთვე საჯარო სკოლის დირექტორსა და საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს შორის წარმოშობილ შრომით დავებს, როგორც სამოქალაქო დავებს, სასამართლო სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განიხილავს. ამდენად, განსახილველი დავის სამოქალაქო წესით განხილვის ვალდებულება კანონმდებლობით პირდაპირ არის დადგენილი. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ კერძო და საჯარო სამართლის გამიჯ-

ვნა დოგმატურ საკითხთა რიგს განეკუთვნება, რომელსაც მხოლოდ კონკრეტული მართლწესრიგისათვის აქვს მნიშვნელობა, არ არსებობს უნივერსალური გამიჯვნის წესები. სხვადასხვა ქვეყნის ადმინისტრაციული იუსტიციის ორგანოების კომპეტენცია შედგება კანონებით და სასამართლო პრაქტიკით, ისტორიული მეტამორფოზებით დამკვიდრებული საერთო და საგამონაკლისო წესებისაგან, საგამონაკლისო წესები ზოგჯერ აფართოებენ ან ზღუდავენ ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების იურისდიქციას. ამდენად, საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განჩინებაში მოყვანილი მსჯელობა მოცემულ შემთხვევაში არ იძლევა ადმინისტრაციული სასამართლო წარმოების იურისდიქციის გაფართოების შესაძლებლობას, საამისოდ საჭიროა კანონში ნოვაციის შეტანა. შესაბამისად, კანონისმიერ განსჯადობას ვერ შეცვლის პირველი ინსტანციის სასამართლო სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განჩინებაში მოყვანილი მსჯელობა სადავო აქტის საჯარო ბუნების, სადავო აქტში აქტის გამოცემის საფუძვლად საჯარო კანონმდებლობის – „ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონის ნორმების მითითება. სამოქალაქო და ადმინისტრაციული სასამართლო კოლეგიები საერთო სასამართლოების სისტემის შემადგენელი ნაწილებია, რომელთა იურისდიქცია კანონმდებლობით განისაზღვრება, მოცემულ შემთხვევაში კანონმდებლობა საგამონაკლისო წესით ითვალისწინებს სამოქალაქო სამართალწარმოებით სამართლებრივ აქტთან დაკავშირებით წარმოშობილი სამართალურთიერთობის გადაწყვეტას. კანონით განსაზღვრულ საგნობრივ განსჯადობას არ ცვლის საკასაციო პალატის განჩინებაზე მითითება, ანალოგიის გავლება არარეგულაციური, რადგან მოცემული დავა არ ეხება საჯარო სკოლის დირექტორის შესარჩევ კონკურსს, რომლის შესახებ დავაც ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით არის განსახილველი (სუს 15.10.2015წ. №ბს-419-412(გ-15) განჩინება).

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ განსჯადობის დადგენილი წესები უფლებების დაცვის ერთ-ერთ გარანტიას წარმოადგენს. საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე. „ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია“ კანონიერ სასამართლოზე ადამიანის უფლებას სამართლიანი სასამართლოს ძირითადი უფლების შემადგენელ ნაწილად მოიაზრებს (მე-6 მუხ.). საქმის ამა თუ იმ სასამართლოსადმი არაგანსჯადობის შემთხვევაში, უწყებრივი ქვემდებარეობისგან განსხვავებით, სასამართლო, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესების მიხედვით, ვალდებულია, განსჯადობის დარღვევით წარდგე-

ნილი სარჩელი გადაუგზავნოს განსჯად სასამართლოს და ამის შე-
სახებ აცნობოს მოსარჩელეს (სასკ-ის 26-ე მუხ.), ხოლო იმავე მუხ-
ლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასამართლოთა შორის განსჯადობის
შესახებ დავას წყვეტს საკასაციო სასამართლო დასაბუთებული
განჩინებით. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ *jura novit curia*-ს
პრინციპიდან გამომდინარე (სასამართლოსათვის ცნობილია სამარ-
თლებრივი პრინციპები), განსჯადობის საკითხი არ არის დამოკი-
დებული მხარეთა მოსაზრებებზე, დავა განსჯადობის თაობაზე
წარმოიშობა სასამართლოებს და არა სასამართლოსა და მხარეთა
შორის. დაუშვებელია სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით
განსახილველი დავის მიჩნევა საჯარო-სამართლებრივ დავად და
მისი ადმინისტრაციული სასამართლო წარმოების წესით განხილვა
იმის გამო, რომ მოსარჩელე თავის მოთხოვნას საჯარო სამართლის
ნორმების მოშველიებით ასაბუთებს. დაუშვებელია, აგრეთვე, არა-
განსჯადი სასამართლოს განსჯად სასამართლოდ მიჩნევა მხარე-
თა მოთხოვნის საფუძველზე. საკასაციო პალატა ასევე აღნიშნავს,
რომ ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში განსჯადობის სა-
კითხს ენიჭება არა დისპოზიციური, არამედ იმპერატიული ხასია-
თი, განსჯადობა განიხილება საჯარო წესრიგის (*ordre public*) შე-
მაღგენელ ნაწილად. მოცემულ შემთხვევაში, მართალია, მ. გ-ა აღ-
ნიშნავს, რომ საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრუ-
ლებლად დანიშნის თაობაზე განცხადების წარდგენის დროს იგი
დირექტორის სტატუსით არ სარგებლობდა, რაც გამორიცხავს „ზო-
გადი განათლების შესახებ“ კანონის 12.3 მუხლით განსაზღვრულ
გარემოებას დავის სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით გან-
ხილვის შესახებ (რასაც 25.01.2021წ. განჩინებაში იზიარებს თბი-
ლისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა),
თუმცა საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ განსაზღვრული მომენ-
ტისთვის, მოსარჩელის შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის სა-
ფუძველით დირექტორის თანამდებობაზე არყოფნა არ ქმნის მისი
„ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონის 12.3 მუხლში მოცემულ სუ-
ბიექტად განსაზღვრის გამომრიცხავ გარემოებას. მხარეთა შორის
დავის გადაწყვეტისას მნიშვნელობა ენიჭება მათ შორის არსებულ
წინარე ურთიერთობას, რომელშიც მ. გ-ა, სწორედ, შრომითი ურ-
თიერთობით განსაზღვრულ – დირექტორის თანამდებობას იკავებ-
და და მისი მოთხოვნებიც, სწორედ, მის მიერ მანამდე დაკავებუ-
ლი თანამდებობის უფლებამოსილების განხორციელების გაგრძე-
ლებას გულისხმობს. ამასთანავე, საკასაციო პალატა მიუთითებს
საქართველოს შრომის კოდექსის 6.3 მუხლზე, რომლის თანახმა-
დაც, პირის განცხადება და მის საფუძველზე დამსაქმებლის მიერ
გამოცემული დოკუმენტი, რომლითაც დასტურდება დამსაქმებ-

ლის ნება პირის სამუშაოზე მიღების თაობაზე, უთანაბრდება შრო-
მითი ხელშეკრულების დადებას.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას და მიიჩნევს, რომ დავა განსჯადობით სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის ქვემდებარეა.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა „ზოგადი განათლების შესახებ“ კანონის 12.3 მუხლით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლით, 26-ე მუხლით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მ. გ-ას სარჩელი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას;

2. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

ნარდობის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავის განსჯადობა

განჩინება საქართველოს სახელმწიფო

№ბს-648(გ-21)

21 ოქტომბერი, 2021 წელი ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
გ. აბუსერიძე,
ბ. სტურუა

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2020 წლის 6 აპრილს შპს „... ..მა“ სასარჩელო განცხადებით მიმართა ბოლნისის რაიონულ სასამართლოს, მოპასუხის – დმანისის

მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ.

მოსარჩელემ 2019 წლის 21 იანვრის სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ №8 ხელშეკრულებიდან გამომდინარე მოპასუხისათვის 33951.08 ლარის დაკისრება მოითხოვა.

ბოლნისის რაიონული სასამართლოს 2020 წლის 10 აპრილის განჩინებით შპს „... ..ის“ სარჩელის განხილვა, მოპასუხე დმანისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ, თანხის დაკისრების მოთხოვნით, დადგინდა ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

სასამართლომ მიიჩნია, რომ საქმის განხილვა განსჯადობის წესების დაცვით უნდა მოხდეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების გზით შემდეგ გარემოებათა გამო: საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანი შეიძლება იყოს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა; ამავ მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

სასამართლოს მითითებით, ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია გამოიყენოს საქმიანობის კერძო-სამართლებრივი ფორმები და შესაბამისად, დადოს კერძო-სამართლებრივი ხელშეკრულება. ამდენად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ კერძო-სამართლებრივ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებული დავები განიხილება სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით, ხოლო ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებასთან, შესრულებასთან და შეწყვეტასთან დაკავშირებული დავები განიხილება საერთო სასამართლოების მიერ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

სასამართლომ განმარტა, რომ საჯარო-სამართლებრივი და კერძო-სამართლებრივი ხელშეკრულების გამიჯვნისათვის არსებითი მნიშვნელობა ენიჭება არა ხელშეკრულების მონაწილეთა სტატუსს, არამედ ხელშეკრულების მიზანს. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დეფინიციის (სზაკ-ის 2.1 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტი) ძირითად ელემენტს შეადგენს ხელშეკრულების დადება საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით, ხოლო ხელშეკრულების მი-

ზანი მისი შინაარსით განისაზღვრება.

სასამართლოს მითითებით, შპს „... ...სა“ და დმანისის მუნიციპალიტეტის მერიას შორის 2019 წლის 21 იანვარს დადებული სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულების მე-2 მუხლის თანახმად, შესყიდვების ობიექტს წარმოადგენს დმანისის მუნიციპალიტეტში არსებული საჯარო სკოლების მოსწავლეების სატრანსპორტო მომსახურება. სასამართლომ მიიჩნია, რომ სახელმწიფო შესყიდვების ხელშეკრულების დადებისას დმანისის მუნიციპალიტეტის მერია მოქმედებდა საჯარო უფლებამოსილების ფარგლებში, მმართველობითი ფუნქციის შესრულების მიზნით, კერძოდ, ეს მიზანი იყო დმანისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსწავლეებისათვის ზოგადი განათლების მიღების უფლების რეალიზაციის ხელშეწყობა, მით უფრო, რომ კონსტიტუციისა და ზოგადი განათლების კანონის მიხედვით, საბაზო განათლება სავალდებულოა, შესაბამისად, სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობა ვალდებულია მოსწავლეთა ამ უფლების განხორციელებაში აქტიურად იყვნენ ჩართულები თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში. ამდენად, მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულების მიზანია მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლების მოსწავლეების სატრანსპორტო მომსახურებით უზრუნველყოფა, რაც წარმოადგენს საჯარო მიზანს. ამრიგად, ამ შემთხვევაში, ხელშეკრულების ხასიათი არ არის კერძო-სამართლებრივი, რის გამოც საქმე უნდა განხილულიყო ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

საქმის ადმინისტრაციული წესით განმხილველმა ბოლნისის რაიონულმა სასამართლომ არ გაიზიარა, რომ აღნიშნული დავა არის საჯარო-სამართლებრივი და მიუთითა, რომ მოცემულ შემთხვევაში დავის საგანს წარმოადგენს მხარეთა შორის არსებული სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ნაკისრი ვალდებულების შესრულება, რომელიც ვალდებულებითი ხასიათისაა.

სასამართლომ ასევე მიუთითა, რომ მიუხედავად იმისა, რომ ხელშეკრულების ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანო, ხოლო ხელშეკრულება სახელმწიფო შესყიდვების შედეგად დაიდო, ის პირს საჯარო-სამართლებრივი უფლება-მოვალეობებით არ აღჭურავს, რადგან არ შეიცავს ადმინისტრაციული აქტის გამოცემის/სხვა მმართველობითი ღონისძიების განხორციელების ვალდებულებას.

სასამართლომ მიიჩნია, რომ სადავო სამართალურთიერთობა არ გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან და აღნიშნული ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული და-

ვა სსსკ-ის მე-11 მუხლის, აგრეთვე სასკ-ის 25¹ მუხლის, სზაკ-ის 65.2 და 65.1 მუხლების საფუძველზე სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველ დავას წარმოადგენს.

შესაბამისად, ბოლნისის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 14 ივნისის განჩინებით შპს „... ..ის“ სარჩელი, დმანისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ, ხელშეკრულების შეუსრულებლობის გამო თანხის დაკისრების მოთხოვნით, განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა ბოლნისის რაიონული სასამართლოს განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ შპს „... ..ის“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს ბოლნისის რაიონულ სასამართლოს სამოქალაქო წესით განსახილველად.

საკასაციო სასამართლო მითითებით, საქართველოს კონსტიტუციის 31.2 მუხლის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე.

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია კანონიერ სასამართლოზე ადამიანის უფლებას სამართლიანი სასამართლოს ძირითადი უფლების შემადგენელ ნაწილად მოიაზრებს (მე-6 მუხ.). კანონიერი სასამართლოს უფლება კი სასამართლოს განსჯადობის ზუსტ განსაზღვრას მოითხოვს.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3 მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში, განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება საგნობრივი განსჯადობის საკითხს.

მოცემულ შემთხვევაში დავის საგანს სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულებიდან გამომდინარე მოპასუხისათვის 33951.08 ლარის დაკისრება წარმოადგენს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული ორგანო, საქმიანობის ფარგლებში, იყენებს როგორც საჯარო-სამართლებრივ, ასევე კერძო-სამართლებრივ ფორმებს, მათ შორის დებს ადმინისტრაციულ და კერძო-სამართლებრივ ხელშეკრულებებს. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების შედეგად პირი აღიჭურვება საჯარო სამართლებრივი უფლება-მოვალეობით, მაშინ როდესაც სამოქალაქო ხელშეკრულებით მხარეები გვევლინებიან სა-

მოქალაქო-სამართლებრივი უფლება-მოვალეობების მატარებლად. აქედან გამომდინარე, განსჯადობის საკითხზე მსჯელობისას საკასაციო სასამართლო მნიშვნელოვნად მიიჩნევს მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულების ბუნების განსაზღვრას და მისგან წარმოშობილი სამართლებრივი ურთიერთობის ხასიათს.

საქმის მასალების მიხედვით, 2019 წლის 21 იანვარს დმანისის მუნიციპალიტეტის მერიასა და შპს „... ..“ შორის დაიდო სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ №8 ხელშეკრულება, რომლის საგანს წარმოადგენდა 2019 წლის 21 იანვრიდან 2019 წლის 27 დეკემბრის ჩათვლით დმანისის მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლის მოსწავლეების სატრანსპორტო მომსახურების შესყიდვა. სარჩელში მითითებულია, რომ მოსარჩელემ შეასრულა ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება, დეკემბრის თვეში კი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული 48379.21 ლარიდან მხოლოდ 14428.13 ლარი მიიღო.

საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ განსახილველ შემთხვევაში, დავის საგანს წარმოადგენს მხარეთა შორის არსებული სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ნაკისრი ვალდებულების შესრულება. ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული დავა კი შეიძლება მიჩნეულ იქნეს ადმინისტრაციული წესით განსახილველად, თუ იგი ადმინისტრაციული ხელშეკრულებიდან გამომდინარეობს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 2.1 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, ადმინისტრაციული ხელშეკრულება არის ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით ფიზიკურ ან იურიდიულ პირთან, აგრეთვე სხვა ადმინისტრაციულ ორგანოსთან დადებული სამოქალაქო სამართლებრივი ხელშეკრულება. შესაბამისად, დავის საჯარო-სამართლებრივი ხასიათის დადგენის საკმარის საფუძველს არ ქმნის მხოლოდ ის გარემოება, რომ ერთ-ერთი მხარე ადმინისტრაციული ორგანოა. გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს სადავო სამართალურთიერთობის შინაარსს, ხელშეკრულების შედეგად წარმოშობილ ვალდებულებებსა და უფლება-მოვალეობებს.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მიუხედავად იმისა, რომ მოცემულ შემთხვევაში ხელშეკრულების ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანო, ხოლო ხელშეკრულება – სახელმწიფო შესყიდვის შედეგად დაიდო, ხელშეკრულება არ აღჭურავს პირს საჯარო-სამართლებრივი უფლება-მოვალეობებით. აღნიშნული ხელშეკრულება არ შეიცავს ადმინისტრაციული აქტის გამოცემის ან სხვა მმართველობითი ღონისძიების ვალდებულებას. შესაბამისად, დავის საგანიც კერძო-სამართლებრივია. ამას-

თან, მოსარჩელის მოთხოვნის საფუძველიც სამოქალაქო სამართლის ნორმებიდან გამომდინარეობს, კერძოდ, ნარდობის ხელშეკრულებიდან, რომელიც კერძო-სამართლებრივ ხელშეკრულებას წარმოადგენს, რის გამოც მოცემული სარჩელი განხილულ უნდა იქნეს სამოქალაქო წესით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს ბოლნისის რაიონულ სასამართლოს სამოქალაქო წესით განსახილველად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. შპს „... ..ის“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს ბოლნისის რაიონულ სასამართლოს სამოქალაქო წესით განსახილველად;

2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

3. ტერიტორიული განსჯადობა

განსჯადობა ხელშეკრულების შესრულების აღბილის მიხედვით

განჩინება

საქართველოს სასამართლო

№ბს-1204(გ-19)

16 აპრილი, 2020 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

**შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე**

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ 2018 წლის 18 იანვარს სარჩელი აღძრა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში მოპასუხე რ. შ-ის მიმართ. მოსარჩელემ მოპასუხისათვის სახელმწიფოს სასარგებლოდ ჯარიმის – 3000 ლარის და ასევე ზედმეტად დარიცხული სახელფასო დავალიანების – 267.40 ლარის დაკისრება მოითხოვა.

მოსარჩელის განმარტებით, მოსარჩელესა და მოპასუხეს შორის 2016 წლის 12 აგვისტოს დაიდო სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ კონტრაქტი; ხელშეკრულების 3.3. პუნქტის მოქმედების ვადა განისაზღვრა 4 წლით, რომელიც სრულდებოდა 2020 წელს. საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსის 2017 წლის 17 ნოემბრის №7960 ბრძანებით, „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „თ“ (კონტრაქტის პირობების დარღვევის) ქვე-პუნქტით გათვალისწინებული საფუძვლით, საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 მარტის №124 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სისტემის სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სადისციპლინო წესდების“ 46-ე მუხლის (აზარტული თამაში) პირველი პუნქტისა და „სადისციპლინო წესდების აღსრულების ღონისძიებათა შესახებ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2016 წლის 12 აპრილის №23 ბრძანების თანახმად საქართველოს შეიარაღებული ძალების სახმელეთო ჯარების დასავლეთის სარდლობის მე-... ქვეითი ბრიგადის პირველი კლასის რიგითი რ. შ-ე გათავისუფლდა დაკავებული თანდებობიდან და

დათხოვნილ იქნა სამხედრო სამსახურიდან რეზერვში. რ. შ-ე გენერლური შტაბის უფროსის 2017 წლის 20 ნოემბრის №482 ბრძანების თანახმად გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან, დათხოვნილ იქნა სამხედრო სამსახურიდან და მოხსნილ იქნა ყველა სახის კმაყოფიდან. თუმცა, მას ნოემბრის თვის ხელფასი დაერიცხა სრულად 802.20 ლარი, გამომდინარე იქიდან, რომ მოპასუხე დათხოვნილ იქნა 2017 წლის 20 ნოემბერს მას უნდა დარიცხვოდა 20 დღის ხელფასი, რომელიც შეადგენდა 534.8 ლარს, ხოლო სხვაობა იყო 10 დღის, რამაც შეადგინა 267.40 ლარი. აღნიშნული თანხა ექვმდებარება ბიუჯეტში დაბრუნებას.

ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2018 წლის 22 იანვრის განჩინებით №3/59-18წ. ადმინისტრაციული საქმე საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სარჩელისა გამო მოპასუხე რ. შ-ის მიმართ, განსჯადობის წესის დაცვით გადაეგზავნა უფლებამოსილ სასამართლოს – ბათუმის საქალაქო სასამართლოს.

ქუთაისის საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლით დადგენილი განსჯადობის საერთო წესის შესაბამისად დავა უნდა განიხილოს მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით მოქმედმა სასამართლომ (სარჩელის თანახმად, მოპასუხე ცხოვრობს ქობულეთის რაიონის სოფელ ...-ში).

ბათუმის საქალაქო სასამართლომ ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია არ დაეთანხმა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს განჩინებას და 2019 წლის 10 ოქტომბრის განჩინებით წამოიწყო დავა განსჯადობის შესახებ.

ბათუმის საქალაქო სასამართლო მიიჩნევს, რომ იგი არ არის უფლებამოსილი განიხილოს და გადაწყვიტოს მოცემული დავა, რადგან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლის პირველი ნაწილი განსაზღვრავს საერთო განსჯადობის წესებს და თანაბრად ეხება და ვრცელდება ყველა ორდინალურ შემთხვევაზე, თუ სახეზე არ გვაქვს განსაკუთრებული შემთხვევა, საერთო წესიდან ერთგვარი გამონაკლისი. ასეთ შემთხვევაში მოქმედებს განსჯადობის შესახებ არსებული საგამონაკლისო წესი, კერძოდ, სახელშეკრულები დავების დროს განსჯად სასამართლოდ მიიჩნევა ის სასამართლო, რომლის იურისდიქციის ტერიტორიაზეც შესრულდა ხელშეკრულება ან სადაც იგი უნდა შესრულებულიყო. იმისათვის, რომ გავიგოთ, თუ რა იგულისხმება „ხელშეკრულების შესრულების ადგილში“ კონკრეტული დავის კონტექსტში, მნიშვნელოვანია მისი შინაარსის გაანალიზება: კონკრეტული გარემოებების არსებობისას, სამხედრო სამსახური გულისხმობს საქმიანობას ქვეყნის სხვადასხვა ტერიტორიაზე, ასევე მის ფარგლებს გარეთაც (ეს არის სამ-

ხედრო სამსახურის სფეციფიკა). თუმცა მნიშვნელოვანია ის გარემოებაც, თუ სად იყო მოპასუხის სამსახურის ბოლო ადგილი (სადაც ის ასრულებდა საკონტრაქტო ვალდებულებას). საქმის მასალებით ეს ადგილი უდავოდ დგინდება და ის არის ქ. ქუთაისი. საქმეში არაფერი მიუთითებს სანინაალმდეგოზე, ანუ მოპასუხე ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებას (სამხედრო სამსახურს გადიოდა) ასრულებდა სწორედ ამ გეოგრაფიულ არეალში (კონტრაქტს იმავე არეალში შეასრულებდა, რომ არ შეენწყვიტა და არ წასულიყო სამხედრო სამსახურიდან).

ამდენად, ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მოსაზრებით მოცემული დავა ექცევა განსაკუთრებული განსჯადობის წესების, კერძოდ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლის მე-2 ნაწილის რეგულაციის სფეროში. ამაზე ასევე მიუთითებს კონტრაქტის 8.4.1 პუნქტი. მართალია, იმ შემთხვევაში, როცა განსჯადობა არის ცხადი, მხარეები ვერ დაადგენენ სასამართლოს განსჯადობას თავიანთი შეთანხმების საფუძველზე (სსსკ-ის 21-ე მუხლის პირველი ნაწილი), თუმცა განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლოს მოსაზრებით, ეს პრობლემა არ დგას, ვინაიდან ხელშეკრულების ეს დებულება არის არა შეთანხმება განსჯადობაზე, არამედ დამატებითი არგუმენტი იმის ხაზგასასმელად, რომ სახეზეა სახელშეკრულებო (საგუარო, ადმინისტრაციული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე) დავა და იგი უნდა გადაწყდეს განსაკუთრებული განსჯადობის წესების დაცვით და არა მარტოდენ მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით (შესაძლებელია, რომ ხელშეკრულების შესრულების ადგილი ასევე ემთხვეოდეს მოპასუხის საცხოვრებელ ადგილსაც). ამდენად, როცა ხელშეკრულების შესრულების ადგილი ან ის ადგილი, სადაც ხელშეკრულება უნდა შესრულებულიყო, ცალსახად დგინდება საქმის მასალების მიხედვით, განსჯადობა უნდა გადაწყდეს განსაკუთრებული განსჯადობის პრინციპზე დაყრდნობით, ხოლო თუკი საქმის მასალებით ასეთი ადგილი ვერ დგინდება, რელევანტური იქნება განსჯად სასამართლოდ მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით მოქმედი სასამართლოს მიჩნევა. ამრიგად, ბათუმის საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოცემულ დავაში უფლებამოსილ სასამართლოს წარმოადგენს არა ბათუმის საქალაქო სასამართლო არამედ ქუთაისის საქალაქო სასამართლო, რადგან ხელშეკრულება სრულდებოდა და/ან უნდა შესრულებულიყო ამ უკანასკნელი სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორიაზე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე ქუთაისის საქალაქო სასამართლოსა და ბათუმის საქალაქო სა-

სამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის დაშვება ითვალისწინებს სასამართლოებს შორის დავას არა მხოლოდ საგნობრივ, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხზე. განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება ტერიტორიული განსჯადობის საკითხს.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სასამართლოებს შორის განსჯადობის წესების მიხედვით დავების განაწილება ემსახურება მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობას, პროცესის ეკონომიურობას და ოპერატიულობას, სასამართლოებს შორის დატვირთვის თანაბარი განაწილების უზრუნველყოფას, რა დროსაც გათვალისწინებულ უნდა იქნეს აგრეთვე საჯარო მმართველობის განხორციელების ფორმა, პრინციპები, კონკრეტული დავის თავისებურებები. ტერიტორიული განსჯადობის არსი მდგომარეობს პრინციპში, რომლის მიხედვით მოსარჩელე მიმართავს მოპასუხის სასამართლოს. საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით (სსსკ-ის მე-15 მუხლი). ამდენად, საერთო წესის მიხედვით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ტერიტორიული იურისდიქცია ეკუთვნის იმ სასამართლოს, რომლის მოქმედების ტერიტორიაზეც არის საქმეზე მოპასუხედ დასახელებული ფიზიკური ან იურიდიული პირის, ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილსამყოფელი, თუმცა საპროცესო კანონმდებლობა, გარკვეული კატეგორიის დავების თავისებურებებიდან გამომდინარე, ითვალისწინებს განსჯადობის არაერთ სპეციალურ წესს.

განსახილველ შემთხვევაში სასარჩელო მოთხოვნას შეადგენს ხელშეკრულების ვადამდე შეწყვეტის გამო კონტრაქტით გათვალისწინებული ჯარიმისა და ზედმეტად გაცემული ხელფასის მოპასუხისათვის დაკისრება. ადმინისტრაციული საქმეების ტერიტორიული განსჯადობა წესრიგდება სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით, კერძოდ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15-24-ე მუხლებით, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი ცალკე არ აწესრიგებს ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეების ტერი-

ტორიულ განსჯადობას. საერთო წესის თანახმად, ტერიტორიული განსჯადობის არსი მდგომარეობს პრინციპში, რომლის მიხედვით მოსარჩელე მიმართავს მოპასუხის სასამართლოს. ამდენად, ტერიტორიული განსჯადობა უმეტესად წყდება მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-16 – 19¹ მუხლებით დადგენილია განსჯადობის სპეციალური წესები, რომელიც ამავე კოდექსის მე-15 მუხლით განსაზღვრულ საერთო განსჯადობასთან მიმართებით ექსკლუზიური (გამომრიცხავი) ხასიათისაა, რაც გულისხმობს სპეციალური წესის დამდგენი ნორმების უპირატესობის მიჩნეობით განსჯადობის საერთო წესების გამორიცხვას.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ დავის ტერიტორიული კუთვნილების განსაზღვრისას განსჯადობის სპეციალურ წესს უპირატესობა ენიჭება განსჯადობის ზოგად წესთან მიმართებით. სწორედ ასეთ სპეციალურ წესს ადგენს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლი, რომლის თანახმად, ხელშეკრულებიდან გამომდინარე სარჩელები სასამართლოს წარედგინება ხელშეკრულების შესრულების ადგილის ან იმ ადგილის მიხედვით, სადაც ხელშეკრულება უნდა შესრულებულიყო. ხელშეკრულების შესრულების ადგილი განისაზღვრება ხელშეკრულების გავალდისწინებულის ძირითადი ვალდებულების, ანუ იმ ვალდებულების შესრულების ადგილით, რომლის შესრულების მიზნითაც დაიდო ხელშეკრულება. ვალდებულების შესრულების ადგილი შესაძლოა განისაზღვროს კონკრეტულად (ნორმატიულად ან მხარეთა შეთანხმებით) ან დარჩეს განუსაზღვრელი. უკანასკნელ შემთხვევაში ვალდებულების შესრულების ადგილი ვალდებულებითი ურთიერთობის შინაარსიდან გამომდინარე დგინდება, თუმცა ზოგ შემთხვევაში ვალდებულების შესრულების კონკრეტული ადგილი ხელშეკრულებით ან ნორმატიულად არ არის განსაზღვრული და არც ვალდებულების ბუნებიდან იკვეთება აშკარად. ასეთ შემთხვევაში შესრულების ადგილის დადგენა ხელშეკრულების მხარეთა ნების ახსნა-განმარტების გზით ხდება, რა დროსაც მხედველობაში მიიღება შესასრულებელი ვალდებულების ბუნება, მსგავს ურთიერთობებში დამკვიდრებული წესები, კონკრეტული ხელშეკრულებისათვის დამახასიათებელი თავისებურებები და სხვ.. შრომითი ხელშეკრულების დროს ვალდებულების შესრულების ადგილი შესაძლოა განსაზღვრულიყული სამუშაოს სპეციფიკაზე იყოს დამოკიდებული. როგორც წესი ასეთ დროს დასაქმებულის მიერ მასზე ხელშეკრულებით დაკისრებულ ვალდებულებათა შესრულება ხდება დამსაქმებელის მიერ განსაზღვრულ ადგილას.

განსახილველ შემთხვევაში, საქმის მასალებით დგინდება, რომ

2016 წლის 12 აგვისტოს ერთი მხრივ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და მეორე მხრივ რ. ი-ის ძე შ-ეს შორის დაიდო „საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო მოსამსახურეების (გარდა ოფიცრებისა) მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის შესახებ“ კონტრაქტი, რომლის მიხედვით სამხედრო მოსამსახურემ იკისრა ვალდებულება სათანადო ანაზღაურების სანაცვლოდ კეთილსინდისიერად ემსახურა სამინისტროს სამხედრო სამსახურში (კონტრაქტის 1.1 პუნქტი). კონტრაქტის შემდგომი პუნქტებით განისაზღვრა ხელშეკრულების მიზნებისათვის „სამხედრო სამსახურის“ შინაარსი, მხარეთა მიერ გაცემული გარანტიები, სამხედრო სამსახურის გავლის ვადა და მასთან დაკავშირებული თავისებურებანი, შრომის ანაზღაურების წესი და ხელშეკრულების მხარეთა ვალდებულებები. კონტრაქტის შინაარსიდან დგინდება, რომ ხელშეკრულება დადებულია პირის სამხედრო სამსახურში დასაქმების მიზნით, ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სხვა დებულებები კი გამომდინარეობს სწორედ აღნიშნული ძირითადი ვალდებულების სათანადოდ შესრულების ინტერესიდან. ამდენად, დავის მხარეებს შორის არსებული 2016 წლის 12 აგვისტოს ხელშეკრულების შესრულების ადგილად მიჩნეულ უნდა იქნეს დასაქმებულის მიერ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ძირითადი ვალდებულების შესრულების – სამხედრო სამსახურის გავლის ადგილი.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ მოცემული საქმის იდენტური დავის განსახილველად ქუთაისის საქალაქო სასამართლოსთვის დაქვემდებარების სამართლებრივი დასაბუთება მოცემულია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 29 ნოემბრის №ბს-427(გ-19) საქმეზე გამოტანილ განჩინებაში. ამგვარად, პროცესის ეკონომიურობის, ოპერატიულობისა და იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ საქართველოს უზენაეს სასამართლოს იდენტურ სამართლებრივ საკითხზე მიღებული აქვს გადაწყვეტილება, დავა ტერიტორიული განსჯადობით ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ქვემდებარება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სარჩელი მოპასუხე

რ. შ-ის მიმართ განსჯადობთ განსახილველად დაექვემდებაროს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს;

2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;

3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

განსჯადობა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენის აღკვეთის მიხედვით

განჩინება საქართველოს სახელით

№ბს-1395(გ-19)

27 მაისი, 2020 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

შემადგენლობა: ა. წულაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),

მ. ვაჩაძე,

ნ. ქადაგიძე

საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, განიხილა სს „...ის“ საჩივრის განსჯადობის თაობაზე რუსთავის საქალაქო სასამართლოსა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

სს „...ამ“ 2019 წლის 11 ნოემბერს ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოწინააღმდეგე მხარის – საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიმართ და მოითხოვა ამავე სამინისტროს 2019 წლის 29 ოქტომბრის №2; №4; №5; №6; №8; №9; №11 და №12 დადგენილებების გაუქმება და საწარმოს მიმართ შედგენილი, №000421, №000422, №000420, №000304, №000146, №000147, №000416 და №000423 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმების საფუძველზე მიმდინარე საქმისწარმოების, სადავოდ გამხდარი მითითებების ნაწილში, შეწყვეტა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 3 დეკემბრის დადგენილებით სს „...ის“ საჩივარი, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2019 წლის 29 ოქტომბრის №4 დადგენილების გაუქმებისა და №000422 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის ფარგლებში საქმისწარმოების შეწყვეტის მოთხოვნის ნაწილში, მიღებულ იქნა სასამართლო წარმოებაში, ხოლო დანარჩენ ნაწილში – გადაგზავნილ იქნა განსჯად სასამართლოებში. მათ შორის, სს „...ის“ საჩივარი, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2019 წლის 29 ოქტომბრის №5 და №12 დადგენილებების გაუქმებისა და №000420 და №000423 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმების ფარგლებში საქმისწარმოების შეწყვეტის მოთხოვნის ნაწილში, განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა რუსთავის საქალაქო სასამართლოს.

თბილისის საქალაქო სასამართლომ აღნიშნა, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილია განსჯადი სასამართლოს მიერ დავის განხილვისა და გადაწყვეტის აუცილებლობის პრინციპი. სასამართლომ, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლზე მითითებით, მიიჩნია, რომ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განხილულ უნდა იქნეს მისი ჩადენის ადგილას. შედეგად, ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ ყურადღება გაამახვილა სამართალდარღვევის შესაძლო ჩადენის ადგილებზე და მიუთითა, რომ №000420 და №000423 ოქმები შეეხება გარდაბნის რაიონში, სოფელ მარტყოფსა და სოფელ სააკაძეში ჩადენილ დარღვევებს და საქმე უნდა განიხილოს სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილას მოქმედმა სასამართლომ. ასეთად კი, №000420 და №000423 ოქმებთან დაკავშირებით წარდგენილი საჩივრის ნაწილში მიჩნეულ იქნა რუსთავის საქალაქო სასამართლო.

რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 19 დეკემბრის განჩინებით საქმე ტერიტორიული განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

რუსთავის საქალაქო სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა მასზედ, რომ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი შედგენილია საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს შრომის პირობების ინსპექტირების დეპარტამენტის მიერ, რომლის ადგილსამყოფელიც არის თბილისში. ამასთანავე, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევაში ბრალეული პირის – სს „...ის“ ადგილ-

სამყოფელს, ასევე, წარმოადგენს თბილისი. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლომ, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლზე მითითებით, აღნიშნა, რომ საქმე განხილულ უნდა იქნეს მონინაალმდევე მხარის ადგილსამყოფლის მიხედვით. ამასთან, თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ ყველა სადავო ოქმის განხილვის შემთხვევაში დაცული იქნება სწრაფი და ეფექტური მართლმსაჯულების წარმართვისა და სასამართლოს ეკონომიურობის ძირითადი პრინციპები. შესაბამისად, რუსთავის საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ სს „...ის“ საჩივრის განხილვაზე განსჯად სასამართლოს წარმოადგენს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და რუსთავის საქალაქო სასამართლოს განჩინებების გაცნობის შედეგად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ ტერიტორიული განსჯადობის გათვალისწინებით სს „...ის“ საჩივარი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება რუსთავის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატ სასამართლოს გარდაბნის მუნიციპალიტეტში შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლითაც დადგენილია, რომ სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. თუკი პირი არაგანსჯად სასამართლოში წარადგენს სარჩელს, იმავე მუხლის მეორე ნაწილიდან გამომდინარე, სასამართლომ სარჩელი განსჯად სასამართლოს უნდა გადაუგზავნოს და აცნობოს ამის შესახებ მოსარჩელეს.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ საერთო სასამართლოებისადმი უწყებრივად დაქვემდებარებული საქმის განხილვასა და გადაწყვეტაზე უფლებამოსილი კონკრეტული სასამართლოს განსაზღვრა ხდება განსჯადობის წესების საფუძველზე. ამასთან, განსჯადი სასამართლოს დადგენა უნდა განხორციელდეს განსჯადობის მომწესრიგებელი საკანონმდებლო ნორმების საფუძველზე, დავის თავისებურებების გათვალისწინებით. მათ შორის, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით მოწესრიგებულია განსჯადობის ზოგადი წესები და ამავე კოდექსის მე-15 მუხლის პირ-

ველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით. ამასთან, სასამართლო აღნიშნავს, რომ გარდა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით დადგენილი განსჯადობის ზოგადი წესებისა, სპეციალური კანონმდებლობით კონკრეტული დავების მიმართ განსაზღვრულია განსჯადობის მომწესრიგებელი სპეციალური წესები. სპეციალური და ზოგადი წესების კოლიზიისას კი უპირატესობა უნდა მიენიჭოს სწორედ სპეციალურ წესს და მის საფუძველზე მოხდეს განსჯადი სასამართლოს დადგენა. განსჯადობის ასეთ, ერთ-ერთ სპეციალურ წესს ითვალისწინებს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლი, რომლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159⁵-159⁹ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

საკასაციო პალატი აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლით განსაზღვრული განსჯადობის წესის გამოყენებისთვის, სახელდობრ, დარღვევის ჩადენის ადგილას საქმის განსახილველად მნიშვნელოვანია, რომ სადავო იყოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეზე მიღებული ოქმებისა თუ დადგენილებების კანონიერება და ეს საქმისწარმოება არ იყოს დანყებული ამავე კოდექსის 116-ე-125-ე, 159⁵-159⁹ მუხლების საფუძველზე.

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ სს „...ის“ მიმართ 2019 წლის 12 ივლისს შედგენილია №000420 და №000423 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმები, რომელთა საფუძველზეც საწარმოს გამოეცხადა გაფრთხილება. ოქმების შედგენის საფუძველი გახდა შრომის უსაფრთხოების წესების დარღვევა და ისინი გამოცემულია „შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის საფუძველზე. მითითებული კანონის მე-17 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, შრომის უსაფრთხოების ნორმების დარღვევისათვის პასუხისმგებლობა განისაზღვრება ამ კანონითა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით, ხოლო ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის წარმოებასთან დაკავშირებული საკითხები რეგულირდება აგრეთვე საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალ-

დარღვევათა კოდექსით, თუ ამ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი. ამრიგად, განსახილველ შემთხვევაში სადავოა სწორედ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმისწარმოების კანონიერება, რადგან შრომის უსაფრთხოების ნორმების დარღვევა წარმოადგენს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ერთ-ერთ სახეს. ამასთანავე, ვინაიდან „შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ კანონი განსჯადობის სპეციალურ წესს არ ადგენს და ამავე კანონით გათვალისწინებული დარღვევები მიეკუთვნება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კატეგორიას, გამოყენებულ უნდა იქნეს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლი. ასევე, გასათვალისწინებელია, რომ განსახილველი სამართალდარღვევები არ ექცევა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლით განსაზღვრულ საგამონაკლისო ნორმებში. შესაბამისად, №000420 და №000423 ოქმების საფუძველზე მიმდინარე ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეები განხილულ უნდა იყოს მათი ჩადენის ადგილას. კერძოდ, №000420 ოქმი შეეხება გარდაბანში, სოფელ მარტყოფში ჩადენილ სავარაუდო დარღვევას; №000423 ოქმი კი – გარდაბნის რაიონში, სოფელ სააკაძეში ჩადენილ ქმედებას. რაც შეეხება დასახელებულ ტერიტორიაზე ჩადენილი სამართალდარღვევის საქმის განხილვაზე უფლებამოსილი კონკრეტული სასამართლოს დადგენას, „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2007 წლის 9 აგვისტოს №1/150-2007 გადაწყვეტილების 33-ე მუხლის მეორე პუნქტის შესაბამისად, რუსთავის საქალაქო სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განსაზღვრულია თვითმმართველი ქალაქის – რუსთავისა და გარდაბნის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული საზღვრებით, ხოლო იმავე მუხლის მე-6 პუნქტი ადგენს, რომ რუსთავის საქალაქო სასამართლოში მაგისტრატი მოსამართლეების რაოდენობა განსაზღვრულია 2 მოსამართლით, რომლებიც უფლებამოსილებას განახორციელებენ გარდაბნის მუნიციპალიტეტში. ამდენად, ვინაიდან სადავო ტერიტორიაზე უფლებამოსილებას ახორციელებს მაგისტრატი მოსამართლე, რომელიც, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, პირველი ინსტანციით განიხილავს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების თაობაზე დავებს, ტერიტორიული განსჯადობის წესების გათვალისწინებით, სს „...ის“ საჩივრის სადავო ნაწილში განხილვა-

ზე უფლებამოსილი არის რუსთავის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრაცი სასამართლო გარდაბნის მუნიციპალიტეტში. (იხ. მსგავს საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2020 წლის 12 თებერვლის №ბს-3(გ-20) და 19 თებერვლის №ბს-1(გ-20) განჩინებები).

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სს „...ის“ საჩივარი, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2019 წლის 29 ოქტომბრის №5 და №12 დადგენილებების გაუქმებისა და №000420 და №000423 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმების ფარგლებში საქმისწარმოების შეწყვეტის მოთხოვნის ნაწილში, განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს რუსთავის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატ სასამართლოს გარდაბნის მუნიციპალიტეტში.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. სს „...ის“ საჩივარი, მოწინააღმდეგე მხარის – საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს რუსთავის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატ სასამართლოს გარდაბნის მუნიციპალიტეტში;

2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;

3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**განსჯადობა უპრავი ნივთისა და საჯარო რეესტრის
ტერიტორიული ორგანოს ადგილმდებარეობის
მიხედვით**

**განჩინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-430(გ-19)

28 მაისი, 2020 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ქ. ცინცაძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირ-
ველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და სა-
ქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-
3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი მოსმენის გარეშე, განიხილა მო-
ქალაქე ნ. გ-ის სარჩელთან დაკავშირებით დავა განსჯადობის თა-
ობაზე სიღნაღის რაიონულ სასამართლოსა და თელავის რაიონულ
სასამართლოს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

ნ. გ-მა 18.10.2017წ. სარჩელით მიმართა სიღნაღის რაიონულ სა-
სამართლოს მოპასუხე სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენ-
ტოსა და საგარეჯოს სარეგისტრაციო სამსახურის მიმართ. მოსარ-
ჩელემ მოითხოვა ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილება-
ზე უარის თქმის შესახებ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენ-
ტოს 12.09.2017წ. გადაწყვეტილების, სარეგისტრაციო წარმოების
შეჩერების შესახებ 10.07.2017წ. გადაწყვეტილების, სარეგისტრა-
ციო წარმოების შეწყვეტის შესახებ 11.08.2017წ. გადაწყვეტილე-
ბის ბათილად ცნობა და მოპასუხეთათვის 10.09.2003წ. სასოფლო-
სამეურნეო მიწის ნაკვეთის იჯარის ხელშეკრულების საფუძველ-
ზე ნ. გ-ის საიჯარო უფლების რეგისტრაცია.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ საგარეჯოს გამგეობასთან
10.09.2003წ. დადებული იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე მას
იჯარით გადაეცა საგარეჯოს რაიონის სოფელ ...ში მდებარე 296 ჰა
სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი 49 წლის ვა-
დით. ხელშეკრულება, იმ დროისთვის მოქმედი კანონმდებლობის
მიხედვით, მოიჯარის 10.09.2003წ. განცხადების საფუძველზე და-
რეგისტრირდა საგარეჯოს რაიონის მიწის მართვის სამმართველოს

განცხადებების რეგისტრაციის რეესტრში №... რიგითი ნომრით. აღნიშნული საიჯარო ხელშეკრულების საჯარო რეესტრში რეგისტრაციის მოთხოვნით მოსარჩელემ 04.07.17წ. მიმართა საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს საგარეჯოს სარეგისტრაციო სამსახურს, თუმცა მარეგისტრირებელი ორგანოს 10.07.17წ. გადანყვეტილებით სარეგისტრაციო წარმოება შეჩერდა იჯარის რეგისტრაციის თაობაზე სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს თანხმობის წარდგენის საჭიროების საფუძველზე. სარეგისტრაციო სამსახურის 11.08.17წ. გადანყვეტილებით სარეგისტრაციო წარმოება შეწყდა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს თანხმობის წარუდგენლობის გამო. აღნიშნული გადანყვეტილებები ადმინისტრაციული წესით გასაჩივრდა საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში, თუმცა სააგენტოს 12.09.17წ. გადანყვეტილებით ნ. გ. ს უარი ეთქვა ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე. მოსარჩელე თვლის, რომ უდავოდ დასტურდება საიჯარო ხელშეკრულების რეგისტრაცია მინის მართვის სამმართველოში. ის, რომ შესაძლოა აღნიშნული მონაცემები არ არის დაცული მარეგისტრირებელი ორგანოს არქივში, შედეგად არ უნდა ინვესტირდეს მოსარჩელის უფლებების დარეგისტრირებაზე უარის თქმას. საიჯარო ურთიერთობა წარმოიშვა 2003 წელს, ამ პერიოდიდან მოიჯარემ დაინყო საიჯარო ხელშეკრულების საგნით სარგებლობა და საიჯარო მოსაკრებლის გადახდა.

სიღნაღის რაიონული სასამართლოს 03.11.2017წ. განჩინებით ნ. გ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა თელავის რაიონულ სასამართლოს. სასამართლომ აღნიშნა, რომ გასაჩივრებული გადანყვეტილების გამომცემი ორგანოა სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო და საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ქონების რეგისტრაციის დეპარტამენტის რეგიონული რეგისტრაციის მართვის სამსახურის კახეთის რეგიონული ოფისი, რომელიც მდებარეობს ქ.თელავში. სსკ-ის 15.1 მუხლის თანახმად, სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ, სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით. ამდენად, სარჩელი ადმინისტრაციული ორგანოს, როგორც იურიდიული პირის მიმართ წარედგინება იმ სასამართლოს, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც არის ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილსამყოფელი. სასამართლომ აღნიშნა, რომ ნ. გ-ის მიერ აღძრულ სარჩელში დავის საგანს წარმოადგენს არა უძრავი ქონება, არამედ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან. ამდენად, განსჯადობის განსაზღვრისთვის უნდა დადგინდეს არა გამოცემული აქ-

ტების შინაარსი და უძრავი ქონების მდებარეობა, არამედ აქტების გამომცემი ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილსამყოფელი. სწორედ ორგანოს მდებარეობის მიხედვით უნდა განისაზღვროს სასამართლო, რომლის სამოქმედო ტერიტორიასაც განეკუთვნება საქმე განსახილველად. სასამართლომ აღნიშნა, რომ სსკ-ის 16.1 მუხლის თანახმად, სარჩელი რამდენიმე მოპასუხის მიმართ სასამართლოს წარედგინება ერთ-ერთი მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. დავაზე მოპასუხეები არიან საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო და საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს კახეთის რეგიონული ოფისი. ამდენად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ვინაიდან დავის განხილვა უნდა მოხდეს მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილსამყოფლის გათვალისწინებით, განსჯად სასამართლოს წარმოადგენს თელავის რაიონული სასამართლო.

თელავის რაიონული სასამართლოს 17.11.2017წ. განჩინებით, სსკ-ის 16.1 მუხლის საფუძველზე, საქმეში მესამე პირებად ჩაბმულ იქნენ საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგეობა, სსიპ ქონების მართვის სააგენტო და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო. ამავე სასამართლოს 20.12.2017წ. განჩინებით მესამე პირის საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგეობის უფლებამონაცვლედ საქმეში ჩაბმულ იქნა საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის მერია.

თელავის რაიონული სასამართლოს 27.02.2019წ. განჩინებით ნ. გ-ის სარჩელი ტერიტორიული განსჯადობის შესახებ დავის გადანაცვებისა და განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრის მიზნით გადაეცა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას. სასამართლომ მიუთითა საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლზე, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ ორგანული კანონის მე-3 მუხლზე, სსკ-ის მე-2, 26-ე მუხლებზე, სსკ-ის მე-15, მე-16, მე-18, 20-ე, 21-ე მუხლებზე და აღნიშნა, რომ წარმოდგენილი სარჩელისა და თანდართული დოკუმენტაციის თანახმად, დავის საგანს შეადგენს საგარეჯოს რაიონის, სოფ. ...ში მდებარე სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთთან დაკავშირებით საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ მიღებული გადანაცვლებების კანონიერება და ამ უძრავ ქონებაზე ქონებრივი უფლების – იჯარის რეგისტრაციის დავალება. ამდენად, მოსარჩელის საბოლოო მიზანია უძრავ ქონებაზე ქონებრივი უფლების მოპოვება და რეგისტრაცია, ყველა სასარჩელო მოთხოვნა აღნიშნული მიზნიდან გამომდინარეობს. სასამართლომ მიუთითა „საჯარო რეესტრის შესახებ“ კანონის მე-11 მუხლის 1-ლი პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტზე, საქართველოს იუსტიციის მინისტრის 03.05.2016წ. №134 ბრძანებით დამტკიცებული „საჯარო რეესტრის

ეროვნული სააგენტოს დებულების“ მე-2 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტზე, 5.1, 31.1 მუხლებზე, მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის „ჰ“⁸ ქვეპუნქტზე და აღნიშნა, რომ საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში მოქმედებს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ტერიტორიული სამსახური – საგარეჯოს ფილიალი. მართალია, ფილიალი უშუალოდ არ გამოსცემს უძრავ ნივთებზე კანონით განსაზღვრული უფლებების წარმოშობის, შეცვლის ან შეწყვეტის შესახებ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს, თუმცა გარკვეული მოცულობით ატარებს ადმინისტრაციულ წარმოებას. საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიმართ აღძრულ სარჩელებზე, რაც დაკავშირებულია უძრავ ნივთზე ქონებრივ უფლებასთან, ადმინისტრაციული აქტის გამომცემი ორგანოს – კახეთის რეგიონული ოფისის ადგილმდებარეობის მიხედვით სარჩელის განხილვა, გამოიწვევს სარჩელების თავმოყრას მხოლოდ ერთ სასამართლოში. სწორედ აღნიშნულის გათვალისწინებით ამ სახის დავებზე საკასაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი პრაქტიკით განისაზღვრა, რომ ასეთ შემთხვევაში, მხოლოდ საჯარო რეესტრთან დაკავშირებულ დავებში, განსჯა-დობა უნდა გადაწყდეს უძრავი ქონების ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით, რაც ხელს შეუწყობს მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობას, პროცესის ეკონომიურობას და ოპერატიულობას, სასამართლოებს შორის დატვირთვის თანაბარ განაწილებას (იხ. სუსგ №ბს-439-436(გ-17), №ბს-639-635(გ-17), №ბს-952-943(გ-16), №ბს-984-980(გ-17), №ბს-1068-1062(გ-17), №ბს-219-217(გ-17), №ბს-715-711(გ-17)).

სასამართლომ აღნიშნა, რომ 17.11.17წ. განჩინებით თელავის რაიონული სასამართლოს მიერ სარჩელი წარმოებაში იქნა მიღებული. სსკ-ის 22-ე მუხლი, რომლის თანახმად განსჯადობის წესების დაცვით წარმოებაში მიღებული საქმე სასამართლომ უნდა განიხილოს და გადაწყვიტოს თუნდაც ეს საქმე შემდგომში სხვა სასამართლოს განსჯადი გახდეს, მოცემულ შემთხვევაში ვერ იქნება გამოყენებული. სასამართლომ აღნიშნა, რომ განსჯადობის საკითხის წამოჭრა შეუძლია ასევე მხარეს, სასამართლო ვალდებულია იმსჯელოს ამ საკითხზე, რა ეტაპზეც არ უნდა იყოს საქმის განხილვა. არაგანსჯადმა სასამართლომ სსკ-ის 21-ე მუხლის თანახმად შესაძლოა განიხილოს საქმე, თუმცა ამაზე ორივე მხარემ უნდა გამოთქვას წერილობითი თანხმობა და რაც მთავარია, მოპასუხე უნდა იყოს თანახმა. თუკი მხარე საქმის განხილვის რომელიმე ეტაპზე მიიჩნევს, რომ საქმეს იხილავს არაგანსჯადი სასამართლო, სასამართლომ უნდა განიხილოს აღნიშნული მხარის მიერ დასმული საკითხი და მხარეთა მოსაზრებების გათვალისწინებით უნდა მიიღოს კანონმდებლობის შესაბამისი გადაწყვეტილება. სასამარ-

თლომ მიიჩნია, რომ სასამართლო სხდომაზე მოსარჩელის, მოპასუხე მხარის და ასევე მესამე პირის შუამდგომლობა და მხარეთა ერთობლივი განმარტება განსჯადობის საკითხზე არის საფუძვლიანი, მოცემულ შემთხვევაში სასამართლოს მიერ საქმის განხილვა უნდა მოხდეს განსჯადობის სპეციალური წესების – ნივთობრივი განსჯადობის საფუძველზე, იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ მოპასუხე ადმინისტრაციულ ორგანოს აქვს ტერიტორიული სამსახური საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში, რაც არჩეული იქნა სარჩელის აღძვრისას მოსარჩელის მიერ. აღნიშნულიდან გამომდინარე თელავის რაიონულმა სასამართლომ მიიჩნია, რომ ის არ არის უფლებამოსილი განიხილოს სარჩელი და საქმე ტერიტორიული განსჯადობის წესებით დაცვით ექვემდებარება სილნალის რაიონულ სასამართლოს.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე გაცნო საქმის მასალებს, განსჯადობის თაობაზე სილნალის რაიონული სასამართლოსა და თელავის რაიონული სასამართლოს განჩინებებს და თვლის, რომ საქმე განსჯადობის მიხედვით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს სილნალის რაიონულ სასამართლოს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სასკ-ის 26.3 მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება არა საგნობრივ, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხს. სასკ-ის 26.3 მუხლით გათვალისწინებული სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის დაშვება ითვალისწინებს სასამართლოებს შორის დავას არა მხოლოდ საგნობრივ, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხზე.

მოცემულ შემთხვევაში დავა ეხება უძრავ ქონებაზე უფლების რეგისტრაციასთან დაკავშირებით გამოცემულ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს. დავის საგანი მოიცავს არა მხოლოდ სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს გადაწყვეტილების, არამედ სააგენტოს ქონების რეგისტრაციის დეპარტამენტის რეგიონული რეგისტრაციის მართვის სამსახურის კახეთის რეგიონული ოფისის გადაწყვეტილებებს, მოსარჩელე მოითხოვს სააგენტოს და კახეთის რეგიონული ოფისის აქტების ბათილად ცნობას, უძრავ ქონებაზე იჯარის გავრცელების რეგისტრაციის შესახებ აქტის გამოცემის დავალებას. ამასთანავე, გასათვალისწინებელია, რომ სადავო უძრავი ქონება მდებარეობს საგარე-

ჯოს რაიონის სოფელ ...ში, საგარეჯოს რაიონში ფუნქციონირებს აგრეთვე სააგენტოს საგარეჯოს ფილიალი.

„საჯარო რეესტრის შესახებ“ კანონის 3.3 მუხლის თანახმად, სააგენტო თავის უფლებამოსილებებს ახორციელებს უშუალოდ ან თავისი ტერიტორიული სარეგისტრაციო სამსახურებისა და ავტორიზებული პირების მეშვეობით. საქართველოს იუსტიციის მინისტრის 03.05.2016წ. №134 ბრძანებით დამტკიცებული „სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს დებულების“ 5.1 მუხლის მიხედვით, სააგენტო მასზე დაკისრებული ფუნქციების შესრულებას უზრუნველყოფს სტრუქტურული ქვედანაყოფების, მასში შემავალი სტრუქტურული ერთეულებისა და ტერიტორიული სამსახურების მეშვეობით. სააგენტოს ტერიტორიული სამსახურებია რეგიონული ოფისი და ფილიალი (დებულების 6.2 მუხ.), ამასთანავე, ორივე ტერიტორიული სამსახურის ხელმძღვანელს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს სააგენტოს თავმჯდომარე (დებულების 10.1, 10.4 მუხ.), ტერიტორიული სამსახურების უფროსები ანგარიშვალდებულები არიან საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ქონების რეგისტრაციის დეპარტამენტისა და რეგიონული რეგისტრაციის მართვის სამსახურის უფროსების წინაშე (დებულების 10.6 მუხ.). „დებულების“ მიხედვით, რეგიონული ოფისისა და ფილიალის საქმიანობის მიზანია მის სამოქმედო ტერიტორიაზე სააგენტოს ფუნქციების შესრულება (30.1, 31.1 მუხ.), ორივე მათგანი უზრუნველყოფს სასამართლოში სააგენტოს წარმომადგენლობას (დებულების 30.2 მუხ. „გ“ ქვ.პ., 31.2 მუხ. „დ“ ქვ.პ.). მართალია, ფილიალი უშუალოდ არ გამოსცემს უძრავ ნივთებზე „საჯარო რეესტრის შესახებ“ კანონით განსაზღვრული უფლებების წარმოშობის, შეცვლის და შეწყვეტის შესახებ აქტებს, თუმცა გარკვეული მოცულობით ატარებს ადმინისტრაციულ წარმოებას, კერძოდ, იღებს განცხადებებსა და თანდართულ დოკუმენტაციას, საჭიროების შემთხვევაში ადასტურებს გარიგების მხარეების ხელმოწერებს, უფლებამოსილების ფარგლებში განიხილავს კორესპონდენციებს, ასრულებს ქონების რეგისტრაციის დეპარტამენტისა და რეგიონული რეგისტრაციის მართვის სამსახურის ხელმძღვანელების ცალკეულ დავალებებს (დებულების 31.2 მუხ.). თავის მხრივ, ქონების რეგისტრაციის დეპარტამენტის საქმიანობის მიზანია სანდო და მაღალი ხარისხის მომსახურების უზრუნველყოფა, უძრავ ნივთებზე უფლებათა რეესტრის წარმოება და ერთიანი სარეგისტრაციო პოლიტიკის გატარება (დებულების 15.1 მუხ.), რისთვისაც ახორციელებს სხვადასხვა ფუნქციებს, მათ შორის, სააგენტოს მომსახურების ხელმისაწვდომობის მიზნით, ხელს უწყობს ცალკეულ მუნიციპალიტეტებში, დასახლებებსა და დასახ-

ლებების უბნებში მომსახურების პუნქტების რაოდენობის გაზრდას (დებულების 15.2 მუხ. „გ“ ქვ.პ.). ამდენად, ფილიალი, როგორც კონკრეტულ ტერიტორიაზე სააგენტოს ფუნქციების განმახორციელებელი ორგანო, იღებს „საჯარო რეესტრის შესახებ“ კანონის 8.1 მუხლით გათვალისწინებულ სარეგისტრაციო წარმოების დანყების საფუძველს – დაინტერესებული პირის განცხადებას და თავის უფლებამოსილების ფარგლებში მონაწილეობს აქტის გამოცემის მიზნით მიმდინარე წარმოებაში.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ საჯარო რეესტრის შიდა ორგანიზაცია ხასიათდება მის სტრუქტურებს შორის მყარი ურთიერთკავშირით, რომელიც ქმნის სტრუქტურის ერთიანობას. საჯარო რეესტრის ორგანიზაციული სტრუქტურის ცალკეულ ერთეულებად დაყოფა, დიფერენციაცია ტერიტორიულ ორგანოებზე განპირობებულია მომსახურების ხელმისაწვდომობის, რაციონალური დატვირთვის, საქმიანობის ეფექტურობისა და სხვა მოსაზრებებით. თავის მხრივ, სასამართლოებს შორის განსჯადობის წესების შესაბამისად დავების განაწილება ემსახურება მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობის, პროცესის ეკონომიურობის და ოპერატიულობის, სასამართლოებს შორის დატვირთვის თანაბარი განაწილების უზრუნველყოფას, რა დროსაც გათვალისწინებულ უნდა იქნეს აგრეთვე საჯარო მმართველობის განხორციელების ფორმა, პრინციპები, ადმინისტრაციული ორგანოს ტერიტორიული დაყოფის მიზნები, კონკრეტული დავის თავისებურებები.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის – ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით (სსსკ-ის მე-15 მუხლი). ამდენად, თუ სხვა რამ არ არის დადგენილი, ტერიტორიული იურისდიქცია ეკუთვნის იმ სასამართლოს, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც განლაგებულია ადმინისტრაციული ორგანო. ამ პრინციპიდან განდგომა გამონაკლისის წესით, სასამართლოებს შორის თანაზომიერი დატვირთვის მოსაზრებიდან და საჯარო რეესტრის ორგანიზაციული მოწყობიდან გამომდინარე, დაშვებულია საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს და მის სისტემაში შემავალი რეგიონული ოფისებისა და ფილიალების მიმართ აღძრულ სარჩელებზე, რომელთა მიმართ გამოიყენება სსსკ-ის მე-18 მუხლით გათვალისწინებული ნივთობრივი განსჯადობის წესი. ამ წესის მიხედვით განსჯადი სასამართლო განისაზღვრება სადავო ქონების ადგილმდებარეობის მიხედვით. განსახილველ შემთხვევაში დასტურდება, რომ სადავო უძრავი ქონება მდებარეობს საგარეჯოს რაიონის სოფელ ...ში, ასევე ქ. საგარეჯოში მდებარეობს საჯარო რეესტრის ეროვნული

სააგენტოს საგარეჯოს ფილიალი (ჯაფარიძის ქ. №2), რომლის საქმიანობის მიზანია მის სამოქმედო ტერიტორიაზე სააგენტოს ფუნქციების შესრულება (დებულების 6.2 მუხ. „ლ“ ქვ.პ., 31.1 მუხ.). საქმის მასალებით დასტურდება, რომ დავის საგანს შეადგენს საგარეჯოს რაიონის სოფ. ...ში მდებარე სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ნაკვეთთან დაკავშირებით მიღებული გადაწყვეტილებების კანონიერება და ამ უძრავ ქონებაზე ქონებრივი უფლების – იჯარის უფლების რეგისტრაციის დავალება. მაშასადამე, მოსარჩელის საბოლოო მიზანს წარმოადგენს საგარეჯოს რაიონში მდებარე უძრავ ნივთზე – მიწის ნაკვეთზე ქონებრივი უფლების მოპოვება და რეგისტრაცია, სარჩელის ყველა მოთხოვნა მოსარჩელის ამ მიზნით არის დეტერმინირებული. შესაბამისად ტერიტორიული განსჯადობა ნივთის ადგილმდებარეობის მიხედვით უნდა გადწყდეს. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ფილიალების უფლებამოსილების შეზღუდვა, ფილიალების იურიდიული მისამართისა და უძრავი ქონების მდებარეობის სამოქმედო ტერიტორიაზე მყოფ სასამართლოს არ აქცევს არაგანსჯადად, რამდენადაც აღნიშნული გამოიწვევს რეგიონული ოფისების ადგილმდებარეობის მიხედვით იურისდიქციის მქონე სასამართლოების გადატვირთვას და ფილიალების ადგილსამყოფლის მიხედვით, სასამართლოების ნორმატიული აქტით გათვალისწინებული ფუნქციის შეკვეცას, რითაც დაირღვევა სასამართლოებს შორის დატვირთვის თანაბარი განაწილების პრინციპი. „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 09.07.2007წ. №1/150-2007 გადაწყვეტილებით განისაზღვრა რაიონული (საქალაქო) სასამართლოების, თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების სამოქმედო ტერიტორიები. აღნიშნული გადაწყვეტილების 38.2 მუხლის თანახმად, სიღნაღის რაიონული სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრა სიღნაღის, დედოფლისწყაროსა და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული საზღვრებით. ამდენად, უძრავი ნივთი, ასევე აღნიშნულ ტერიტორიაზე სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს უფლებამოსილების განმახორციელებელი ტერიტორიული ორგანო – ფილიალი მდებარეობს სიღნაღის რაიონული სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორიაზე, რის გამოც დავა ტერიტორიულად სწორედ მისი ქვემდებარეა. გასათვალისწინებელია, რომ განსახილველი დავა არ განეკუთვნება სასკ-ის მე-6 მუხლში მოცემული მაგისტრატ მოსამართლეთა განსჯადი ადმინისტრაციულ საქმეთა რიგს, შესაბამისად საქმე სიღნაღის რაიონული სასამართლოს განსჯადია.

ამასთანავე, საკასაციო პალატა ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ საქმის განხილვის ზემოაღნიშნული წესი მხოლოდ საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოსა და მის სისტემაში შემავალი რეგიონული ოფისებისა და ფილიალების მიმართ უძრავ ნივთებზე კანონმდებლობით განსაზღვრული უფლება-მოვალეობების რეგისტრაციის თაობაზე აღძრულ სარჩელებზე ვრცელდება.

რაც შეეხება თელავის რაიონული სასამართლოს მითითებას განსჯადობის წესზე მხარეთა მოსაზრებებთან დაკავშირებით, საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ განსჯადობის საკითხი არ არის დამოკიდებული მხარეთა მოსაზრებებზე. „საერთო სასამართლოების შესახებ“ კანონის მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე. სასკ-ის 26-ე მუხლის შესაბამისად სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან, ადმინისტრაციულ სასამართლო წარმოებაში განსჯადობის საკითხს ენიჭება არა დისპოზიციური, არამედ იმპერატიული ხასიათი, განსჯადობა განიხილება საჯარო წესრიგის შემადგენელ ნაწილად, მხარეების შეთანხმება სასამართლო განსჯადობაზე (პროროგაცია) ან რომელიმე სასამართლოს იურისდიქციის გამორიცხვა (დეროგაცია) არ დაიშვება, მსგავსი შეთანხმებები არ ცვლის კანონმდებლობით დადგენილ განსჯადობის იმპერატიულ წესს. ამასთანავე, სარჩელის წარმოებაში მიღება არ აბრკოლებს შემდგომში, სათანადო საფუძვლების გამოვლენისას სასამართლოს მიერ ტერიტორიულ ან საგნობრივ განსჯადობაზე მსჯელობის, სარჩელის განსჯადი სასამართლოსათვის გადაგზავნის შესაძლებლობას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1.2, 2.1, 26.3 მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ნ. გ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს სიღნაღის რაიონულ სასამართლოს;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**განსჯადობა მოპასუხის – იურიდიული პირის
ადგილსამყოფლის მიხედვით**

**განჩინება
საქართველოს სასჯელით**

№ბს-4(გ-20)

6 ნოემბერი, 2020 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ა. წულაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. ქადაგიძე**

საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, განიხილა ზ. მ-ის, თ. მ-ის, ბ. მ-ის და მე. მ-ის სარჩელის განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

ზ. მ-ემ, თ. მ-ემ, ბ. მ-ემ და მე. მ-ემ 2019 წლის 3 დეკემბერს სარჩელით მიმართეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხეების – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსა და სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიმართ და მოითხოვეს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 29 აგვისტოს №12726/21 გადაწყვეტილების, სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს უფროსის 2019 წლის 4 ივლისის №107-04 ბრძანების, 2015 წლის 14 ივლისის №46-04 ბრძანების, 2013 წლის 23 მაისის №40/01-06 ბრძანების და 2019 წლის 4 ივლისის №665 ნებართვის ბათილად ცნობა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 6 დეკემბრის განჩინებით ზ. მ-ის, თ. მ-ის, ბ. მ-ის და მე. მ-ის სარჩელი (საქმე №3/9172-19) განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს. თბილისის საქალაქო სასამართლომ მიუთითა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლზე და აღნიშნა, რომ ვინა-

იდან მოსარჩელები სადავოდ ხდიან ქობულეთის მუნიციპალიტეტში, დაბა ...ში მდებარე უძრავი ნივთზე ს.კ. ... გაცემულ მშენებლობის ნებართვას და მასთან დაკავშირებულ ადმინისტრაციული წარმოების საკითხებს, მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობის, პროცესის ეკონომიურობისა და ოპერატიულობის, სასამართლოთა შორის დატვირთვის თანაბარი განაწილების უზრუნველსაყოფად, სარჩელი განხილულ უნდა იქნეს უძრავი ქონების ადგილმდებარეობის მიხედვით, ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მიერ.

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 18 დეკემბრის განჩინებით საქმე განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

ბათუმის საქალაქო სასამართლომ, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლზე მითითებით, აღნიშნა, რომ საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილ უნდა იქნეს მოპასუხის – ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით. სასამართლომ მიუთითა, რომ მართალია, სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმესთან დაკავშირებით გამოცემული აქტის კანონიერების შემოწმებისას საქართველოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსის 262-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, გამოიყენება ნივთობრივი განსჯადობის წესები, თუმცა, განსახილველი დავის შინაარსი გულისხმობს პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის და „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ მთავრობის დადგენილების საფუძველზე გამოცემული სანებართვო აქტების კანონიერების შემოწმებას.ზ., თ., ბ. და მე. მ-ის სარჩელი არ წარმოადგენს სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმესთან დაკავშირებით გამოცემული აქტის კანონიერებაზე დავას და შესაბამისად, სარჩელი განხილულ უნდა იქნეს მოპასუხეების – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსა და სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს ადგილსამყოფელის მიხედვით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხ-

ლის მე-3 ნაწილით მიიჩნეული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ ზ. მ-ის, თ. მ-ის, ბ. მ-ის და მე. მ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლითაც დადგენილია, რომ სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. იმავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად კი, თუ პირი არაგანსჯად სასამართლოში წარადგენს სარჩელს, სასამართლომ სარჩელი განსჯად სასამართლოს უნდა გადაუგზავნოს და აცნობოს ამის შესახებ მოსარჩელეს.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ საერთო სასამართლოებისადმი უწყებრივად დაქვემდებარებული საქმის განხილვასა და გადაწყვეტაზე უფლებამოსილი კონკრეტული სასამართლოს განსაზღვრა ხდება განსჯადობის წესების საფუძველზე. ამასთან, განსჯადი სასამართლოს დადგენა უნდა განხორციელდეს განუძველზე, დავის თავისებურების გათვალისწინებით. მათ შორის, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით მოწესრიგებულია განსჯადობის ზოგადი წესები და ამავე კოდექსის მე-15 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით.

განსახილველ შემთხვევაში, მოპასუხის – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მისამართს, საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 11 თებერვლის №70 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს დებულების“ მე-8 მუხლის მიხედვით, წარმოადგენს თბილისი, ...ოს ქუჩა №... საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2012 წლის 23 ივლისის №1-1/1527 ბრძანებით დამტკიცებული ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს დებულების პირველი მუხლის მე-6 პუნქტის თანახმად კი, მეორე მოპასუხის – სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მისამართია თბილისი, ...ს ქუჩა №... შესაბამისად, საქმეზე მოპასუხეებად დასახელებული ორგანოების გათვალისწინებით, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ დავა, განსჯადობის საერთო წესის დაცვით, მოპასუხეთა ადგილსამყოფლის მიხედვით, უნდა განიხილოს და გადაწყვი-

ტოს თბილისის საქალაქო სასამართლომ.

რაც შეეხება ნივთობრივ განსჯადობას, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილია, რომ სარჩელი საკუთრების უფლების, ქონების უფლებრივი დატვირთვის ან ასეთი დატვირთვისაგან გათავისუფლების შესახებ, აგრეთვე ქონების გაყოფასთან, განაწილებასა და ფლობასთან დაკავშირებული სარჩელი, თუ დავა ეხება უძრავ ნივთებზე, მათ შორის, მიწის ნაკვეთზე უფლებას, შეიძლება შეტანილ იქნეს სასამართლოში ნივთების ადგილსამყოფლის მიხედვით. იმავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, ნივთობრივ განსჯადობას განეკუთვნება სარჩელი, რომელიც მიმართულია უძრავი ნივთის მესაკუთრის ან მფლობელის წინააღმდეგ, აგრეთვე სარჩელი, რომელიც აღძრულია უძრავი ნივთის დაზიანების ან ზარალის ანაზღაურების გამო. საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ ნივთობრივი განსჯადობის წესი ადმინისტრაციულ საქმეთა განხილვისას გამოიყენება მხოლოდ საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს და მის სისტემაში შემავალი რეგიონული ოფისებისა და ფილიალების მიმართ აღძრულ სარჩელებზე (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2017 წლის 14 სექტემბრის განჩინება საქმეზე №ბს-715-711(გ-17), 2018 წლის 18 იანვრის განჩინება საქმეზე №ბს-629-625(გ-17), 2018 წლის 24 მაისის განჩინება საქმეზე №ბს-613-610(გ-17)). ამდენად, სასარჩელო მოთხოვნისა და მოპასუხეთა გათვალისწინებით, სადავო შემთხვევაში ნივთობრივი განსჯადობა გამოყენებული ვერ იქნება. შესაბამისად, საქმეზე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადობა არ დასტურდება და მოსარჩელეს, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლიდან გამომდინარე, განსჯადი სასამართლოს არჩევის შესაძლებლობა ამ შემთხვევაში არ აქვს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ ზ. მ-ის, თ. მ-ის, ბ. მ-ის და მე. მ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე, 399-ე მუხლებით და

დაადგინა:

1. ზ. მ-ის, თ. მ-ის, ბ. მ-ის და მე. მ-ის სარჩელი, მოპასუხეების – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსა და სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

განსჯადობა მოპასუხის – იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით

განჩინება საქართველოს სახელმწიფო

№ბს-87(გ-20)

6 ნოემბერი, 2020 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ა. წულაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. ქადაგიძე

საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, განიხილა მ. ბ-ის სარჩელის განსჯადობის თაობაზე ზესტაფონის რაიონულ სასამართლოსა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

მ. ბ-ემ 2019 წლის 5 დეკემბერს სარჩელით მიმართა ზესტაფონის რაიონულ სასამართლოს, მოპასუხის – საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიმართ. მოსარჩელემ მოითხოვა, დაევალოს მოპასუხეს მ. ბ-ის კუთვნილი მიწის ნაკვეთისა და მასზე განთავსებული სახლის „...ის“ საავტომობილო გზის რეაბი-

ლიტაციასთან დაკავშირებით მიმდინარე პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ ტერიტორიად ცნობა; მინის ნაკვეთის, ნარგავებისა და შენობა-ნაგებობების აღწერა-შეფასება; კომპენსაციის გაცემა.

ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 6 დეკემბრის განჩინებით საქმე განსჯადობის წესით განსახილველად გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

რაიონულმა სასამართლომ მიუთითა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლზე და მიიჩნია, რომ სარჩელი განხილულ უნდა იქნეს მოპასუხის ადგილსამყოფლის მიხედვით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 23 დეკემბრის განჩინებით საქმე განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

საქალაქო სასამართლომ, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 და მე-20 მუხლებზე მითითებით, აღნიშნა, რომ საქმე უნდა განიხილოს იმ სასამართლომ, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც უძრავი ნივთი მდებარეობს. სასამართლომ მიუთითა, რომ თავად მოსარჩელემაც სარჩელის განსჯად სასამართლოდ ზესტაფონის რაიონული სასამართლო აარჩია. შესაბამისად, სასამართლოს განმარტებით, მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობის, პროცესის ეკონომიურობისა და ოპერატიულობის, სასამართლოთა შორის დატვირთვის თანაბარი განაწილების უზრუნველსაყოფად, საქმე განსჯადობით განსახილველად არ უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს განჩინებების გაცნობის შედეგად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ მ. ბ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ადმინის-

ტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლითაც დადგენილია, რომ სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. იმავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად კი, თუ პირი არაგანსჯად სასამართლოში წარადგენს სარჩელს, სასამართლომ სარჩელი განსჯად სასამართლოს უნდა გადაუგზავნოს და აცნობოს ამის შესახებ მოსარჩელეს.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ საერთო სასამართლოებისადმი უწყებრივად დაქვემდებარებული საქმის განხილვასა და გადაწყვეტაზე უფლებამოსილი კონკრეტული სასამართლოს განსაზღვრა ხდება განსჯადობის წესების საფუძველზე. ამასთან, განსჯადი სასამართლოს დადგენა უნდა განხორციელდეს განსჯადობის მომწესრიგებელი საკანონმდებლო ნორმების საფუძველზე, დავის თავისებურებების გათვალისწინებით. მათ შორის, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით მოწესრიგებულია განსჯადობის ზოგადი წესები და ამავე კოდექსის მე-15 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით.

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ მოპასუხის – საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მისამართს წარმოადგენს თბილისი, ალ. ყაზბეგის №12. შესაბამისად, დავა, განსჯადობის საერთო წესის დაცვით, მოპასუხის ადგილსამყოფლის მიხედვით, უნდა განიხილოს და გადაწყვიტოს თბილისის საქალაქო სასამართლომ. გასათვალისწინებელია, რომ მოსარჩელის საცხოვრებელი მისამართიც თბილისში მდებარეობს და დავის თბილისში გადაწყვეტა სასამართლოს უფრო ეფექტურ ხელმისაწვდომობასაც უზრუნველყოფს.

რაც შეეხება ნივთობრივ განსჯადობას, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილია, რომ სარჩელი საკუთრების უფლების, ქონების უფლებბრივი დატვირთვის ან ასეთი დატვირთვისაგან გათავისუფლების შესახებ, აგრეთვე ქონების გაყოფასთან, განაწილებასა და ფლობასთან დაკავშირებული სარჩელი, თუ დავა ეხება უძრავ ნივთებზე, მათ შორის, მიწის ნაკვეთზე უფლებას, შეიძლება შეტანილ იქნეს სასამართლოში ნივთების ადგილსამყოფლის მიხედვით. იმავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, ნივთობრივ განსჯადობას განეკუთვნება სარჩელი, რომელიც მიმართულია უძრავი ნივთის მე-საკუთრის ან მფლობელის წინააღმდეგ, აგრეთვე სარჩელი, რომელიც აღძრულია უძრავი ნივთის დაზიანების ან ზარალის ანაზღაურების გამო. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ნივთობრი-

ვი განსჯადობის წესი ადმინისტრაციულ საქმეთა განხილვისას გამოიყენება მხოლოდ საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს და მის სისტემაში შემავალი რეგიონული ოფისებისა და ფილიალების მიმართ აღძრულ სარჩელებზე (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2017 წლის 14 სექტემბრის განჩინება საქმეზე №ბს-715-711(გ-17), 2018 წლის 18 იანვრის განჩინება საქმეზე №ბს-629-625(გ-17), 2018 წლის 24 მაისის განჩინება საქმეზე №ბს-613-610(გ-17)). ამდენად, სასარჩელო მოთხოვნისა და მოპასუხის გათვალისწინებით, სადავო შემთხვევაში ნივთობრივი განსჯადობა გამოყენებული ვერ იქნება. შესაბამისად, საქმეზე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადობა არ დასტურდება და მოსარჩელეს, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლიდან გამომდინარე, განსჯადი სასამართლოს არჩევის შემთხვევაში არ აქვს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მ. ბ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. მ. ბ-ის სარჩელი, მოპასუხის – საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;

3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**განსჯადობა მოქანსუსის – იურიდიული პირის
ადგილსამყოფლის მიხედვით და განსჯადობის
სპეციალური წესი**

**განჩინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-281(გ-20)

27 იანვარი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:ა. წულაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. ქადაგიძე**

საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, განიხილა შპს „...ის“ საჩივრის განსჯადობის თაობაზე რუსთავის საქალაქო სასამართლოსა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

შპს „...მა“ 2020 წლის 14 თებერვალს სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას და საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 26 დეკემბრის №107/17 გადაწყვეტილების ბათილად ცნობა მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 18 თებერვლის განჩინებით შპს „...ის“ სარჩელი მიჩნეულ იქნა საჩივრად, ხოლო იმავე სასამართლოს 2020 წლის 20 თებერვლის დადგენილებით საქმე, განსჯადობის წესით, განსახილველად გადაეგზავნა რუსთავის საქალაქო სასამართლოს.

თბილისის საქალაქო სასამართლომ მიუთითა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე, 276-ე მუხლებზე და აღნიშნა, რომ ვინაიდან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეები განიხილება მათი ჩადენის ადგილის მიხედვით, შპს „...ის“ საჩივრის განხილვაზე უფლებამოსილ სასამართლოს წარმოადგენს რუსთავის საქალაქო სასამართლო.

რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 16 მარტის განჩინებით შპს „...ის“ საჩივარი განსჯადობის საკითხის გადასაწყვე-

ტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

რუსთავის საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 26 დეკემბრის №107/17 სადავო გადაწყვეტილება წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებულ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, რომლის კანონშესაბამისობაც უნდა შემოწმდეს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსისა და საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მოთხოვნების მიხედვით. სასამართლოს მოსაზრებით, დავა განხილულ უნდა იქნეს სასარჩელო წესით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის დადგენილებისა და რუსთავის საქალაქო სასამართლოს განჩინების გაცნობის შედეგად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ უკანონოდ მოხმარებული სასმელი წყლის საფასურის დარიცხვის ნაწილში საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 26 დეკემბრის №107/17 გადაწყვეტილების კანონიერება სასარჩელო წარმოების გზით უნდა განიხილოს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ, ხოლო იმავე აქტის კანონიერება 2018 წლის 21 ნოემბრის №209 და 2019 წლის 22 აპრილის №212 დადგენილებების მართლზომიერების შესწავლის ნაწილში განხილულ უნდა იქნეს როგორც საჩივარი, რუსთავის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მიერ შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლითაც დადგენილია, რომ სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. იმავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად კი, თუ პირი არაგანსჯად სასამართლოში წარადგენს სარჩელს, სასამართლომ სარჩელი განსჯად სასამართლოს უნდა გადაუგზავნოს და აცნობოს ამის შესახებ მოსარჩელეს.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ საერთო სასამართლობისადმი უწყებრივად დაქვემდებარებული საქმის განხილვასა და გადაწყვეტაზე უფლებამოსილი კონკრეტული სასამართლოს გან-

საზღვრა ხდება განსჯადობის წესების საფუძველზე. ამასთან, განსჯადი სასამართლო უნდა დადგინდეს განსჯადობის მომწესრიგებელი საკანონმდებლო ნორმების საფუძველზე, დავის თავისებურებების გათვალისწინებით, რაც მხარის მოთხოვნის დეტალურ შესწავლასა და გამოსაყენებელი კანონმდებლობის ზუსტ დადგენას მოითხოვს.

განსახილველ შემთხვევაში, შპს „...მა“ 2018 წლის 19 ნოემბერს, რუსთავეში, ...ის ქ. №11-ში მდებარე ობიექტში სასმელი წყლის მრიცხველის თვითნებურად მოხსნის საფუძველით, შპს „რ...ის“ მიმართ შეადგინა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ას№000214 ოქმი და აღურიცხავი წყლის მოხმარების №... აქტი. შედეგად, 2018 წლის 21 ნოემბრის №209 დადგენილებით საწარმოს გამოეცხადა გაფრთხილება. გარდა ამისა, შპს „რ...ს“ გადასახდელად დაერიცხა აღურიცხავი წყლის საფასური 1013,97 ლარის ოდენობით.

ასევე, დადგენილია, რომ შპს „...მა“ 2019 წლის 17 აპრილს შეამონმა რუსთავეში, მე-ში, №10-ში არსებული ობიექტი და სასმელი წყლის უკანონოდ მოხმარების ფაქტზე მითითებით, შპს „რ...ის“ მიმართ შეადგინა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ას№000221 ოქმი და აღურიცხავი წყლის მოხმარების №... აქტი. შედეგად, 2019 წლის 22 აპრილის №212 დადგენილებით შპს „...ს“ შეეფარდა ჯარიმა 15000 ლარის ოდენობით, გარდა ამისა, საწარმოს დაერიცხა აღურიცხავი წყლის საფასური – 950,6 ლარი.

საქმეზე დადგენილია, რომ ზემოაღნიშნული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმები და წყლის საფასურის დარიცხვა შპს „რ...მა“ სადავოდ გახადა საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიაში საჩივრის წარდგენის გზით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 26 დეკემბრის №107/17 გადაწყვეტილებით შპს „რ...ის“ საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; გაუქმდა „გაფრთხილების სახით ადმინისტრაციული სახდელის დადების შესახებ“ შპს „...ის“ 2018 წლის 21 ნოემბრის №209 დადგენილება, ხოლო 2018 წლის 19 ნოემბრის №... აქტით სასმელი წყლის საფასურად 1013,97 ლარის დარიცხვის ნაწილში შპს „რ...ის“ მოთხოვნა განუხილველი დარჩა; ასევე, გაუქმდა „დაჯარიმების სახით ადმინისტრაციული სახდელის დადების შესახებ“ შპს „...ის“ 2019 წლის 22 აპრილის №212 დადგენილება და საქმე ხელახალი განხილვისთვის დაუბრუნდა კომპანიას; 2019 წლის 17 აპრილის №... აქტით უკანონოდ მოხმარებული სასმელი წყლის საფასურად 950,6 ლარის დარიცხვა კი მიჩნეულ იქნა უსაფუძვლოდ და შპს „...ს“ დაევალა, დარიცხვა განეხორციელებინა კომისიის 2008 წლის 26 ნოემ-

ბრის №32 დადგენილებით დამტკიცებული „სასმელი წყლის მიწოდებისა და მოხმარების წესების“ 25-ე მუხლის მე-9 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის მოთხოვნების დაცვით.

საკასაციო სასამართლო, განსჯადობის საკითხის გადანყვეტი-სას, ყურადღებას გაამახვილებს მასზედ, რომ საქართველოს ენერ-გეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კო-მისიის 2019 წლის 26 დეკემბრის №107/17 სადავო გადანყვეტილე-ბა შეეხება შპს „რ...ის“ მიმართ შედგენილი ადმინისტრაციული სა-მართალდარღვევის ოქმებისა და წყლის უკანონოდ მოხმარების-თვის საფასურის დარიცხვის კანონიერებას. ამრიგად, გასაჩივრე-ბული აქტის კანონიერების შემომწმებისას სასამართლომ: 1. უნდა დაადგინოს შპს „რ...ის“ მიერ საქართველოს ადმინისტრაციულ სა-მართალდარღვევათა კოდექსის 149-ე მუხლით გათვალისწინებუ-ლი დარღვევის (სასმელი წყლის უკანონო მოხმარების) ჩადენის ფაქტი და განიხილოს სანქციის დაკისრების კანონიერება; 2. წყლის უკანონო მოხმარების ფაქტის დადასტურების შემთხვევაში კი, უნ-და შეფასდეს ალურიცხავი წყლის მოხმარებისთვის აბონენტის-თვის საფასურის გაანაზღვრის, გაანგარიშებისა და დაკისრების კა-ნონიერება და სისწორე.

საკასაციო პალატი მიუთითებს, რომ ზემოაღნიშნული საკით-ხები სხვადასხვა საკანონმდებლო აქტით არის მოწესრიგებული და განსხვავებულია მათი განხილვისა და გადანყვეტის წესები. კერ-ძოდ, შპს „რ...ის“ მიერ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალ-დარღვევათა კოდექსის 149-ე მუხლით გათვალისწინებული დარ-ღვევის ჩადენა და მისთვის სანქციის დაკისრების კანონიერება მი-ეკუთვნება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კატეგორი-ას, შესაბამისად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, საკითხი გან-ხილულ უნდა იქნეს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალ-დარღვევათა კოდექსით დადგენილი წესით. ამრიგად, უშუალოდ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენის საკითხთან და-კავშირებით წარმოდგენილი შპს „...ის“ პრეტენზია მიჩნეულ უნდა იქნეს საჩივრად.

საჩივრის განხილვაზე უფლებამოსილი სასამართლოს დადგენი-სას კი, მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოს ადმინისტრაციულ სა-მართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლი ითვალისწინებს გან-სჯადობის სპეციალურ წესს. კერძოდ, დასახელებული მუხლის პირ-ველი ნაწილის შესაბამისად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვე-ვის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159⁵–159⁶ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამარ-თალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის სა-

ქალაქო სასამართლო. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. შესაბამისად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლით განსაზღვრული განსჯადობის წესის გამოყენებისთვის, სახელდობრ, დარღვევის ჩადენის ადგილას საქმის განსახილველად, მნიშვნელოვანია, რომ სადავო იყოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეზე მიღებული ოქმებისა თუ დადგენილებების კანონიერება და ამ საქმისწარმოება არ იყოს დაწყებული ამავე კოდექსის 116-ე-125-ე, 159^ა-159^ბ მუხლების საფუძველზე. ამრიგად, სადავო შემთხვევაზე, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენის საკითხის შეფასებისას, უნდა გავრცელდეს სწორედ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლი. ვინაიდან დარღვევის სავარაუდო ჩადენის ადგილი რუსთავია, „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2020 წლის 16 ივნისის №3 დადგენილების მე-16 მუხლიდან გამომდინარე, საჩივარი უნდა განიხილოს რუსთავის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ.

რაც შეეხება წყლის საფასურის დარიცხვის საკითხის განხილვას, დარიცხვის საფუძველი გახდა საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2008 წლის 26 ნოემბრის №32 დადგენილებით დამტკიცებული „სასმელი წყლის მიწოდებისა და მოხმარების წესი“, დარიცხვის აქტი კი არ არის ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის საფუძველზე გამოცემული. ამრიგად, დარიცხვის აქტის კანონიერებისა და წყლის საფასურის გაანაგრიშების სისწორის საკითხთა განხილვა უნდა მოხდეს სასარჩელო წარმოების ფარგლებში, მოქმედი საპროცესო კანონმდებლობის შესაბამისად. აღნიშნულ შეფასებას ადასტურებს ის გარემოებაც, რომ „საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 12.08.10წ. № 14 დადგენილებით დამტკიცებული „უელექტროენერჯის ან ბუნებრივი გაზის (აირის) დატაცების, ასევე სასმელი წყლის უკანონო მოხმარებისა და წყალარინების ქსელით უკანონო სარგელობისათვის ადმინისტრაციული სახდელის დადებისა და იძულებითი აღსრულების წესების“ 11.12 მუხლი დასაშვებად თვლის დარიცხული თანხის საფუძვლიანობაზე მსჯელობას და შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებას ადმინისტრაციული სახდელის დადების შესახებ დადგენილების გაუქმების ან უცვლელად დატოვების

მიუხედავად“ (საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2016 წლის 7 ივლისის განჩინება საქმეზე №ბს-182-179(კს-15)). სასარჩელო წარმოებისას განსჯადობის წესები კი საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით არის მოწესრიგებული. დასახელებული კოდექსის მე-15 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით. ვინაიდან საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის იურიდიული მისამართი, ამავე კომისიის 2020 წლის 28 დეკემბრის №79 დადგენილებით დამტკიცებული დებულების მე-2 მუხლის მე-8 პუნქტის თანახმად, არის თბილისი, ა. მიცკევიჩის ქ. №19, სასარჩელო მოთხოვნები უნდა განიხილოს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 26 დეკემბრის №107/17 გადაწყვეტილების კანონიერება, აღურიცხავი წყლის მოხმარების აქტით უკანონოდ მოხმარებული სასმელი წყლის საფასურის დარიცხვის ნაწილში, სასარჩელო წარმოების გზით უნდა განიხილოს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ, ხოლო საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 26 დეკემბრის №107/17 გადაწყვეტილების კანონიერება 2018 წლის 21 ნოემბრის №209 და 2019 წლის 22 აპრილის №212 დადგენილებების მართლზომიერების შესწავლის ნაწილში განხილულ უნდა იქნეს როგორც საჩივარი, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი წესით, რუსთავის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მიერ.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. შპს „...ის“ სარჩელი, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალ-

მომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 26 დეკემბრის №107/17 გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის თაობაზე, ალურიცხავი წყლის მოხმარების აქტივ უკანონოდ მოხმარებული სასმელი წყლის საფასურის დარიცხვის ნაწილში, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. შპს „...ის“ საჩივარი, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 26 დეკემბრის №107/17 გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის თაობაზე, 2018 წლის 21 ნოემბრის №209 და 2019 წლის 22 აპრილის №212 დადგენილებების კანონიერების შემოწმების ნაწილში, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს რუსთავის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

3. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;

4. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

განსჯადობა მოქანსუსის – იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით

განჩინება საქართველოს სახელით

№ბს-978(გ-20)

25 მარტი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ა. წულაძე,
ქ. ცინცაძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი განხილვის გარეშე, განიხილა ა. ა-ის სასარჩელო განცხადების განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და სოხუმის და გაგრა-გუდაუთის რაიონულ სასამართლოს შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

ა. ა-მა 30.07.2020წ. სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სა-

სამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა სამინისტროს მიმართ და მოითხოვა აფხაზეთის ა/რ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა სამინისტროს აღმოსავლეთ საქართველოს ტერიტორიული ორგანოს – აფხაზეთის ა/რ ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ (დევნილთა სტატუსის მძიებელ) პირთა ფოტოიდენტიფიკაციის დადასტურებისა და მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის დამდგენი კომისიის 11.06.2020წ. №26 ოქმის და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა სამინისტროს ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ 03.07.2020წ. №01 ოქმის ბათილად ცნობა. მოსარჩელემ მოითხოვა აგრეთვე სამინისტროსათვის მოსარჩელის ქ. სოხუმში მუდმივად ცხოვრების ფაქტის დადასტურების შესახებ ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალე-ბა.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ დაბადებიდან – ... წლიდან ცხოვრობს აფხაზეთში, ქ. სოხუმში. მოსარჩელის მამა – ა. ა-იც დაბადებიდან, ... წლიდან დღემდე ცხოვრობს ქ. სოხუმში, ხოლო დედა – რ. ა-ი ... წლიდან 2003 წლამდე ცხოვრობდა ქ. სოხუმში (ამჟამად გარდაცვლილია). მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ ქ. სოხუმში 2005 წელს დაამთავრა სკოლა, ხოლო 2012 წელს – საშუალო პროფესიული კოლეჯი. სხვა ქვეყნის მოქალაქეობა არასდროს მიუღია, მასზე გაცემულია მხოლოდ აფხაზეთის მოქალაქის პასპორტი. მოსარჩელის ნათესავები ცხოვრობენ თბილისსა და ახალქალაქში, ა. ა-იც ნახევარი წელია ქ. თბილისში ცხოვრობს და სურს საქართველოს მოქალაქეობის მიღება. მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ ამჟამად მისი საცხოვრებელი ადგილია ქ. სოხუმი. ნახევარი წელია რაც ჩამოვიდა ქ. თბილისში, მიმართა სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს საქართველოსთან სამართლებრივი კავშირის დადგენის თაობაზე. „საქართველოს მოქალაქეობის შესახებ“ ორგანული კანონის თანახმად, საქართველოს მოქალაქედ მიიჩნევა 1991 წლის 21 დეკემბრამდე დაბადებული პირი, რომელიც აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ან ცხინვალის რეგიონის ტერიტორიაზე ცხოვრობდა 1991 წლის 21 დეკემბრამდე, არ მიუღია სხვა ქვეყნის მოქალაქეობა და რომლის მიმართაც არ არსებობს კანონის მე-16 მუხლით გათვალისწინებული რაიმე გარემოება. მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ ადმინისტრაციულ ორგანოს წარუდგინა აგრეთვე მშობლების ქორწინების მოწმობა და სსრკ პასპორტები, საიდანაც დასტურდება, რომ

მშობლებმა ქ. სოხუმში იქორწინეს და იქვე ცხოვრობდნენ. მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ 1991 წელს იყო ორი წლის და მის საცხოვრებელ ადგილად ითვლებოდა მშობლების საცხოვრებელი ადგილი – ქ. სოხუმი. მოსარჩელე თვლის, რომ სადავო აქტები გამოცემულ იქნა საქმის გარემოებათა გამოკვლევის გარეშე, ადმინისტრაციულ ორგანოში წარდგენილი მტკიცებულებების შეუსწავლელად.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 06.08.2020წ. განჩინებით საქმე განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონულ სასამართლოს. სასამართლომ აღნიშნა, რომ სსკ-ის 439-ე მუხლის თანახმად, აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საქართველოს იურისდიქციის სრულად აღდგენამდე იძულებით გადაადგილებულ პირთა დარღვეული და სადავო უფლებების, აგრეთვე კანონმდებლობით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვას ახორციელებენ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სასამართლოები მათი სამოქმედო ტერიტორიის მიხედვით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-3 თავის მოთხოვნათა დაცვით, თუ მოპასუხეც იძულებით გადაადგილებული პირია. ერთ-ერთ საქმეზე (სუსგ 23.06.2016წ. №ბს-325-322(გ-16)) საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ განმარტა, რომ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სასამართლოების იურისდიქციის არსი მდგომარეობს იმაში, რომ აფხაზეთის სასამართლოები თავიანთ საქმიანობას ახორციელებენ არა მარტო ტერიტორიული პრინციპით, არამედ დევნილი მოსახლეობისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციული ორგანოების დროებითი, ფაქტობრივი ადგილსამყოფლის მიხედვით. განსახილველ შემთხვევაში მოპასუხის ადგილსამყოფელია ქ. თბილისი, სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს ადგილსამყოფელია აგრეთვე ქ. თბილისი. ამასთანავე, საქმის მასალებით უდავოდ დგინდება, რომ დავის მონაწილე მხარეები წარმოადგენენ იძულებით გადაადგილებულ პირებს, შესაბამისად, განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტისას გამოყენებულ უნდა იქნეს სსკ-ის 439-ე მუხლი და საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონულ სასამართლოს.

სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს 14.08.2020წ. განჩინებით საქმე განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადაეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას. სასამართლომ მიუთითა სსკ-ის 439-ე მუხლზე, რომლის მიხედვით, აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საქართველოს იურისდიქციის სრულად აღდგენამდე იძულებით გადაადგილებულ პირთა დარღვეული და სადავო უფ-

ლებების, აგრეთვე კანონმდებლობით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვას ახორციელებენ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სასამართლოები მათი სამოქმედო ტერიტორიების მიხედვით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავის მოთხოვნათა დაცვით, თუ მოპასუხეც იძულებით გადაადგილებული პირია. ამდენად, სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლო საქმეს განიხილავს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ორივე მხარე იძულებით გადაადგილებული პირია. მოცემულ შემთხვევაში, სარჩელი აღძრულია ა. ა-ის მიერ, რომელიც არ არის აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებული პირი, რაც იმთავითვე გამორიცხავს მისი სარჩელის სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს მიერ განხილვის შესაძლებლობას. საქმეს არ ერთვის მოსარჩელის მოქმედი დევნილის მონაშობის ასლი ან ცნობა საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიის იძულებით დატოვების შესახებ. უფრო მეტიც, მოსარჩელე ითხოვს დადასტურდეს მისი ქ. სოხუმში მუდმივად ცხოვრების ფაქტი.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის და სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, თვლის, რომ ა. ა-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ ვინაიდან საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავით (განსჯადობა) გათვალისწინებული განსჯადობის წესები. აღნიშნულ თავში შემაჯავლი მე-15 მუხლის (საერთო განსჯადობა) პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით. მართალია, ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეებზე სასამართლოების ტერიტორიული განსჯადობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ადმინისტრაციული ორგანოების ტერიტორიულ განსჯადობაზე და საერთო წესის თანახმად სარჩელი წარედგინილი უნდა იქნეს მოპასუხის ადგილსამ-

ყოფლის მიხედვით, მაგრამ მოქმედი კანონმდებლობა აწესებს აფხაზეთის სასამართლოებისათვის ამ წესისაგან განსხვავებულ, განსაკუთრებულ განსჯადობას.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 439-ე მუხლის თანახმად, აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საქართველოს იურისდიქციის სრულად აღდგენამდე იძულებით გადაადგილებულ პირთა დარღვეული და სადავო უფლებების, აგრეთვე კანონმდებლობით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვას ახორციელებენ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სასამართლოები მათი სამოქმედო ტერიტორიების მიხედვით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავის მოთხოვნათა დაცვით, თუ მოპასუხეც იძულებით გადაადგილებული პირია. ტერიტორიული განსჯადობის მიხედვით მოსარჩელე მიმართავს მოპასუხის სასამართლოს. საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით (სსკ-ის მე-15 მუხლი). ამდენად, საერთო წესის მიხედვით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ტერიტორიული იურისდიქცია ეკუთვნის იმ სასამართლოს, რომლის მოქმედების ტერიტორიაზეც არის საქმეზე მოპასუხედ დასახელებული ფიზიკური ან იურიდიული პირის, ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილსამყოფელი, თუმცა საპროცესო კანონმდებლობა, გარკვეული კატეგორიის დავების თავისებურებებიდან გამომდინარე, ითვალისწინებს განსჯადობის სპეციალურ წესს.

განსახილველ შემთხვევაში დავის საგანს შეადგენს ქ. სოხუმში მუდმივად ცხოვრების ფაქტის დადასტურება. ადმინისტრაციული საქმეების ტერიტორიული განსჯადობა წესრიგდება სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით, რადგან ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი ცალკე არ აწესრიგებს ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეების ტერიტორიულ განსჯადობას. საერთო წესის თანახმად, ტერიტორიული განსჯადობის მიხედვით, მოსარჩელე მიმართავს მოპასუხის სასამართლოს. ამდენად, ტერიტორიული განსჯადობა უმეტესად წყდება მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით. სსკ-ის 439-ე მუხლით დადგენილია განსჯადობის სპეციალური წესი, რომელიც ამავე კოდექსის მე-15 მუხლით განსაზღვრულ საერთო განსჯადობასთან მიმართებით ექსკლუზიური (გამომრიცხავი) ხასიათისაა, რაც გულისხმობს სპეციალური წესის დამდგენი ნორმების უპირატესობის მინიჭებით განსჯადობის საერთო წესების გამორიცხვას. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ დავის ტერიტორიული კუთვნილების განსაზღვრისას განსჯადობის სპეციალურ წესს უპირატესობა ენიჭება განსჯადობის ზოგად წესთან მიმართებით. სწორედ ასეთ სპეციალურ წესს ადგენს სსკ-

ის 439-ე მუხლი, რომლის თანახმად, აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საქართველოს იურისდიქციის სრულად აღდგენამდე იძულებით გადაადგილებულ პირთა დარღვეული და სადავო უფლებების, აგრეთვე კანონმდებლობით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვას ახორციელებენ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სასამართლოები მათი სამოქმედო ტერიტორიების მიხედვით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავის მოთხოვნათა დაცვით, თუ მოპასუხეც იძულებით გადაადგილებული პირია. ამდენად, სსკ-ის 439-ე მუხლი აქცენტირებას აღარ ახდენს მოპასუხის ადგილსამყოფელზე და ადგენს, რომ დევნილთა დარღვეული/სადავოდ გამხდარი უფლებების შესახებ დავას განიხილავენ აფხაზეთის ა/რ სასამართლოები, თუმცა იმ შემთხვევაში, უკეთუ მოპასუხეც იძულებით გადაადგილებული პირია. ამდენად, იმ შემთხვევაში თუ სამართალურთიერთობის ერთ-ერთი მხარე არ არის იძულებით გადაადგილებული პირი სსკ-ის 439-ე მუხლით დადგენილი განსჯადობის წესი არ გამოიყენება. განსახილველ შემთხვევაში ერთმნიშვნელოვნად დასტურდება, რომ ა. ა-ს არ აქვს მინიჭებული დევნილის სტატუსი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიიდან მისი იძულებით გადაადგილება არ დასტურდება, რაც გამორიცხავს სსკ-ის 439-ე მუხლის საფუძველზე განსჯადობის საკითხის გადანყვეტას. სასარჩელო განცხადებაში მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ ამჟამად მისი საცხოვრებელი ადგილია ქ. სოხუმი, საქმეში არ მოიპოვება დევნილობის დამადასტურებელი რაიმე დოკუმენტი (დევნილის მოწმობა, კომპეტენტური ორგანოს ცნობა), ამასთანავე, ა. ა-ის ერთ-ერთ სასარჩელო მოთხოვნას შეადგენს ქ. სოხუმში მუდმივად ცხოვრების ფაქტის დადასტურება. „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 16.06.2020წ. №3 დადგენილების 21-ე მუხლის თანახმად, აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საქართველოს იურისდიქციის სრულ აღდგენამდე შეიქმნა სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლო (1-ლი პუნქტი), რომლის უფლებამოსილება საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით ვრცელდება კონკრეტულ ტერიტორიებზე მცხოვრებ იძულებით გადაადგილებულ პირებზე, კერძოდ, ადიგენის, ასპინძის, ახალქალაქის, ახალციხის, ახმეტის, ბოლნისის, ბორჯომის, გარდაბნის, გორის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, დმანისის, დუშეთის, თეთრიწყაროს, თელავის, თიანეთის, კასპის, ლაგოდეხის, მარნეულის, მცხეთის, ნინოწმინდის, საგარეჯოს, სიღნაღის, ქარელის, ყაზბეგის, ყვარლის, წალკის და ხაშუ-

რის მუნიციპალიტეტების, „დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის შექმნის შესახებ“ საქართველოს პარლამენტის 08.05.2007წ. №4735 დადგენილებით შექმნილი დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის, თვითმმართველი ქალაქის – თბილისისა და რუსთავის ტერიტორიაზე მცხოვრებ იძულებით გადაადგილებულ პირებზე (მე-2 პუნქტი). ამდენად, 21-ე მუხლის თანახმად, სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს უფლებამოსილება საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით ვრცელდება თბილისის ტერიტორიაზე მცხოვრებ იძულებით გადაადგილებულ პირებზე. აფხაზეთის ა/რ სასამართლოების იურისდიქციის არსი მდგომარეობს იმაში, რომ აფხაზეთის ა/რ სასამართლოები თავიანთ საქმიანობას ახორციელებენ არა მარტო ტერიტორიული პრინციპით, არამედ დევნილი მოსახლეობისა და აფხაზეთის ა/რ ადმინისტრაციული ორგანოების დროებით, ფაქტობრივი ადგილსამყოფლის მიხედვით.

21-ე მუხლისგან განსხვავებით, გალი-გულრიფშისა და ოჩამჩირე-ტყვარჩელის რაიონული სასამართლოს უფლებამოსილების განმსაზღვრელი მე-6 მუხლი ადგენს, რომ გალი-გულრიფშისა და ოჩამჩირე-ტყვარჩელის რაიონული სასამართლოს უფლებამოსილება ვრცელდება არა მხოლოდ იძულებით გადაადგილებულ პირებზე, არამედ აგრეთვე აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მცხოვრებ საქართველოს მოქალაქეებზეც. კერძოდ, ხსენებული დადგენილების მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, გალი-გულრიფშისა და ოჩამჩირე-ტყვარჩელის რაიონული სასამართლოს უფლებამოსილება საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით ვრცელდება აბაშის, ამბროლაურის, ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, ზუგდიდის, თერჯოლის, ლანჩხუთის, ლენტეხის, მარტვილის, მესტიის, ოზურგეთის, ონის, სამტრედიის, საჩხერის, სენაკის, ტყიბულის, ქედის, ქობულეთის, შუახევის, ჩოხატაურის, ჩხოროწყუს, ცაგერის, ნალენჯიხის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხელვაჩაურის, ხობის, ხონისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების, თვითმმართველი ქალაქების – ბათუმის, ფოთისა და ქუთაისის ტერიტორიაზე მცხოვრებ იძულებით გადაადგილებულ პირებზე, ასევე აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მცხოვრებ საქართველოს მოქალაქეებზე. 21-ე და მე-6 მუხლების შინაარსის ანალიზიდან დგინდება, რომ ხსენებული სასამართლოების უფლებამოსილება დამოკიდებულია მოსარჩელის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მცხოვრებ საქართველოს მოქალაქეებზე ვრცელდება გალი-გულრიფშისა და ოჩამჩირე-ტყვარჩელის რაიონული სასამართლოს უფლებამოსილება. ამასთანავე, მოსარ-

ჩელე არ არის საქართველოს მოქალაქე, ქ. სოხუმში მუდმივად ცხოვრების ფაქტის დადასტურება მოსარჩელეს სწორედ საქართველოს მოქალაქის სტატუსის მოსაპოვებლად სჭირდება. შესაბამისად, დავა სადავო სამართალურთიერთობაზე არც გალი-გულრიფშისა და ოჩამჩირე-ტყვარჩელის რაიონული სასამართლოს განსჯადია. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სახელისუფლებო ორგანოს უფლებამოსილებასთან დაკავშირებული საკითხი საჯარო-სამართლებრივ სფეროს განეკუთვნება, რომლის მიმართ მოქმედებს პრინციპი: „აკრძალულია ის, რაც არ არის დაშვებული“. ამდენად, ვინაიდან მოსარჩელე არ არის საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებული პირი, ხოლო მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოა, აღნიშნული გამორიცხავს განსჯადობით განსახილველი დავის სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოსათვის დაქვემდებარებას. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მითითება, რომ უდავოდ დასტურდება დავის ორივე მხარის დევნილის სტატუსი, არ არის დასაბუთებული და არ ეფუძნება საქმის მასალებს. ამასთანავე, საქალაქო სასამართლოს მიერვე მითითებულ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 23.06.2016წ. №ბს-325-322(გ-16) განჩინებაში სსკ-ის 439-ე მუხლთან დაკავშირებით ერთმნიშვნელოვნად განიმარტა, რომ უკეთუ მოსარჩელეს მინიჭებული არ აქვს აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებული პირის სტატუსი, გამოირიცხება მისი სარჩელის სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს იურიდიქციისათვის დაქვემდებარების შესაძლებლობა. ამდენად, დავა განსჯადობით არ არის სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს ქვემდებარე.

განსახილველ შემთხვევაში ა. ა-ის სარჩელზე მოპასუხეა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა სამინისტრო, რომლის იურიდიული მისამართი არის ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. №16 (აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის 31.07.2019წ. №18 დადგენილებით დამტკიცებული „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა სამინისტროს დებულები“ 1.7 მუხ.). სსკ-ის მე-15 მუხლის მიხედვით, მოსარჩელე მიმართავს მოპასუხის სასამართლოს, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით. ამდენად, საერთო წესის მიხედვით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ტერიტორიული იურისდიქცია ეკუთვნის იმ სასამართლოს, რომლის მოქმედების ტერიტორიაზეც არის

საქმეზე მოპასუხედ დასახელებული ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილსამყოფელი. „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 16.06.2020წ. №3 დადგენილების 11.2 მუხლის თანახმად, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრება თბილისის ადმინისტრაციული საზღვრებით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქმე განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ა. ა-ის სარჩელი განსჯადობთ განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**განსჯადობა ადმინისტრაციული
სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის
მიხედვით**

**განჩინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-1339(გ-20)

29 აპრილი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. ქადაგიძე,
მ. ვაჩაძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი მოსმენის გარეშე, განიხილა დავა განსჯადობის თაობაზე ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და ხარაგაულის მაგისტრატ სასამართლოს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

ს. ხ-ემ 28.07.2020წ. საჩივრით მიმართა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს შსს საპატრულო პოლიციის იმერეთის მთავარი სამმართველოს მიერ შედგენილი ელექტრონული საჯარიმო ქვითრების: №ავ..., №ავ..., №ავ..., №ავ..., №ავ..., №ავ... სამართალდარღვევის ოქმების ბათილად ცნობის მოთხოვნით. საჩივარში ს. ხ-ის მისამართად მითითებულია: ქუთაისი, ...ის ქ. №....

ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 28.07.2020წ. განჩინებით ს. ხ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა ხარაგაულის მაგისტრატ სასამართლოს.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, თუმცა ამ კოდექსის 116-125-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ სავარაუდო სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილია ...ის მოედანი – ნ. ხ-ის ქუჩა, ...ის შემოსავლელი გზა, ...ის გზა, ლან-

ჩხუთის რაიონის სოფ. ...ი. ამასთანავე, საჩივრის ავტორი – ს. ხ-ე რეგისტრირებულია ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის სოფელ ...აში. საჩივრის ავტორის საცხოვრებელი ადგილის გათვალისწინებით, სასამართლომ მიიჩნია, რომ დავა განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება ხარაგაულის მაგისტრატ სასამართლოს.

ხარაგაულის მაგისტრატის სასამართლოს 02.12.2020წ. დადგენილებით ს. ხ-ის საჩივარი განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გადაეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ სსკ-ის მე-20 მუხლის მიხედვით, სასამართლოს არჩევის უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს. ალტერნატიული განსჯადობისას, განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრა მოსარჩელის ერთპიროვნული საპროცესო უფლებაა. ასეთ დროს მოსარჩელის მიერ არჩეული სასამართლოს შეცვლა ცდება საქმის განმხილველი სასამართლოს უფლებამოსილების ფარგლებს. საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლი ცალსახად ადგენს, რომ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, ხოლო ამ კოდექსის 116-125-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. სამოქალაქო კოდექსის მე-20 მუხლის მიხედვით, ფიზიკური პირის საცხოვრებელ ადგილად მიიჩნევა ადგილი, რომელსაც იგი ჩვეულებრივ საცხოვრებლად ირჩევს, პირს შეიძლება ჰქონდეს რამდენიმე საცხოვრებელი ადგილი, თუმცა პირის საცხოვრებელ ადგილად ის ადგილი მიიჩნევა, სადაც იგი ცხოვრობს. საცხოვრებელი ადგილის მისამართი შესაძლოა არ ემთხვეოდეს რეგისტრაციის ადგილის მისამართს. სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში წარდგენილ საჩივარში ს. ხ-ის საცხოვრებელ მისამართად მითითებულია ქ. ქუთაისი, ...ის ქ. №... ასევე საქმეში წარმოდგენილია ს. ხ-ის ქორწინების მოწმობის ასლი და საცხოვრებელი ადგილის შესახებ ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის თავმჯდომარის მიერ გაცემული ცნობა, რომლის თანახმად, ს. ხ-ე მეუღლესთან – ა. ს.თან ერთად, 2019 წლის 07 თებერვლიდან დღემდე ცხოვრობს ქ. ქუთაისში ზემოაღნიშნულ მისამართზე, საჩივარი საქალაქო სასამართლოს წარედგინა 28.07.2020წ.. სასამართლომ მიუთითა, რომ ს. ხ-ის მიმართ ელექტრონული საჯარიმო ქვითრები შედგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 125-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული გადაცდომის ჩადენის ფაქტებზე, რა დროსაც გან-

სჯადობა ალტერნატიულია, სამართალდარღვევის საქმის განხილვა შესაძლებელია როგორც დარღვევის ჩადენის, ასევე – დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. სასამართლომ მიიჩნია, რომ საჩივრის ავტორმა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მიმართა სწორედ თავისი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებისა და ხარაგაულის მაგისტრატი მოსამართლის დადგენილების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, თვლის, რომ ს. ხ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

სასკ-ის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა, როგორც საგნობრივი, ასევე ტერიტორიული განსჯადობის საკითხზე. განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება ტერიტორიული განსჯადობას.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 231-ე მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეების წარმოების წესი განისაზღვრება ამ კოდექსითა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით. ზოგადი წესის თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას (261.1 მუხ.), თუმცა კოდექსის 116-ე–125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით (261.2 მუხ.).

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ ს. ხ-ის მიმართ შედგენილი ელექტრონული საჯარიმო ქვითრები, ვიდეოფირზე ან/და ფოტოფირზე დაფიქსირებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმები შედგენილია ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 125-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის საფუძველზე, სატრანსპორტო საშუალების მძღოლის მიერ მოძრაობისათვის დადგენილი სიჩქარის გადაჭარბების (15 კმ/სთ-ზე მეტი სიჩქარით, მაგრამ არაუმეტეს 40 კმ/სთ-ისა) გამო. ს. ხ-ემ სასამართლოს საჩივრით მიმართა სწორედ აღნიშნული სამართალდარღვევის ოქმების ბათილად ცნობის მოთხოვნით. ამდენად, ვინაიდან სანქციის

შეფარდების სამართლებრივი საფუძველი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 125-ე მუხლის პირველი ნაწილია, განსჯადობა ალტერნატიულია: ს. ხ-ეს შეეძლო საჩივარი წარედგინა სამართალდარღვევის ჩადენის ან თავისი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში წარდგენილ საჩივარში ს. ხ-ე უთითებდა, რომ მისი საცხოვრებელი ადგილია ქუთაისი, ...ის ქ. №.... ამასთანავე, საქმეში დაცულია ამხანაგობის თავმჯდომარის მიერ 29.10.2020წ. და 11.11.2020წ. გაცემული ცნობები, რომელთა მიხედვით ს. ხ-ე ქ. ქუთაისში, ...ის ქ. №...-ში ცხოვრობს 2019 წლის 07 თებერვლიდან. აღნიშნულ მისამართზე მაცხოვრებლებს შორის მითითებულია ა. ს.ი(ც, რომელთანაც რეგისტრირებულ ქორწინებაში ს. ხ-ე იმყოფება 2019 წლის 10 მაისიდან. ამასთანავე, საქმეზე დადგენილად არის ცნობილი, რომ ს. ხ-ე რეგისტრირებულია მისამართზე: ხარაგაული, სოფელი ...ა.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მართალია ალტერნატიული განსჯადობისას, განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრა საჩივრის ავტორის საპროცესო უფლებაა და დაუშვებელია მის მიერ არჩეული სასამართლოს შეცვლა სხვა სასამართლოთი, თუმცა საჩივრის ავტორს შეუძლია დავის განსახილველად აირჩიოს არა ნებისმიერი სასამართლო, არამედ რამდენიმე განსჯადი სასამართლოდან ერთ-ერთი. ალტერნატიული განსჯადობა პირს არ ალჭურავს არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის/საჩივრის შეტანის უფლებით. განსახილველ შემთხვევაში კანონმდებლობა უშვებს ალტერნატივას, კერძოდ, საქმის განხილვას სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილას ან დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ამდენად, განსჯადობის შესახებ მოცემული დავის გადაწყვეტისათვის მნიშვნელოვანია საცხოვრებელი ადგილის დეფინიციის დადგენა.

საცხოვრებელი ადგილის დეფინიცია და მასთან დაკავშირებული პირის უფლებამოვალეობანი განისაზღვრება სამოქალაქო კოდექსის მე-20 მუხლით, „საქართველოს მოქალაქეთა და საქართველოში მცხოვრებ უცხოელთა რეგისტრაციის, პირადობის (ბინადრობის) მოწმობისა და საქართველოს მოქალაქის პასპორტის გაცემის წესის შესახებ“ კანონით, სხვა ნორმატიული აქტებით. ფიზიკური პირის საცხოვრებელ ადგილად მიიჩნევა ადგილი, რომელსაც იგი ჩვეულებრივ საცხოვრებლად ირჩევს, ამასთანავე, ჩანერის სისტემისაგან განსხვავებით, რეგისტრაცია განიხილება არა სანებართვო სისტემად, არამედ რეჟიმად, რომლის პირობებშიც პირი დამოუკიდებლად ირჩევს საცხოვრებელს, რის შესახებაც ატყობინებს სახელმწიფოს შესაბამის ორგანოს, რომელიც ატარებს პირს რეგისტრაციაში („საქართველოს მოქალაქეთა და საქართველოში

მცხოვრებ უცხოელთა რეგისტრაციის, პირადობის (ბინადრობის) მონმობისა და საქართველოს მოქალაქის პასპორტის გაცემის წესის შესახებ“ კანონის მე-4 მუხ.). საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ საცხოვრებლის არჩევის უფლება არ იზღუდება რეგისტრაციის საჭიროებით, რეგისტრაციის უფლება ნაწარმოებია საცხოვრებელი ადგილის თავისუფლად არჩევის უფლებით. საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261.2 მუხლი კოდექსის 116-ე–125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეების განხილვის შესაძლებლობას ადგენს დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის და არა რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით. ამდენად, ერთმანეთისაგან გამიჯვნას საჭიროებს საცხოვრებელი ადგილი და რეგისტრაციის ადგილი. საცხოვრებელი ადგილი უფრო ფართო მნიშვნელობის ცნებაა და მოიცავს როგორც რეგისტრაციის ადგილს, ასევე მუდმივ საცხოვრებელ ადგილს. პირს შეიძლება ჰქონდეს რამდენიმე საცხოვრებელი ადგილი, თუმცა დროის კონკრეტულ მონაკვეთში პირი შესაძლებელია რეგისტრირებული იყოს მხოლოდ ერთ საცხოვრებელ ადგილზე, რის გამოც პირის საცხოვრებელი და რეგისტრაციის ადგილი შესაძლოა არ ემთხვეოდეს ერთმანეთს. განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტა პირის საცხოვრებელი ადგილის უგულვებელყოფით, მხოლოდ რეგისტრაციის ადგილის გათვალისწინებით საფრთხეს უქმნის მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობის, პროცესის ეკონომიურობისა და ოპერატიულობის პრინციპებს. ამასთანავე, საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტისათვის მნიშვნელობა ენიჭება პირის საცხოვრებელ ადგილს და არა ადგილსამყოფელს. საცხოვრებელი ადგილისგან განსხვავებით, ადგილსამყოფელი დროებით სარგებლობაშია და მას პირი ჩვეულებრივ საცხოვრებელ ადგილად არ ირჩევს. სარჩელი მოპასუხის ადგილსამყოფლის მიხედვით მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიტანება, თუ მას საცხოვრებელი ადგილი არ აქვს (სსკ-ის 15.2 მუხ.). ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, განსჯადობის საკითხისათვის გადამწყვეტია პირის საცხოვრებელი ადგილი და არა ადგილსამყოფელი ან რეგისტრაციის ადგილი.

საქმის მასალებით, მათ შორის ამხანაგობის თავმჯდომარის მიერ 29.10.2020წ. და 11.11.2020წ. გაცემული ცნობებით, მაცხოვრებელთა სიით, ქორწინების მონმობით და ს. ხ-ის ახსნა-განმარტებით დასტურდება, რომ ს. ხ-ე ცხოვრობს ქ. ქუთაისში. ამასთანავე, ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში საჩივრის წარდგენით ს. ხ-ემ განსჯად სასამართლოდ აირჩია სასამართლო სწორედ თავისი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

„რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 16.06.2020წ. №3 დადგენილებით განსაზღვრულია რაიონული (საქალაქო) სასამართლოების სამოქმედო ტერიტორიები, რომლის მიხედვით ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრა ქ. ქუთაისის, ბაღდათის, ტყიბულისა და წყალტუბოს მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული საზღვრებით (23.2 მუხ.)

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ ს. ხ-ის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, რაც ხელს შეუწყობს მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობას, პროცესის ეკონომიურობასა და ოპერატიულობას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე და 399-ე მუხლებით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლით და:

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ს. ხ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**განსჯადობა ადმინისტრაციული ორგანოს
ადგილმდებარეობის მიხედვით**

**განჩინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-160(გ-21)

22 აპრილი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. სხირტლაძე,
ა. ნულაძე**

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2021 წლის 8 თებერვალს გ. ც-ამ სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხეების – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს პრეზიდენტის მიმართ.

მოსარჩელემ გ. ც-ას ნაწილში 2012 წლის 22 სექტემბერს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოსა და ნ. ფ-ას შორის დადებული ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობა მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 10 თებერვლის განჩინებით გ. ც-ას სარჩელი, მოპასუხეების – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს პრეზიდენტის მიმართ, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების ნაწილობრივ ბათილად ცნობის თაობაზე, გადაეგზავნა ფოთის საქალაქო სასამართლოს.

სასამართლომ მიუთითა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 15.1 მუხლზე, რომლის თანახმად, სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით (საერთო განსჯადობა). სასამართლოს განმარტებით, აღნიშნული მუხლი საერთო განსჯადობას განსაზღვრავს და ერთნაირად ვრცელდება ნებისმიერ დავაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამავე კოდექსით განსხვავებული წესია დადგენილი.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლით განსაზღვრულია განსაკუთრებული განსჯადობის წესები, რომელიც ამავე კოდექსის მე-15 მუხლით განსაზღვრულ საერთო განსჯადობასთან მიმართებით, ექსკლუზიური (გამომრიცხველი) ხა-

სიათისაა. მართალია, მხარეებს შეუძლიათ ურთიერთშეთანხმებით დაადგინონ კონკრეტული საქმის ტერიტორიული განსჯადობა, მაგრამ ამასთან, მათ არ აქვთ უფლება, ურთიერთშეთანხმებით შეცვალონ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლით დადგენილი განსაკუთრებული განსჯადობის წესები. მხარეებს უფლება აქვთ შეცვალონ ტერიტორიული განსჯადობის მხოლოდ ორი ქვესახე – საერთო და ალტერნატიული განსჯადობა, მაგრამ მათ არ აქვთ განსაკუთრებული და გვარეობითი განსჯადობის შეცვლის უფლება ურთიერთშეთანხმებით, ვინაიდან განსჯადობის ეს სახეები კანონით პირდაპირ და უპირობოდაა განსაზღვრული და დადგენილი.

სასამართლოს მითითებით, განსახილველ შემთხვევაში, სასარჩელო მოთხოვნა ადმინისტრაციულ ხელშეკრულებას უკავშირდება და მისგან გამომდინარეობს. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 16.2 მუხლის თანახმად კი, ხელშეკრულებიდან გამომდინარე სარჩელები სასამართლოს წარედგინება ხელშეკრულების შესრულების ან იმ ადგილის მიხედვით, სადაც ხელშეკრულება უნდა შესრულებულიყო (განსაკუთრებული განსჯადობა).

სადავო ხელშეკრულების თანახმად, 2012 წელს, ერთი მხრივ, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს, წარმოდგენილი პრივატიზების დეპარტამენტის ...ის მომსახურების ცენტრის დამხმარე მოსამსახურეების (I კატეგორია) მოვალეობის შემსრულებლის – გ. ჩ-ის სახით და, მეორე მხრივ, ფიზიკურ პირს – ნ. ფ-ას შორის, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2010 წლის 16 სექტემბრის №1-1/1537 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ქონების პირდაპირი მიყიდვის ფორმით პრივატიზების შესახებ“ დებულებისა და საქართველოს პრეზიდენტის 2012 წლის 17 სექტემბრის №17/09/01 განკარგულების საფუძველზე, დაიდო ნასყიდობის ხელშეკრულება. ხელშეკრულების თანახმად, „გამყიდველმა“ მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, „მყიდველს“ გადასცა პირობადადებული საკუთრების უფლება უძრავ ქონებაზე, მდებარე: ქ. ფოთი, ..., ..., შენობა №ნა. ამგვარი მოცემულობის ფარგლებში, სასამართლომ მიიჩნია, რომ დავა სახელშეკრულებო ურთიერთობიდან წარმოშობილ დავის ხასიათს ატარებდა და სასამართლო განსჯადობაც ამ ხელშეკრულების შესრულების ადგილის (ქ. ფოთი) მიხედვით უნდა განსაზღვრულიყო.

სასამართლომ მიუთითა „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო

დო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2007 წლის 9 აგვისტოს №1/150-2007 გადაწყვეტილებაზე, რომლითაც განისაზღვრა რაიონული (საქალაქო) სასამართლოებისა და თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების სამოქმედო ტერიტორიები, აღნიშნულ სასამართლოებსა და სასამართლო კოლეგიებში (პალატებში) მოსამართლეთა რაოდენობა. დასახელებული გადაწყვეტილების მე-40 მუხლის მიხედვით, ფოთის საქალაქო სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრება თვითმმართველი ქალაქის – ფოთისა და ხობის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული საზღვრებით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, თბილისის საქალაქო სასამართლომ გ. ც-ას სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადაუგზავნა ფოთის საქალაქო სასამართლოს. სასამართლომ მიუთითა, რომ ასეთ შემთხვევაში, დაცული იქნებოდა მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობის, საქმის სწრაფად განხილვისა და გადაწყვეტის, ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა დივერსიფიკაციის, სასამართლოებს შორის დატვირთვის თანაბარი განაწილების პრინციპი.

ფოთის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 22 თებერვლის განჩინებით გ. ც-ას სარჩელი, მოპასუხეების – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს პრეზიდენტის მიმართ, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების ნაწილობრივ ბათილად ცნობის თაობაზე, გადაეგზავნა სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონულ სასამართლოს.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2009 წლის 15 სექტემბრის №1/222 გადაწყვეტილებით ცვლილება შევიდა „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2007 წლის 9 აგვისტოს №1/150-2007 გადაწყვეტილებაში და აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საქართველოს იურისდიქციის სრულ აღდგენამდე შეიქმნა სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლო. სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს უფლებამოსილება საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით ვრცელდება ადიგენის, ასპინძის, ახალქალაქის, ახალციხის, ახმეტის, ბოლნისის, ბორჯომის, გარდაბნის, გორის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, დმანისის, დუშეთის, თეთრიწყაროს, თელავის, თიანეთის, კასპის, ლაგოდეხის, მარნეულის, მცხეთის, ნინოწმინდის, საგარეჯოს, სიღნაღის, ქარელის, ყაზბეგის, ყვარ-

ლის, ნალკისა და ხაშურის მუნიციპალიტეტების, „დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის შექმნის შესახებ“ საქართველოს პარლამენტის 2007 წლის 8 მაისის დადგენილებით შექმნილი დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის, თვითმმართველი ქალაქების – თბილისისა და რუსთავის ტერიტორიაზე მცხოვრებ იძულებით გადაადგილებულ პირებზე. სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს შემადგენლობა განისაზღვრა 2 მოსამართლით. სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს ადგილსამყოფლად განისაზღვრა ქ. თბილისი.

ფოთის საქალაქო სასამართლოს აღნიშვნით, მოცემულ შემთხვევაში, სარჩელის მიხედვით ირკვეოდა, რომ გ. ც-ამ 2020 წლის ოქტომბერში განცხადებით მიმართა სსიპ დევნილთა, ეკომიგრანტთა და საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სააგენტოს და მოითხოვა საცხოვრებელი ფართით დაკმაყოფილება. სასამართლოს მითითებით, მოსარჩელეს ერთმევა უფლება, ისარგებლოს „დევნილთა გრძელვადიანი საცხოვრებელი უზრუნველყოფის ღონისძიებების ფარგლებში“ არსებული პროგრამებით.

ფოთის საქალაქო სასამართლოს მითითებით, მოსარჩელის საცხოვრებელი ადგილია ქ. თბილისი, ...ო, მე-5 მ/რ, კორპ. №10, ბ. №11. შესაბამისად, სარჩელი ნარმოადგენს არა ფოთის, არამედ – სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს განსჯადს.

სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 26 თებერვლის განჩინებით გ. ც-ას სარჩელი, მოპასუხეების – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს პრეზიდენტის მიმართ, განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

სასამართლომ მიუთითა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 439-ე მუხლზე, რომლის თანახმად, აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საქართველოს იურისდიქციის სრულად აღდგენამდე იძულებით გადაადგილებულ პირთა დარღვეული და სადავო უფლებების, აგრეთვე კანონმდებლობით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვას ახორციელებენ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სასამართლოები მათი სამოქმედო ტერიტორიების მიხედვით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავის მოთხოვნათა დაცვით, თუ მოპასუხეც იძულებით გადაადგილებული პირია.

სასამართლოს მითითებით, მოცემულ შემთხვევაში, სარჩელი აღძრულია საქართველოს პრეზიდენტისა და იურიდიული პირის – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიმართ, რომე-

ლიც წარმოადგენს საჯარო სამართლის სუბიექტს და რომლის ადგილსამყოფელია ქ. თბილისი, რაც იმთავითვე გამორიცხავს სარჩელის სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს იურისდიქციისათვის დაქვემდებარების შესაძლებლობას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა ფოტის საქალაქო სასამართლოს და სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რაიონული სასამართლოს განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ გ. ც-ს საჩივრი განსჯადობით განსახილველად განსჯად სასამართლოს – თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას უნდა დაექვემდებაროს.

საკასაციო სასამართლოს მითითებით, საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე.

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია კანონიერ სასამართლოზე ადამიანის უფლებას სამართლიანი სასამართლოს ძირითადი უფლების შემადგენელ ნაწილად მოიაზრებს (მე-6 მუხ.). კანონიერი სასამართლოს უფლება კი სასამართლოს განსჯადობის ზუსტ განსაზღვრას მოითხოვს.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში, სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3 მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება არა საგნობრივი, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხს. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3 მუხლით გათვალისწინებული სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის დაშვება ითვალისწინებს სასამართლოებს შორის დავას არა მხოლოდ საგნობრივი, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხზე.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეებზე ტერიტორიული განსჯადობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ადმინისტრაციული ორგანოს ტერიტორიულ განსჯადობაზე, რომლის მიხედვით კონკრეტულ ტერიტორიაზე სამართალურთიერთობასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებას იღებს ის ადმინისტრაციული ორგანო, რომლის ტერიტორიულ საზღვრებშიც არსებობს სამართლებრივი ურთიერთობა. სარჩელის სათანადო კავშირი ტერიტორიასთან უნდა დადგინდეს სარჩელის წარდგენის მომენტისთვის. ტერიტორიული განსჯადობის არსი მდგომარეობს პრინციპში, რომლის მიხედვით, მოსარჩელე მიმართავს მოპასუხის სასამართლოს. საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის – ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით (სსსკ-ის მე-15 მუხლი). ამდენად, საერთო წესის მიხედვით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ტერიტორიული იურისდიქცია ეკუთვნის იმ სასამართლოს, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც განლაგებულია ადმინისტრაციული ორგანო.

საკასაციო სასამართლო, უპირველესად, განმარტავს, რომ სასარჩელო მოთხოვნის ფორმულირება არსებით მნიშვნელობას იძენს დავის განხილვაზე განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრისათვის, რამდენადაც განსჯადი სასამართლოს დადგენა სწორედ სარჩელის ზუსტ, მოსარჩელის მიზნის შესაბამის განსაზღვრულობას უკავშირდება. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ ასეთ დროს არსებითია, მხედველობაში იქნეს მიღებული მოსარჩელის ინტერესი, მის მიერ დავის ფარგლებში მისაღწევი მიზანი და შესაბამისად, განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტა სწორედ ზემოხსენებულ პირობათა გარკვევა-დაზუსტების შემდგომ განხორციელდეს.

განსახილველ შემთხვევასთან მიმართებით, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ მართალია, მოსარჩელემ ფორმალურად მხოლოდ გ. ც-ას ნაწილში სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოსა და ნ. ფ-ას შორის დადებული ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობა მოითხოვა, თუმცა საყურადღებოა ის გარემოება, რომ მოსარჩელე სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოსთან ერთად, მოპასუხედ ასახელებს საქართველოს პრეზიდენტს. ამასთან, მოსარჩელე მიუთითებს როგორც საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულებაზე, ასევე, სსიპ დევნილთა, ეკომიგრანტთა და საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სააგენტოს წერილზე, რომლითაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა „დევნილთა გრძელვადიანი საცხოვრებლით უზრუნველყოფის ღონისძიებების ფარგლებში“ საცხოვრებლით დაკმაყოფილებაზე. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს თბილისის საქალაქო სასამარ-

თლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მსჯელობას, რომ მოცემული საქმე განხილულ უნდა იქნეს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, ხელშეკრულების შესრულების ადგილის მიხედვით. არამედ, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტისთვის გასათვალისწინებელია მოსარჩელის რეალური ინტერესი.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 28¹ მუხლზე, რომლის თანახმად, სასამართლო არ არის უფლებამოსილი, გასცდეს სასარჩელო მოთხოვნის ფარგლებს, მაგრამ იგი არ არის შებოჭილი სასარჩელო მოთხოვნის ფორმულირებით. პროცესის დაჩქარების მიზნით, მოსამართლეს შეუძლია დაეხმაროს მხარეს მოთხოვნის ტრანსფორმირებაში.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ხსენებული დანაწესის მიხედვით, მართალია, მოსარჩელე თავად ირჩევს სარჩელის სახეს, რომელიც მას საკუთარი მიზნის მიღწევისათვის ესაჭიროება, აგრეთვე თავადვე განსაზღვრავს დავის საგანს, სარჩელის შინაარსსა და მოცულობას და სასამართლო არ არის უფლებამოსილი გასცდეს სასარჩელო მოთხოვნის ფარგლებს, თუმცა აღნიშნული არ გამორიცხავს სასამართლოს შესაძლებლობასა და, მეტიც, ვალდებულებას, დაადგინოს სარჩელის აღძვრის მიზანი და ხსენებული მიზნის მხედველობაში მიღებით დაეხმაროს მოსარჩელეს მოთხოვნის ფორმულირებაში.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, რამდენადაც მოთხოვნა საჭიროებს დაზუსტებას, მოცემული დავის განსჯადობის საკითხი არ უნდა გადაწყდეს მხოლოდ ხელშეკრულების ბათილად ცნობის შესახებ მოთხოვნის გათვალისწინებით, ვინაიდან მსგავსი კატეგორიის დავებში სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოსა და ფიზიკურ პირს შორის დადებული ნასყიდობის ხელშეკრულების განხილვა ხდება მის საფუძველთან – პრეზიდენტის მიერ გამოცემულ განკარგულებასთან ერთად. ამასთან, გასათვალისწინებელია სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოსა და ნ. ფ-ას შორის 2012 წლის 22 სექტემბერს გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულების მე-4 მუხლის 4.1 პუნქტი, რომელიც შეიცავს მხარეთა შეთანხმებას ხელშეკრულებიდან წარმოშობილი სადავო საკითხების საერთო განსჯადობის წესების დაცვით გადაწყვეტის შესახებ. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ გ. ც-ას სარჩელი საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკის გათვალისწინებით (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 04.06.2015წ. განჩინება საქმეზე

№189-186(გ-15)), საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს განსჯად სასამართლოს – თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, რომელმაც უნდა უზრუნველყოს სასარჩელო მოთხოვნის დაზუსტება.

რაც შეეხება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 439-ე მუხლს, მოცემული ნორმა ცალსახად ადგენს, რომ აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საქართველოს იურისდიქციის სრულად აღდგენამდე იძულებით გადაადგილებულ პირთა დარღვეული და სადავო უფლებების, აგრეთვე კანონმდებლობით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვას ახორციელებენ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სასამართლოები მათი სამოქმედო ტერიტორიების მიხედვით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავის მოთხოვნათა დაცვით, თუ მოპასუხეც იძულებით გადაადგილებული პირია. ამდენად, მოცემული ნორმა, დავის განსჯადობის გადასაწყვეტად არ წარმოადგენს რელევანტურს, ვინაიდან მოპასუხეები არ წარმოადგენენ იძულებით გადაადგილებულ პირებს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. გ. ც-ას სარჩელი, მოპასუხეების – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს პრეზიდენტის მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს განსჯად სასამართლოს – თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**შემაკავებელი ორდერის გაუქმების თაობაზე
განსჯადობა**

**განჩინება
საქართველოს სახელმწიფო**

№ბს-215(გ-21)

22 აპრილი, 2021 წელი ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. სხირტლაძე,
ა. ნულაძე**

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2021 წლის 4 მარტს გ. მ-მა სასარჩელო განცხადებით მიმართა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხის – საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ბაღდათის რაიონული სამმართველოს მიმართ და მესამე პირის – ნ. ჭ-ის მონაწილეობით.

მოსარჩელემ 2021 წლის 2 მარტს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ბაღდათის რაიონული სამმართველოს მიერ გ. მ-ის მიმართ გაცემული №000196 შემაკავებელი ორდერის გაუქმება მოითხოვა.

ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 4 მარტის განჩინებით გ. მ-ის სარჩელი, მოპასუხე – ბაღდათის რაიონული სამმართველოს მიმართ, განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა სამტრედიის რაიონულ სასამართლოს.

სასამართლომ მიუთითა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 21¹⁴.2 მუხლზე, რომლის თანახმად, შემაკავებელი ორდერის გაუქმების თაობაზე სარჩელს განიხილავს პირველი ინსტანციის სასამართლო მსხვერპლის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ამ კოდექსით დადგენილი წესით, თუ ამ თავით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ ბაღდათის რაიონული სამმართველოს უზნის ინსპექტორ-გამომძიებლის მიერ, 2021 წლის 2 მარტს გ. მ-ის მიმართ გაცემულ იქნა №000196 შემაკავებელი ორდერი. მოსარჩელემ მსხვერპლის საცხოვრებელ ადგილად მიუთითა წყალტუბოს რაიონი, სოფ. ..., ...

...ის დასახლება, თუმცა სარჩელს არ ერთვის აღნიშნულის დამა-
დასტურებელი მტკიცებულება.

სასამართლოს მითითებით, ამომრჩეველთა ერთიანი სიიდან
დასტურდება, რომ ნ. ჭ-ის (პ/ნ ...) რეგისტრაციის მისამართია ...,
სოფ.ი.

სასამართლომ მიუთითა საქართველოს ადმინისტრაციული საპ-
როცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილზე, 26-ე მუხლის
პირველ და მეორე ნაწილებზე, საქართველოს სამოქალაქო საპრო-
ცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტზე და მიიჩნია, რომ გ.
მ-ის სარჩელი, მოპასუხე – ბაღდათის რაიონული სამმართველოს
მიმართ, შესაძლოა პირის – ნ. ჭ-ის მონაწილეობით, განსჯადობით გან-
სახილველად უნდა გადაგზავნოდა სამტრედიის რაიონულ სასამარ-
თლოს.

სამტრედიის რაიონული სასამართლო 2021 წლის 15 მარტის
განჩინებით გ. მ-ის სარჩელი, შსს ბაღდათის რაიონული სამმარ-
თველოსა და ნ. ჭ-ის მიმართ, შემაკავებელი ორდერის გაუქმების
მოთხოვნით, განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გად-
მოეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლო ადმინისტრაც-
იულ საქმეთა პალატას.

სასამართლომ მიუთითა საქართველოს ადმინისტრაციული საპ-
როცესო კოდექსის 21¹⁴.2 მუხლზე, რომლის თანახმად, შემაკავე-
ბელი ორდერის გაუქმების თაობაზე სარჩელს განიხილავს პირვე-
ლი ინსტანციის სასამართლო მსხვერპლის საცხოვრებელი ადგი-
ლის მიხედვით, ამ კოდექსით დადგენილი წესით, თუ ამ თავით სხვა
რამ არ არის დადგენილი.

სამტრედიის რაიონული სასამართლო მითითებით, განსახილ-
ველ შემთხვევაში, მსხვერპლის – ნ. ჭ-ის მისამართად სარჩელში
მითითებული იყო წყალტუბოს რ-ნი, სოფ.ის დასახლება, თუმ-
ცა ქუთაისის საქალაქო სასამართლომ საქმის სამტრედიის რაიო-
ნულ სასამართლოში განსჯადობით განსახილველად გადაგზავნის
საფუძვლად მიუთითა ის გარემოება, რომ სარჩელს არ ერთვოდა
აღნიშნულის დამადასტურებელი მტკიცებულება, ხოლო ამომრჩე-
ველთა ერთიანი სიიდან დასტურდებოდა, რომ ნ. ჭ-ის მისამართი
იყო ვანი, სოფ.ი.

სასამართლომ არ გაიზიარა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს
მოსაზრება, რომ ნ. ჭ-ის რეგისტრაციის მისამართის მიხედვით უნ-
და გადაწყვეტილიყო განსჯადობის საკითხი, ვინაიდან საქართვე-
ლოს სამოქალაქო კოდექსის 20.1 მუხლის მიხედვით, ფიზიკური პი-
რის საცხოვრებელ ადგილად მიიჩნევა ადგილი, რომელსაც იგი ჩვე-
ულებრივ საცხოვრებლად ირჩევს. მოცემულ შემთხვევაში, სარ-
ჩელში მსხვერპლის მისამართად გარკვევით იყო მითითებული

წყალტუბოს რ-ნი, სოფ. ..., ...-ის დასახლება, რომლის უარყოფილი რაიმე მტკიცებულება სასამართლოს არ მოუპოვებია. სასამართლოს განმარტებით, კანონის მიხედვით, მოსარჩელეს არ მოეთხოვება წარადგინოს მსხვერპლის საცხოვრებელი ადგილის დამადასტურებელი მტკიცებულება, ასეთად კი ვერ მიიჩნევა პირის რეგისტრაციის მისამართი.

სამტრედიის რაიონული სასამართლოს განმარტებით, საგულისხმო იყო ის გარემოება, რომ სამტრედიის რაიონულ სასამართლოში საქმის გადაგზავნამდე ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს არ გამოუკვლევია, რეალურად ცხოვრობდა თუ არა სარჩელში მითითებულ მისამართზე მსხვერპლი ნ. ჭ-ი, რომლის უპირატესი უფლებაცაა, საქმე განხილულ იქნეს მისი საცხოვრებელი (ფაქტობრივი ადგილსამყოფლის) ადგილის მიხედვით და არა რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით.

გარდა აღნიშნულისა, სამტრედიის რაიონული სასამართლო მობილური ტელეფონის ნომერზე დაუკავშირდა მსხვერპლს – ნ. ჭ-ს, რომელმაც განუმარტა, რომ ნამდვილად ცხოვრობდა წყალტუბოს რაიონში, სოფ. ...ში, ...-ის დასახლებაში.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და სამტრედიის რაიონული სასამართლოს განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ გ. მ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას უნდა დაექვემდებაროს.

საკასაციო სასამართლოს მითითებით, საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე.

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია კანონიერ სასამართლოზე ადამიანის უფლებას სამართლიანი სასამართლოს ძირითადი უფლების შემადგენელ ნაწილად მოიაზრებს (მე-6 მუხ.). კანონიერი სასამართლოს უფლება კი სასამართლოს განსჯადობის ზუსტ განსაზღვრას მოითხოვს.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3 მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადანყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება არა საგნობრივი, არამედ ტერიტო-

რიული განსჯადობის საკითხს. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3 მუხლით გათვალისწინებული სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის დაშვება ითვალისწინებს სასამართლოებს შორის დავას არა მხოლოდ საგნობრივ, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხზე.

განსახილველ შემთხვევაში, გასაჩივრებულია 2021 წლის 2 მარტს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ბაღდათის რაიონული სამმართველოს მიერ გ. მ-ის მიმართ გაცემული №000196 შემაკავებელი ორდერი.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 21^{14.2} მუხლის თანახმად, შემაკავებელი ორდერის გაუქმების თაობაზე სარჩელს განიხილავს პირველი ინსტანციის სასამართლო მსხვერპლის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ამ კოდექსით დადგენილი წესით, თუ ამ თავით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

ამდენად, საკასაციო სასამართლოს მითითებით, განსჯადობის შესახებ მოცემული დავის გადაწყვეტისათვის მნიშვნელოვანია საცხოვრებელი ადგილის დეფინიციის დადგენა.

საცხოვრებელი ადგილის დეფინიცია და მასთან დაკავშირებული პირის უფლებამოვალეობანი განისაზღვრება სამოქალაქო კოდექსის მე-20 მუხლით, „საქართველოს მოქალაქეთა და საქართველოში მცხოვრებ უცხოელთა რეგისტრაციის, პირადობის (ბინადრობის) მოწმობისა და საქართველოს მოქალაქის პასპორტის გაცემის წესის შესახებ“ კანონით, სხვა ნორმატიული აქტებით. ფიზიკური პირის საცხოვრებელ ადგილად მიიჩნევა ადგილი, რომელსაც იგი ჩვეულებრივ საცხოვრებლად ირჩევს, ამასთანავე, ჩანერის სისტემისაგან განსხვავებით, რეგისტრაცია განიხილება არა სანებართვო სისტემად, არამედ რეჟიმად, რომლის პირობებშიც პირი დამოუკიდებლად ირჩევს საცხოვრებელს, რის შესახებაც ატყობინებს სახელმწიფოს შესაბამის ორგანოს, რომელიც ატარებს პირს რეგისტრაციაში („საქართველოს მოქალაქეთა და საქართველოში მცხოვრებ უცხოელთა რეგისტრაციის, პირადობის (ბინადრობის) მოწმობისა და საქართველოს მოქალაქის პასპორტის გაცემის წესის შესახებ“ კანონის მე-4 მუხ.). საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ საცხოვრებლის არჩევის უფლება არ იზღუდება რეგისტრაციის საჭიროებით, რეგისტრაციის უფლება ნაწარმოებია საცხოვრებელი ადგილის თავისუფლად არჩევის უფლებით.

საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი 21^{14.2} მუხლით გათვალისწინებული საქმეების განხილვის შესაძლებლობას ადგენს მსხვერპლის საცხოვრებელი ადგილის და არა რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით. ამდენად, ერთმანეთისაგან გამიჯვნას საჭირო-

ებს საცხოვრებელი ადგილი და რეგისტრაციის ადგილი. საცხოვრებელი ადგილი უფრო ფართო მნიშვნელობის ცნებაა და მოიცავს როგორც რეგისტრაციის ადგილს, ასევე მუდმივ საცხოვრებელ ადგილს. პირს შეიძლება ჰქონდეს რამდენიმე საცხოვრებელი ადგილი, თუმცა დროის კონკრეტულ მონაკვეთში პირი შესაძლებელია რეგისტრირებული იყოს მხოლოდ ერთ საცხოვრებელ ადგილზე, რის გამოც პირის საცხოვრებელი და რეგისტრაციის ადგილი შესაძლოა არ ემთხვეოდეს ერთმანეთს. განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტა პირის საცხოვრებელი ადგილის უგულებელყოფით, მხოლოდ რეგისტრაციის ადგილის გათვალისწინებით, საფრთხეს უქმნის მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობის, პროცესის ეკონომიურობისა და ოპერატიულობის პრინციპებს. ამასთანავე, საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტისათვის მნიშვნელობა ენიჭება პირის საცხოვრებელ ადგილს და არა ადგილსამყოფელს. საცხოვრებელი ადგილისგან განსხვავებით, ადგილსამყოფელი დროებით სარგებლობაშია და მას პირი ჩვეულებრივ საცხოვრებელ ადგილად არ ირჩევს. სარჩელი მოპასუხის ადგილსამყოფლის მიხედვით მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიტანება, თუ მას საცხოვრებელი ადგილი არ აქვს (სსკ-ის 15.2 მუხ.). ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, განსჯადობის საკითხისათვის გადაწყვეტია პირის საცხოვრებელი ადგილი და არა ადგილსამყოფელი ან რეგისტრაციის ადგილი. (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 29.04.2021წ. №ბს-1339(გ-20) განჩინება).

დადგენილია, რომ მოსარჩელემ სასარჩელო განცხადებაში ნ. ჭის საცხოვრებელ ადგილად მიუთითა წყალტუბოს რაიონი, სოფ. ..., ...ის დასახლება. ამასთან, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ სამტრედიის რაიონულ სასამართლოს თავად ნ. ჭ-მა, სატელეფონო ზარის მეშვეობით, დაუდასტურა, რომ იგი ნამდვილად ცხოვრობს წყალტუბოს რაიონის სოფ. ...ში, ...ის დასახლებაში.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2020 წლის 16 ივნისის №3 დადგენილებაზე, რომლის 23.2 მუხლის მიხედვით, ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრება თვითმმართველი ქალაქის – ქუთაისის, ბაღდათის, ტყიბულისა და წყალტუბოს მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული საზღვრებით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სა-

სამართლო მიიჩნევს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. გ. მ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

განსჯადობა მოპასუხის ადგილსამყოფლის მიხედვით

**განჩინება
საქართველოს სახელის**

№ბს-479(კ-20)

22 ივლისი, 2021 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. სხირტლაძე,
ა. წულაძე

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2021 წლის 29 აპრილს თ. მ-მა და ე. კ-ქემ სასარჩელო განცხადებით მიმართეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხის – საქართველოს ეკონომი-

კისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიმართ.

მოსარჩელებმა აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს გამგებლობაში არსებული სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების – საქართველოს გზების დეპარტამენტისთვის ექსპროპრიაციის უფლების მინიჭების თაობაზე საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 12 აპრილის №1-1/149 ბრძანების ბათილად ცნობა მოითხოვეს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 13 მაისის განჩინებით თ. მ-სა და ე. კ-ძის სარჩელი, მოპასუხე – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიმართ, გადაეგზავნა ზესტაფონის რაიონულ სასამართლოს.

საქალაქო სასამართლომ მიუთითა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველ მუხლზე, რომლის თანახმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-3 თავით (განსჯადობა) გათვალისწინებული განსჯადობის წესები. აღნიშნულ თავში შემავალი მე-15 მუხლის (საერთო განსჯადობა) პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ამავე კოდექსის 18.1 მუხლის (ნივთობრივი განსჯადობა) თანახმად, სარჩელი საკუთრების უფლების, ქონების უფლებრივი დატვირთვის ან ასეთი დატვირთვისაგან განთავისუფლების შესახებ, აგრეთვე ქონების გაყოფასთან, განაწილებასა და ფლობასთან დაკავშირებული სარჩელი, თუ დავა ეხება უძრავ ნივთებზე, მათ შორის, მიწის ნაკვეთზე უფლებას, შეიძლება შეტანილ იქნეს სასამართლოში ნივთების ადგილსამყოფლის მიხედვით. ამავე კოდექსის მე-20 მუხლის მიხედვით, სასამართლოს არჩევის უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს.

საქალაქო სასამართლოს მითითებით, განსჯადობის ხსენებული წესი საქმის განსჯადობას დამოკიდებულს არ ხდის მხოლოდ მოსარჩელის ნება-სურვილზე – ალტერნატიულობის მიუხედავად, კონკრეტული დავის თავისებურება მოქმედებს განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტაზე. ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა ტერიტორიული განსჯადობის ზოგადი პრინციპის თანახმად, იმ ადმინისტრაციული კატეგორიის დავების განხილვა, რომელიც უძრავ ქონებას ან ადგილთან მიბმულ უფლებას ეხება, მიეკუთვნება იმ სასამართლოს კომპეტენციას, რომლის მოქმედების სფეროშიც იმ-

ყოფება მოცემული ქონება ან მოცემული ადგილი. სასამართლომ მიუთითა, რომ განსახილველ შემთხვევაში, სადავო მიწის ნაკვეთი მდებარეობდა ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, სოფელ არგვეთაში. შესაბამისად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ დავა უნდა გადაეწყვიტა განსჯად სასამართლოს უძრავი ნივთის მდებარეობის მიხედვით.

საქალაქო სასამართლომ მიუთითა „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2020 წლის 16 ივნისის №3 დადგენილებაზე, რომლის შესაბამისად, განისაზღვრება რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების სამოქმედო ტერიტორიები, აღნიშნულ სასამართლოებსა და სასამართლო კოლეგიებში (პალატებში) მოსამართლეთა რაოდენობა. ამავე დადგენილების 9.2 მუხლის მიხედვით, ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრავს ზესტაფონის, თერჯოლისა და ხარაგაულის მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული საზღვრებით.

საქალაქო სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ სასამართლოებში საქმის წარმოების ელექტრონული პროგრამის მეშვეობით მოძიებული ინფორმაციით დადგინდა, რომ საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს, გასაჩივრებული ბრძანების საფუძველზე, თ. მ-სა და ე. კ-ძის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე ექსპროპრიაციის უფლების მინიჭების თაობაზე, განცხადებით მიმართული ჰქონდა ზესტაფონის რაიონული სასამართლოსთვის. ამასთან, საქალაქო სასამართლოს შეფასებით, საქმეთა ერთობლივი ან ერთი სასამართლოს მიერ განხილვა ხელს შეუწყობდა საქმის სწრაფ და ეფექტურ გადაწყვეტას.

ამგვარად, საქმის ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით, საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ სარჩელის განხილვა უნდა მომხდარიყო ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს მიერ. სასამართლოს მოსაზრებით, განსჯადობის საკითხის ამგვარი გადაწყვეტა, ერთი მხრივ, ხელს შეუწყობდა, როგორც მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას, პროცესის ეკონომიურობასა და ოპერატიულობას, ასევე, მეორე მხრივ, დაცული იქნებოდა სასამართლოებს შორის დატვირთვის თანაბარი განაწილების პრინციპი. სასამართლოს შეფასებით, ადმინისტრაციული ორგანოს ერთიანმა, ცენტრალიზებულმა სისტემამ, შედეგად არ უნდა გამოიწვიოს ის, რომ დავათა არსებობისას, ნებისმიერ

შემთხვევაში განსჯად სასამართლოდ განისაზღვროს უშუალოდ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმღები ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილსამყოფელი, რამეთუ აღნიშნულს შედეგად მოჰყვება ადმინისტრაციული საქმეების კონცენტრაცია მხოლოდ ქ. თბილისში. აღნიშნულის თავიდან აცილების მიზნით, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ამოსავალს წარმოადგენდა სადავო უძრავი ქონების ადგილმდებარეობა, რის გამოც საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლის საფუძველზე, სარჩელის განხილვა უნდა მომხდარიყო სწორედ იმ სასამართლოს მიერ, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც მდებარეობს უძრავი ქონება.

ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 21 მაისის განჩინებით თ. მ-სა და ე. კ-ძის სარჩელი, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 12 აპრილის №1-1/149 ბრძანების ბათილად ცნობის თაობაზე, განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

რაიონულმა სასამართლომ მიუთითა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლის პირველ და მეორე ნაწილებზე, რომლის თანახმად, სარჩელი საკუთრების უფლების, ქონების უფლებრივი დატვირთვის ან ასეთი დატვირთვისაგან განთავისუფლების შესახებ, აგრეთვე ქონების გაყოფასთან, განაწილებასა და ფლობასთან დაკავშირებული სარჩელი, თუ დავა ეხება უძრავ ნივთებზე, მათ შორის, მიწის ნაკვეთზე უფლებას, შეიძლება შეტანილ იქნეს სასამართლოში ნივთების ადგილსამყოფლის მიხედვით. ნივთობრივ განსჯადობას განეკუთვნება სარჩელი, რომელიც მიმართულია უძრავი ნივთის მესაკუთრის ან მფლობელის წინააღმდეგ, აგრეთვე სარჩელი, რომელიც აღძრულია უძრავი ნივთის დაზიანების ან ზარალის ანაზღაურების გამო.

რაიონული სასამართლოს მითითებით, მოსარჩელები ითხოვენ საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 12 აპრილის №1-1/149 ბრძანების ბათილად ცნობას. გასაჩივრებული ბრძანებით კი, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს, აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებიდან გამომდინარე, მიენიჭა ექსპროპრიაციის უფლება თ. მ-სა და ე. კ-ძის საკუთრებაში რეგისტრირებულ უძრავ ქონებებზე. რაიონულმა სასამართლომ განმარტა, რომ მინისტრის ბრძანებით განისაზღვრა მხოლოდ აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის ექსპროპრიაციის გარდაუვალობა და სუბიექტი, რომელსაც შეიძლება მიენიჭოს ექსპროპრიაციის უფლება. ცალკე აღებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი კი, დამოუკიდებლად არ ცვლის სადავო მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეს, შესაბამისად, მოცე-

მული დავის არსის გათვალისწინებით, რაიონულმა სასამართლომ მიიჩნია, რომ მასზე ვერ გავრცელდებოდა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლის დანაწესი (ნივთობრივი განსჯადობა). სადავო ბრძანების სარეზოლუციო ნაწილის მე-2 პუნქტით განისაზღვრა მისი გასაჩივრების წესი და ვადა, კერძოდ, ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს მისი გამოქვეყნების ან ოფიციალური გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში. ამდენად, სასამართლოს განმარტებით, მოსარჩელემ სწორად აირჩია განსჯადი სასამართლო და სარჩელი აღძრა თბილისის საქალაქო სასამართლოში. მითითებული გარემოებებიდან და ნორმებიდან გამომდინარე, ასევე განსჯადობის წესების მიზნების გათვალისწინებით – უზრუნველყოფილ იქნეს მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობა, პროცესის ეკონომიურობა და ოპერატიულობა – რაიონულმა სასამართლომ მიიჩნია, რომ საქმე განსჯადობით არ ექვემდებარებოდა ზესტაფონის რაიონულ სასამართლოს.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ თ. მ-სა და ე. კ-ძის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას უნდა დაექვემდებაროს.

საკასაციო სასამართლოს მითითებით, საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე.

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია კანონიერ სასამართლოზე ადამიანის უფლებას სამართლიანი სასამართლოს ძირითადი უფლების შემადგენელ ნაწილად მოიაზრებს (მე-6 მუხ.). კანონიერი სასამართლოს უფლება კი სასამართლოს განსჯადობის ზუსტ განსაზღვრას მოითხოვს.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის

წარდგენის შემთხვევაში, სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3 მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადანყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება არა საგნობრივი, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხს. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3 მუხლით გათვალისწინებული სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის დაშვება ითვალისწინებს სასამართლოებს შორის დავას არა მხოლოდ საგნობრივ, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხზე.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეებზე ტერიტორიული განსჯადობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ადმინისტრაციული ორგანოს ტერიტორიულ განსჯადობაზე, რომლის მიხედვით, კონკრეტულ ტერიტორიაზე სამართალურთიერთობასთან დაკავშირებით გადანყვიტებას იღებს ის ადმინისტრაციული ორგანო, რომლის ტერიტორიულ საზღვრებშიც არსებობს სამართლებრივი ურთიერთობა. სარჩელის სათანადო კავშირი ტერიტორიასთან უნდა დადგინდეს სარჩელის წარდგენის მომენტისთვის. ტერიტორიული განსჯადობის არსი მდგომარეობს პრინციპში, რომლის მიხედვით მოსარჩელე მიმართავს მოპასუხის სასამართლოს. საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის – ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით (სსსკ-ის მე-15 მუხლი). ამდენად, საერთო წესის მიხედვით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ტერიტორიული იურისდიქცია ეკუთვნის იმ სასამართლოს, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც განლაგებულია ადმინისტრაციული ორგანო.

განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელები ითხოვენ საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 12 აპრილის №1-1/149 ბრძანების ბათილად ცნობას. გასაჩივრებული ბრძანებით E-60 ჩქაროსნული ავტომაგისტრალის შორაპანი-არგვეთას მონაკვეთის (F-4) გზის მშენებლობის პროექტი ჩაითვალა აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროების მქონე პროექტად და საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს გამგებლობაში არსებულ – სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულებას საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს მიენიჭა ექსპროპრიაციის უფლება პროექტის არეალში მოქცეულ თ. მ-სა და ე. კ-ძის საკუთრებაში რეგისტრირებულ უძრავ ქონებებზე.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ თუ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავით (განსჯადობა) გათვალისწინებული განსჯადობის წესები. აღნიშნულ თავში შემავალი მე-15 მუხლით რეგლამენტირებულია საერთო განსჯადობის შესახებ წესები. მითითებული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლის პირველი ნაწილი თავისი ხასიათით, შინაარსითა და იურიდიული ბუნებით არის ზოგადი და ამავე დროს იმპერატიული ნორმა, რომელიც ერთმნიშვნელოვნად და ცალსახად ადგენს განსჯად საერთო სასამართლოს ტერიტორიული ნიშნის, ანუ მოპასუხის ადგილსამყოფლის მიხედვით.

ამდენად, აღნიშნული მუხლი საერთო განსჯადობას განსაზღვრავს და ერთნაირად ვრცელდება ნებისმიერ დავაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამავე კოდექსით განსხვავებული წესია დადგენილი.

საკასაციო სასამართლო იზიარებს ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს მოსაზრებას, რომ საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის გასაჩივრებული ბრძანებით განისაზღვრა მხოლოდ აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის ექსპროპრიაციის გარდაუვალობა და სუბიექტი, რომელსაც შეიძლება მიენიჭოს ექსპროპრიაციის უფლება. ცალკე აღებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი კი, დამოუკიდებლად არ ცვლის სადავო მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეს, შესაბამისად, მოცემული დავის არსის გათვალისწინებით, მასზე ვერ გავრცელდება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლის დანაწესი (ნივთობრივი განსჯადობა), რის გამოც საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს სასამართლოს მოპასუხის ადგილსამყოფლის მიხედვით.

ამასთან, განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გასათვალისწინებელია სადავო ბრძანების სარეზოლუციო ნაწილის მე-2 პუნქტი, რომლის თანახმად, ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს მისი გამოქვეყნების ან ოფიციალური გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2020 წლის 16 ივნისის №3 დადგენილების მე-11 მუხლის მე-2 ნაწილზე, რომლის თანახმად, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვროს საქართველოს დედაქალაქის – თბილისის ადმინისტრაციული საზღვრებით.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ განსახილველ შემთხვევაში სარჩელი მოპასუხის ადგილსამყოფლის მიხედვით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. თ. მ-სა და ე. კ-ძის სარჩელი, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**განსჯადობა ადმინისტრაციული ორგანოს
ადგილმდებარეობის მიხედვით**

**განჩინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-595(გ-21)

30 სექტემბერი, 2021 წელი ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
გ. აბუსერიძე,
ბ. სტურუა**

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2021 წლის 5 აპრილს ნ. ბ-მ სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხეების – სსიპ დევნილთა, ეკომიგრანტთა და საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სააგენტოსა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიმართ.

მოსარჩელემ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა მინისტრის 2013 წლის 9 აგვისტოს №320 ბრძანებით დამტკიცებული „დევნილთა საცხოვრებელი უზრუნველყოფის წესის“ საფუძველზე ამავე სამინისტროს/მინისტრის 18.04.2018წ. №1306 ბრძანებით დაკმაყოფილებული პირის – გ. კ-ის უფლებამონაცვლედ ნ. ბ-ის ცნობა და მოპასუხეებისთვის გ. კ-ის უფლებამონაცვლე პირთან – ნ. ბ-თან ქ. გორში, ... ქ. №..., კორპ. №..., 1-ლი სადარბაზო, მე... სართული, ოთახი №19-ში არსებულ ერთ ოთახიან ბინაზე, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული პროცედურების გავლით პრივატიზების ხელშეკრულების გაფორმების დავალება მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 8 აპრილის განჩინებით ნ. ბ-ის სარჩელი, მოპასუხეების – სსიპ დევნილთა, ეკომიგრანტთა და საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სააგენტოსა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიმართ, განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა გორის რაიონულ სასამართლოს.

საქალაქო სასამართლოს მითითებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის შესაბამისად,

თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავით (განსჯადობა) გათვალისწინებული განსჯადობის წესები. ამავე თავის მე-15 მუხლის (საერთო განსჯადობა) პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ამავე თავის მე-18 მუხლის (ნივთობრივი განსჯადობა) პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი საკუთრების უფლების, ქონების უფლებრივი დატვირთვის ან ასეთი დატვირთვისაგან განთავისუფლების შესახებ, აგრეთვე ქონების გაყოფასთან, განაწილებასა და ფლობასთან დაკავშირებული სარჩელი, თუ დავა ეხება უძრავ ნივთებზე, მათ შორის, მიწის ნაკვეთზე უფლებას, შეიძლება შეტანილ იქნეს სასამართლოში ნივთების ადგილსამყოფლის მიხედვით. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის მიხედვით კი, სასამართლოს არჩევის უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს.

საქალაქო სასამართლომ აღნიშნა, რომ განსჯადობის ხსენებული წესი არ ხდის საქმის განსჯადობას დამოკიდებულს მხოლოდ მოსარჩელის ნება-სურვილზე – ალტერნატიულობის მიუხედავად, კონკრეტული დავის თავისებურება მოქმედებს განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტაზე. ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა ტერიტორიული განსჯადობის ზოგადი პრინციპის თანახმად, იმ ადმინისტრაციული კატეგორიის დავების განხილვა, რომელიც უძრავ ქონებას ან ადგილთან მიბმულ უფლებას ეხება, მიეკუთვნება იმ სასამართლოს კომპეტენციას, რომლის მოქმედების სფეროშიც იმყოფება მოცემული ქონება ან მოცემული ადგილი. განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლოს მითითებით, სადავო უძრავი ნივთი, რომლის სამართლებრივ მდგომარეობასაც ეხება დავა, მდებარეობს გორში, ... ქ. № 1, კორპ. № ..., 1-ლი სადარბაზო, მე-... სართული, ოთახი № 19-ში. შესაბამისად, საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ ნ. ბ-ის სარჩელი, მოპასუხეების – სსიპ დევნილთა, ეკომიგრანტთა და საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სააგენტოსა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიმართ, განსჯადობით განსახილველად უნდა გადაგზავნოდა გორის რაიონულ სასამართლოს, უძრავი ნივთის მდებარეობის მიხედვით.

გორის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 16 ივნისის განჩინებით მოცემული ადმინისტრაციული საქმე სასამართლოს ტერიტორიული განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

რაიონული სასამართლოს მითითებით, მოსარჩელემ მოითხოვა

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს 2018 წლის 18 აპრილის №1306 ბრძანებით დაკმაყოფილებული პირის – გ. კ-ის უფლებამონაცვლედ ნ. ბ-ის ცნობა და ნ. ბ-თვის ქ. გორში, ... ქ. №1, კორპ. №..., 1-ლი სადარბაზო, მე-... სართული, ოთახი №19-ში არსებულ ერთ ოთახიან ბინაზე, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული პროცედურების გავლით, მასზე საკუთრების უფლების მინიჭება.

რაიონულმა სასამართლომ აღნიშნა, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლი შეიცავს ტერიტორიული განსჯადობის განმსაზღვრელ საპროცესო ნორმას და პირდაპირ მიუთითებს, რომ სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ წარედგინება სასამართლოს მისი ადგილსამყოფლის მიხედვით.

რაიონული სასამართლოს მითითებით, სადავო აქტის ბათილად ცნობისა და ახალი აქტების გამოცემის დავალდებულების შესახებ განსჯადობის განსაზღვრისას უნდა დადგინდეს არა ის ფაქტი, თუ რას ეხება გამოცემული აქტები და სად მდებარეობს სადავო უძრავი ქონება, არამედ აქტების გამომცემი ორგანოების ადგილსამყოფლის მიხედვით უნდა გაირკვეს, თუ რომელი სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორიას განეკუთვნება საქმე განსახილველად.

გორის რაიონულმა სასამართლომ არ გაიზიარა თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსაზრება, რომ უძრავი ქონების მისამართის მიხედვით უნდა გადაწყვეტილიყო განსჯადობის საკითხი, ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში მნიშვნელობა ენიჭება არა ნივთის, არამედ მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოების ადგილსამყოფელს (ქალაქი თბილისი).

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და გორის რაიონული სასამართლოს განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ ნ. ბ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას უნდა დაექვემდებაროს.

საკასაციო სასამართლოს მითითებით, საქართველოს კონსტიტუციის 31.2 მუხლის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე.

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია კანონიერ სასამართლოზე ადამიანის უფლე-

ბას სამართლიანი სასამართლოს ძირითადი უფლების შემადგენელ ნაწილად მოიაზრებს (მე-6 მუხ.). კანონიერი სასამართლოს უფლება კი სასამართლოს განსჯადობის ზუსტ განსაზღვრას მოითხოვს.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3 მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება ტერიტორიული განსჯადობის საკითხს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეებზე ტერიტორიული განსჯადობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ადმინისტრაციული ორგანოს ტერიტორიულ განსჯადობაზე, რომლის მიხედვით კონკრეტულ ტერიტორიაზე სამართალურთიერთობასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებას იღებს ის ადმინისტრაციული ორგანო, რომლის ტერიტორიულ საზღვრებშიც არსებობს სამართლებრივი ურთიერთობა. სარჩელის სათანადო კავშირი ტერიტორიასთან უნდა დადგინდეს სარჩელის წარდგენის მომენტისთვის. ტერიტორიული განსჯადობის არსი მდგომარეობს პრინციპში, რომლის მიხედვით მოსარჩელე მიმართავს მოპასუხის სასამართლოს. საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის – ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით (სსსკ-ის მე-15 მუხლი). ამდენად, საერთო წესის მიხედვით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ტერიტორიული იურისდიქცია ეკუთვნის იმ სასამართლოს, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც განლაგებულია ადმინისტრაციული ორგანო.

მოცემულ შემთხვევაში, სარჩელი წარმოდგენილია მოპასუხეების – სსიპ დევნილთა, ეკომიგრანტთა და საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სააგენტოსა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიმართ, რომლითაც მოსარჩელე ითხოვს საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს 2018 წლის 18 აპრილის №1306 ბრძანებით დაკმაყოფილებული პირის – გ. კ-ის უფლებამონაცვლედ ნ. ბ-ის ცნობას და ნ. ბ-თვის ქ. გორში, ... ქ. №1, კორპ. №... 1-ლი სადარბაზო, მე-... სართული, ოთახი №19-ში არსებულ ერთ ოთახიან ბინაზე, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული პროცედურების გავლით, მასზე საკუთრების უფლების მინიჭებას.

საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ მოცემულ შემთხვევაში დავის საგანია არა პრივატიზების კანონიერება, არამედ უკვე განხორციელებული პრივატიზე-

ბის შემდგომ უფლებამონაცვლეობის საკითხი, შესაბამისად, სადავოა არა უძრავ ქონებაზე საკუთრების უფლება, არამედ მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა, რის გამოც ადგილი არ აქვს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლით განსაზღვრულ ნივთობრივ განსჯადობას.

მოცემულ შემთხვევაში მნიშვნელობა ენიჭება მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოების ადგილსამყოფელს, შესაბამისად, ამ შემთხვევაში განსჯადობის განსაზღვრისას უნდა დადგინდეს არა ის ფაქტი, თუ სად მდებარეობს უძრავი ქონება, არამედ მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოების ადგილსამყოფლის მიხედვით უნდა გაირკვეს, თუ რომელი სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორიას განეკუთვნება საქმე განსახილველად.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ სარჩელი წარდგენილ უნდა იქნეს მოპასუხეების – სსიპ დევნილთა, ეკომიგრანტთა და საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სააგენტოსა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს ადგილსამყოფლის მიხედვით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ნ. ბ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. ნ. ბ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

4. განსჯადობა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ საქმეებზე

განსჯადობა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილის მიხედვით

განჩინება საქართველოს სახელმწიფო

№ბს-103(გ-21)

22 აპრილი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. სხირტლაძე,
ა. ნულაძე**

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2020 წლის 27 აგვისტოს გ. ნ-ემ საჩივრით მიმართა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხის – შსს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს მიმართ.

საჩივრის ავტორმა შსს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს 2020 წლის 25 აგვისტოს №... სამართალდარღვევის ოქმის გაუქმება მოითხოვა.

ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 27 აგვისტოს განჩინებით გ. ნ-ის საჩივარი განსჯადობით გადაეგზავნა ბალდათის მაგისტრატ სასამართლოს.

სასამართლომ მიუთითა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261.1 მუხლზე, რომლის თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას. ამავე კოდექსის 261.2 მუხლის შესაბამისად, ამ კოდექსის 116-ე–125-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

წარმოდგენილი მასალების შესაბამისად, სასამართლომ დადგინილად მიიჩნია, რომ შესაძლო სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი იყო ქარელი.

გ. ნ-ემ საჩივარში საცხოვრებელ ადგილად მიუთითა ბალდათი, სოფ. ამდენად, საჩივარი, 2020 წლის 25 აგვისტოს სამართალ-

დარღვევის ოქმის გაუქმების თაობაზე, განსჯადობით უნდა გადაგზავნოდა ბაღდათის მაგისტრატ სასამართლოს შესაძლო სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი (რეგისტრაციის) ადგილის მიხედვით.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ საერთო წესის მიხედვით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ტერიტორიული იურისდიქცია ეკუთვნის იმ სასამართლოს, სადაც განხორციელდა სამართალდარღვევა ან დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით (116-125-ე მუხლები).

სასამართლომ მიუთითა „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2007 წლის 9 აგვისტოს №1/150-2007 გადაწყვეტილებაზე, რომლის 35-ე მუხლის თანახმად, ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრა ბაღდათის, ტყიბულისა და წყალტუბოს მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული საზღვრებით.

სასამართლოს მითითებით, იმის გათვალისწინებით, რომ გ. ნ-ე ცხოვრობს ბაღდათის რაიონის სოფ. დიმში, საჩივრის განხილვა უნდა მომხდარიყო მისი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

ამდენად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ გ. ნ-ის საჩივარი სამართალდარღვევის ოქმის გაუქმების თაობაზე განსჯადობით უნდა გადაგზავნოდა ბაღდათის მაგისტრატ სასამართლოს სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

ბაღდათის მაგისტრატი სასამართლოს 2021 წლის 4 თებერვლის განჩინებით გ. ნ-ის საჩივარი, მოწინააღმდეგე მხარის – შსს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს 2020 წლის 25 აგვისტოს №... სამართალდარღვევის ოქმის გაუქმების თაობაზე, საქმის მასალებთან ერთად, განსჯადობის შესახებ სასამართლოთა შორის დავის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

ბაღდათის მაგისტრატმა სასამართლომ მიუთითა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261.1 მუხლზე, რომელიც ცალსახად ადგენს, რომ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას. ამავე კოდექსის 261.2 მუხლის შესაბამისად, ამ კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. დასახელებული ნორმის ანალიზის საფუძველზე, სასამართლომ განმარტა, რომ ადმინის-

ტრაციული სამართალდარღვევის საქმეები განიხილება მისი ჩადენის ადგილის მიხედვით, თუმცა იმ შემთხვევაში, თუკი პირის მიერ ჩადენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლებით განსაზღვრული სამართალდარღვევა, კანონმდებლობა ითვალისწინებს ალტერნატიულ განსჯადობას. სასამართლოს მითითებით, გ. ნ-ის მიმართ 2020 წლის 25 აგვისტოს საჯარიმო ქვითარი შედგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 118-ე მუხლითა და ნარჩენების მართვის კოდექსის 31.3 მუხლით გათვალისწინებული გადაცდომის ჩადენის ფაქტებზე. სასამართლომ დადგინოდად მიიჩნია, რომ შესაძლო სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილია ქარელი, ხოლო საჩივრის ავტორის საცხოვრებელ ადგილს წარმოადგენს ბაღდათი, სოფ.

სასამართლომ განმარტა, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში, კანონმდებლობა 118-ე მუხლთან დაკავშირებით ითვალისწინებს ალტერნატიულ განსჯადობას – საქმის განხილვა შესაძლებელია, როგორც სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილას, ასევე – დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო ნარჩენების მართვის კოდექსით გათვალისწინებული სამართალდარღვევების განხილვა ხდება მისი ჩადენის ადგილის მიხედვით. ამავდროულად, სასამართლომ დადგინოდად მიიჩნია, რომ საჩივრის ავტორმა დავის გადასაწყვეტად მიმართა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს, რომელმაც საჩივარი გადააგზავნა სასამართლოში საჩივრის ავტორის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ამასთან, ბაღდათის მაგისტრატი სასამართლოს 2021 წლის 4 თებერვლის სხდომაზე მონინალმდეგე მხარის წარმომადგენელმა იშუამდგომლა განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად საქმის უზენაესი სასამართლოსათვის გადაგზავნის თაობაზე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და ბაღდათის მაგისტრატი სასამართლოს განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ გ. ნ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს განსჯად ქარელის მაგისტრატ სასამართლოს.

საკასაციო სასამართლოს მითითებით, საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე.

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია კანონიერ სასამართლოზე ადამიანის უფლებას სამართლიანი სასამართლოს ძირითადი უფლების შემადგენელ ნაწილად მოიაზრებს (მე-6 მუხ.). კანონიერი სასამართლოს უფლება კი სასამართლოს განსჯადობის ზუსტ განსაზღვრას მოითხოვს.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში, სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3 მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება ტერიტორიულ განსჯადობის საკითხს. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3 მუხლით გათვალისწინებული სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის დაშვება ითვალისწინებს სასამართლოებს შორის დავას არა მხოლოდ საგნობრივ, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხზე.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეებზე ტერიტორიული განსჯადობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ადმინისტრაციული ორგანოს ტერიტორიულ განსჯადობაზე, რომლის მიხედვით, კონკრეტულ ტერიტორიაზე სამართალურთიერთობასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებას იღებს ის ადმინისტრაციული ორგანო, რომლის ტერიტორიულ საზღვრებშიც არსებობს სამართლებრივი ურთიერთობა. სარჩელის სათანადო კავშირი ტერიტორიასთან უნდა დადგინდეს სარჩელის წარდგენის მომენტისთვის. ტერიტორიული განსჯადობის არსი მდგომარეობს პრინციპში, რომლის მიხედვით, მოსარჩელე მმართველს მოპასუხის სასამართლოს. საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის – ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით (სსსკ-ის მე-15 მუხლი). ამდენად, საერთო წესის მიხედვით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ტერიტორიული იურისდიქცია ეკუთვნის იმ სასამართლოს, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც განლაგებულია ადმინისტრაციული ორგანო.

განსახილველ შემთხვევაში, გ. ნ-ემ საჩივარი წარადგინა შსს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს 2020 წლის 25 აგვისტოს №... ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმების ბათილად ცნობის მოთხოვნით. დადგენილია, რომ საჩივრის ავტორი დაჯარიმდა 250 ლარით ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 118-ე მუხლითა და ნარჩენების მართვის კოდექსის 31.3 მუხლით გათვალისწინებული გადაცდომის ჩადენის ფაქტებზე.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261.1 მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159^ბ-159^გ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო. 261.2 მუხლის თანახმად, ამ კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

ამდენად, ვინაიდან საჩივრის შეფარდების სამართლებრივი საფუძველი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 118-ე მუხლია, მოცემულ ნაწილში განსჯადობა ალტერნატიულია, შესაბამისად, საჩივრის ავტორს შეეძლო საჩივარი წარედგინა სამართალდარღვევის ჩადენის ან თავისი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

რაც შეეხება ნარჩენების მართვის კოდექსს, მოცემული კოდექსის 47.1 მუხლის თანახმად, ამ კოდექსით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის წარმოება და საჩივრის შეფარდება ხორციელდება ამ კოდექსითა და საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი წესებით. განსახილველ შემთხვევაში, ნარჩენების მართვის კოდექსი არ ადგენს განსჯადობის სპეციალურ წესს კოდექსით გათვალისწინებულ სამართალდარღვევებთან მიმართებით. ამდენად, გამოყენებულ უნდა იქნეს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით განსაზღვრული რეგულაციები, რომელთა თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას კანონმდებლობით გათვალისწინებული გამონაკლისების გარდა (261-ე მუხ.). მოცემულ შემთხვევაში, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლში ჩამოთვლილი გამონაკლისის არსებობა არ დასტურდება.

მართალია, საჩივრის შეფარდების ერთ-ერთი სამართლებრივი საფუძველი – ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 118-ე მუხლი ითვალისწინებს ალტერნატიულ განსჯადობას, თუმცა ნარჩენების მართვის კოდექსთან მიმართებით ადგილი აქვს

სპეციალურ მოწესრიგებას, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი სამართალდარღვევის საქმეებთან დაკავშირებით ტერიტორიული განსჯადობის სპეციალურ წესს ითვალისწინებს: ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, კანონმდებლობით განსაზღვრული გამონაკლისების გარდა (261-ე მუხ.). დავის ტერიტორიული კუთვნილების განსაზღვრისას კი, განსჯადობის სპეციალურ წესს უპირატესობა ენიჭება განსჯადობის ზოგად წესთან მიმართებით. საქმის მასალებით უდავოდ დგინდება, რომ შესაძლო სამართალდარღვევა ჩადენილ იქნა ქარელში.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2020 წლის 16 ივნისის №3 დადგენილებაზე, რომლის 25.4 მუხლის მიხედვით, ხაშურის რაიონულ სასამართლოში მაგისტრატი მოსამართლის რაოდენობა განისაზღვროს 1 მოსამართლით, რომელიც უფლებამოსილებას განახორციელებს ქარელისა და თიღვის მუნიციპალიტეტებში.

შესაბამისად, ვინაიდან შესაძლო სამართალდარღვევა ჩადენილ იქნა ქარელში, მოცემული დავა ტერიტორიულად ქარელის მაგისტრატი სასამართლოს ქვემდებარეა.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სასამართლოებს შორის განსჯადობის საკითხის ამგვარი გადაწყვეტა ხელს უწყობს მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას, პროცესის ეკონომიურობას და ოპერატიულობას, ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა დივერსიფიკაციას, სასამართლოებს შორის დატვირთვის თანაბარ განაწილებას.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ გ. ნ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს განსჯად ქარელის მაგისტრატ სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. გ. ნ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებ-

- ბაროს განსჯად ქარელის მაგისტრატ სასამართლოს;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
 3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

განსჯადობა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენის აღბილის მიხედვით

განჩინება საქართველოს სახელით

№ბს-386(გ-21)

6 ივლისი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ა. წულაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. ქადაგიძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, განიხილა ა. მ-ის საჩივრის განსჯადობის თაობაზე ქუთაისის საქალაქო სასამართლოსა და ქობულეთის მუნიციპალიტეტში ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატ სასამართლოს შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

ა. მ-ემ 2021 წლის 14 აპრილს საჩივრით მიმართა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის იმერეთის მთავარი სამმართველოს №...სამართალდარღვევის ოქმისა და ამავე სამინისტროს იმერეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის პოლიციის დეპარტამენტის 2020 წლის 6 მარტის №605229 გადაწყვეტილების ბათილად ცნობა მოითხოვა.

ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 15 აპრილის განჩინებით ა. მ-ის საჩივარი, განსჯადობის წესით, განსახილველად გადაეგზავნა ქობულეთის მაგისტრატ სასამართლოს.

ქუთაისის საქალაქო სასამართლომ მიუთითა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლზე და აღნიშნა, რომ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეები განიხილება მათი ჩადენის ადგილის მიხედვით, ხოლო ამ კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ვინაიდან საჩივრის ავტორის საცხოვრებელი ადგილია ქობულეთი, სოფელი ...ი, სასამართლომ მიიჩნია, რომ მომჩივნისათვის უფრო მოსახერხებელი იქნებოდა საჩივრის მისი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით განხილვა და ა. მ-ის საჩივრის განხილვაზე უფლებამოსილ სასამართლოს ქობულეთის მაგისტრატი სასამართლო წარმოადგენდა.

ქობულეთის მუნიციპალიტეტში ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატი სასამართლოს 2021 წლის 23 აპრილის განჩინებით ა. მ-ის საჩივარი განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის მიხედვით, სასამართლოს არჩევის უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს. შესაბამისად, რამდენიმე სასამართლოს განსჯადობის შემთხვევაში, განსჯადი სასამართლოს არჩევანის უფლება მოსარჩელეს ენიჭება და ასეთ შემთხვევაში, მოსარჩელის მიერ არჩეული სასამართლოს შეცვლა სხვა სასამართლოთი დაუშვებელია როგორც მოპასუხის მოთხოვნით, ისე სასამართლოს ინიციატივით. საჯარიმო ქვითარი ა. მ-ის მიმართ შედგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 125-ე მუხლის მე-10 ნაწილის მიხედვით, ხოლო სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილად მითითებულია ქ. წყალტუბო. ვინაიდან კანონმდებლობა ხსენებულ მუხლთან დაკავშირებით ითვალისწინებს ალტერნატიულ განსჯადობას, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ა. მ-ე უფლებამოსილი იყო, გამოეყენებინა სასამართლოს არჩევის უფლება და მიემართა სასამართლოსთვის როგორც მისი საცხოვრებელი ადგილის, ისე სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილის მიხედვით. შესაბამისად, სასამართლოს მოსაზრებით, ქობულეთის მუნიციპალიტეტში ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატი სასამართლო არ არის უფლებამოსილი განიხილოს და გადაწყვიტოს საჩივარი. ამასთან, სასამართლომ დამატებით მიუთითა, რომ ა. მ-ის საჩივარი, სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილის შესაბამისად, განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატ სასამართლოს წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და ქობულეთის მუნიციპალიტეტში ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრრატი სასამართლოს განჩინებების გაცნობის შედეგად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ ა. მ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატ სასამართლოს წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის პირველი პუნქტით უზრუნველყოფილია ყოველი ადამიანის სამართლიანი სასამართლოს უფლებით სრულყოფილად სარგებლობის უფლება. კონსტიტუციის ამავე მუხლის მეორე პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციისაც ექვემდებარება მისი საქმე.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლითაც დადგენილია, რომ სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. იმავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად კი, თუ პირი არაგანსჯად სასამართლოში წარადგენს სარჩელს, სასამართლომ სარჩელი განსჯად სასამართლოს უნდა გადაუგზავნოს და ამის შესახებ აცნობოს მოსარჩელეს. განსჯადობის ზოგადი წესები კი მონესრიგებულია საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით, რომლის მე-15 მუხლიც ადგენს საერთო განსჯადობის წესს და განსაზღვრავს, რომ სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით; სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით. ამასთან, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ გარდა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით დადგენილი განსჯადობის ზოგადი წესებისა, სპეციალური კანონმდებლობით კონკრეტული დავების მიმართ განსაზღვრულია განსჯადობის მომნესრიგებელი სპეციალური წესები. სპეციალური და ზოგადი წესების კოლიზიისას კი უპირატესობა უნდა მიენიჭოს სწორედ სპეციალურ წესს და მის საფუძველზე მოხდეს განსჯადი სასამართლოს დადგენა. განსჯადობის ასეთ, ერთ-ერთ სპეციალურ წესს ითვალისწინებს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე

მუხლი, რომლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159⁵-159⁹ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო. ამავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ამრიგად, თუკი სადავო ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლების საფუძველზე შედგენილი ოქმებისა თუ დადგენილებების კანონიერება, კანონმდებლობა ადგენს ალტერნატიულ განსჯადობას – საქმე შეიძლება განხილულ იქნეს დარღვევის ჩადენის ადგილის, ან დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის შესაბამისად კი, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, სასამართლოს არჩევის უფლება ეკუთვნის მოსარჩელეს.

განსახილველ შემთხვევაში, ა. მ-ეს სასამართლოში გასაჩივრებული აქვს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 125-ე მუხლის მე-10 ნაწილის საფუძველზე შედგენილი სამართალდარღვევის ოქმი და სასამართლომ უნდა შეაფასოს, რამდენად დაარღვია მან საგზაო მოძრაობის წესები. შესაბამისად, სადავო საკითხიდან გამომდინარე, წარმოიშობა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლით გათვალისწინებული ალტერნატიული განსჯადობა, რომლის დროსაც სასამართლოს არჩევის უფლება სწორედ მოსარჩელეს/საჩივრის ავტორს ენიჭება.

ასეთ პირობებში კი, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას გაამახვილებს მასზედ, რომ, მართალია, საჩივრის ავტორის საცხოვრებელი ადგილია ქობულეთი, თუმცა სავარაუდო სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი ქალაქი წყალტუბოა, ხოლო თავად საჩივრის ავტორმა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მიმართა. ამდენად, ა. მ-ემ საქმეზე განსჯადი სასამართლო სავარაუდო სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილის მიხედვით შეარჩია. სწორედ ამიტომ, სადავო ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე დარღვევის ჩადენის ადგილის მიხედვით უნდა იქნეს განხილული.

რაც შეეხება სადავო სამართალდარღვევის საქმის განხილვაზე უფლებამოსილი კონკრეტული სასამართლოს დადგენას, „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ,“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2020 წლის 16 ივნისის №3 დადგენილების 23-ე

მუხლის მეორე პუნქტის მიხედვით, ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრა თვითმმართველი ქალაქის – ქუთაისის, ბაღდათის, ტყიბულისა და წყალტუბოს მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული საზღვრებით. ამავე მუხლის მე-6 პუნქტის თანახმად კი, ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში მაგისტრატი მოსამართლეების რაოდენობა განისაზღვრა 3 მოსამართლით, რომელთაგან ერთი მაგისტრატი მოსამართლე უფლებამოსილების წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში ახორციელებს. ამდენად, ვინაიდან სადავო ტერიტორიაზე უფლებამოსილებას ახორციელებს მაგისტრატი მოსამართლე, რომელიც, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ„ ქვეპუნქტის საფუძველზე, პირველი ინსტანციით განიხილავს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების თაობაზე დავებს, ტერიტორიული განსჯადობის წესების გათვალისწინებით, საჩივრის განხილვაზე უფლებამოსილ სასამართლოს წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატი სასამართლო წარმოადგენს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის იმერეთის მთავარი სამმართველოს №...სამართალდარღვევის ოქმისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროს იმერეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის პოლიციის დეპარტამენტის 2020 წლის 6 მარტის №605229 გადაწყვეტილების კანონიერების საკითხი უნდა განიხილოს წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატმა სასამართლომ.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 და 26-ე მუხლებით, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის პირველი, მე-2, 261-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ა. მ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მაგისტრატ სასამართლოს წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**5. საქმის განსჯადობის თაობაზე
სასამართლოთა შორის კლასიკური დავის
არარსებობის გამომდინარე უკან დაბრუნება**

**ორივე მოდავე სასამართლოების დასაბუთებული
შეხედულების არარსებობის გამომდინარე უკან
დაბრუნება**

**განჩინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-553(გ-19)

16 აპრილი, 2020 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე**

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

შპს „...მა“ 2019 წლის 19 მარტს სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხეების – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიმართ, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სამეგრელო-გურია-ზემო სვანეთის მომსახურების ცენტრის 2018 წლის 28 დეკემბრის №12/71045, №12/71046 და №12/71047 გადაწყვეტილებებისა და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2019 წლის 14 თებერვლის №04/1098 გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის არამართლზომიერ სარგებლობისათვის დაკისრებული თანხის გადახდისაგან მოსარჩელის გათავისუფლებისა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსათვის ს.კ. ... მიწის ნაკვეთზე მოსარჩელის სასარგებლოდ სერვიტუტის რეგისტრაციის დავალების მოთხოვნით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 20 მარტის განჩინებით შპს „...ას“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა ფოთის საქალაქო სასამართლოს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმე-

თა კოლეგიამ აღნიშნა, რომ საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილ უნდა იქნეს მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით. იმ პირობებში, როდესაც სახეზეა რამდენიმე მოპასუხე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლის შესაბამისად, ტერიტორიული განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტა ხდება ერთ-ერთი მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით. ამასთანავე, განსჯადობის ხსენებული წესი არ ხდის საქმის განსჯადობას დამოკიდებულს მხოლოდ მოსარჩელის ნება-სურვილზე. კოლეგიამ აღნიშნა, რომ განსახილველ შემთხვევაში, დავის საგანი მოიცავს როგორც სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სამეგრელო-გურია-ზემო სვანეთის მომსახურების ცენტრის 2018 წლის 28 დეკემბრის №12/71045, №12/71046 და №12/71047 გადაწყვეტილებების, ისე საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2019 წლის 14 თებერვლის №04/1098 გადაწყვეტილების ბათილად ცნობას, თუმცა სამინისტროს 2019 წლის 14 თებერვლის №04/1098 გადაწყვეტილება მიღებულია შპს „...ის“ მიერ წარდგენილ საჩივართან დაკავშირებით.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 01.05.2013წ. №1-1/107 ბრძანებით დამტკიცებული სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მომსახურების ცენტრის დებულების თანახმად, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სამეგრელო-გურია-ზემო სვანეთის მომსახურების ცენტრი წარმოადგენს სააგენტოს შესაბამის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში (ფოთი, აბაშა, ზუგდიდი, მარტვილი, მესტია, სენაკი, ჩხორონწყუ, ნალენჯიხა, ხობი, ლანჩხუთი, ოზურგეთი, ჩოხატაური). დებულების 1-ლი მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მომსახურების ცენტრი არის სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სტრუქტურული ერთეული, რომელიც შექმნილია „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს“ დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების და ამ ბრძანების საფუძველზე. ხსენებული მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, ცენტრი, სააგენტოსაგან დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში, ახორციელებს შესაბამის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში არსებული სახელმწიფო ქონების მართვას, განკარგვას და სარგებლობაში გადაცემას. ამასთან, დებულების მე-2 მუხლის თანახმად, ცენტრი, კანონმდებლობით დადგენილი წესით, წარმოადგენს სააგენტოს ინტერესებს სასამართლოში.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ აღმი-

ნისტრაციული ორგანოების სისტემის ერთიანობის მიუხედავად, სადავო სამართალურთიერთობის მონესრიგება ხდება თავდაპირველი აქტით, რაც განაპირობებს დავის სასამართლო განსჯადობას თავდაპირველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმღები ადმინისტრაციული ორგანოს – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სამეგრელო-გურია-ზემო სვანეთის მომსახურების ცენტრის ადგილმდებარეობის (ქ. ფოთი, დემეტრე თავადადებულის ქ. №4) მიხედვით – ფოთის საქალაქო სასამართლოს მიერ (სუსგ 16.04.2015წ. №721-707(გ-14)).

ფოთის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 01 აპრილის განჩინებით შპს „...ის“ სარჩელი განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გადმოეცა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

ფოთის საქალაქო სასამართლომ აღნიშნა, რომ სარჩელი, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის ან ძალადაკარგულად გამოცხადების თაობაზე არის იმ ადმინისტრაციული სასამართლოს განხილვის საგანი, რომლის მოქმედების სფეროშიც აქვს ადგილი მითითებულ ორგანოს. აღნიშნული აგრეთვე ეხება სარჩელს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის მოთხოვნის თაობაზე. სასამართლომ მიუთითა საქართველოს სა-მოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლის 1-ლ ნაწილზე და აღნიშნა, რომ სსენებული ნორმა ადგენს განსაკუთრებულ განსჯადობას, რომლის საფუძველზეც სარჩელი საქუთრების უფლების, ქონების უფლებრივი დატვირთვის ან ასეთი დატვირთვისაგან გათავისუფლების შესახებ, აგრეთვე ქონების გაყოფასთან, განაწილებასა და ფლობასთან დაკავშირებული სარჩელი, თუ დავა ეხება უძრავ ნივთებზე, მათ შორის მიწის ნაკვეთზე უფლებას, შეიძლება შეტანილ იქნეს სასამართლოში ნივთების ადგილსამყოფლის მიხედვით. ამდენად, მითითებული საპროცესო ნორმა ადგენს სპეციალურ განსჯადობას და იძლევა შესაძლებლობას, შესაბამისი სუბიექტური და ობიექტური გარემოებების არსებობისას, განსჯადი სასამართლო განისაზღვროს უძრავი ნივთის ფაქტობრივი ადგილმდებარეობის მიხედვით. ტერიტორიული განსჯადობის ზოგადი პრინციპის თანახმად, იმ კატეგორიის დავების განხილვა, რომელიც უძრავ ქონებას ან ადგილთან მიბმულ უფლებას ეხება, მიეკუთვნება იმ სასამართლოს კომპეტენციას, რომლის მოქმედების სფეროშიც იმყოფება მოცემული ქონება ან მოცემული ადგილი. განსახილველ შემთხვევაში, შპს „...ის“ სარჩელი აღძრულია სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიმართ. ამასთან, მხარე ითხოვს, ბათილად იქნეს ცნობილი სსიპ სახელმწიფო ქონე-

ბის ეროვნული სააგენტოს სამეგრელო-გურია-ზემო სვანეთის მომსახურების ცენტრის უფროსის 2018 წლის 28 დეკემბრის №12/71045, №12/71046 და №12/71047 გადაწყვეტილებები და მოსარჩელე განთავისუფლდეს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დაკისრებული თანხის გადახდისაგან. ამასთან, ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2019 წლის 14 თებერვლის №04/1098 გადაწყვეტილება და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს დაევალოს, მოსარჩელის სასარგებლოდ, დაარეგისტრიროს სერვიტუტის უფლება მიწის ნაკვეთზე, საკადასტრო კოდი: №44.01.29.29.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ უძრავი ნივთი, რომლის სამართლებრივ მდგომარეობასაც ეხება დავა, მდებარეობს ქალაქ სენაკში. „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი „სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2007 წლის 9 აგვისტოს №1/150-2007 გადაწყვეტილებით დადგინდა რაიონული (საქალაქო) სასამართლოებისა და თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების სამოქმედო ტერიტორიები, აღნიშნულ სასამართლოებსა და სასამართლო კოლეგიებში (პალატებში) მოსამართლეთა რაოდენობა. გადაწყვეტილების 37-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, სენაკის რაიონული სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრა სენაკის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული საზღვრებით. ამდენად, ფოთის რაიონული სასამართლოს მოსაზრებით, კონკრეტულ შემთხვევაში გამოყენებული უნდა იქნეს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლით გათვალისწინებული ნივთობრივი განსჯადობის წესები და სარჩელის განსჯადი სასამართლო განისაზღვროს სადავო ქონების ადგილმდებარეობის მიხედვით (სუსგ 14.09.2017, №ბს-715-711 (გ-17)).

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე გაცნო საქმის მასალებს, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოსა და ფოთის რაიონული სასამართლოს განჩინებებს და მიიჩნევს, რომ საქმე უნდა დაუბრუნდეს ფოთის საქალაქო სასამართლოს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლოებს შორის

განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება არა საგნობრივ, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხს.

საკაცაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეებზე ტერიტორიული განსჯადობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ადმინისტრაციული ორგანოების ტერიტორიულ განსჯადობაზე, რომლის მიხედვით კონკრეტულ ტერიტორიაზე უძრავ ქონებასთან ან სამართალურთიერთობასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებას იღებს ის ადმინისტრაციული ორგანო, რომლის ტერიტორიულ საზღვრებში მდებარეობს ეს უძრავი ქონება ან არსებობს სამართლებრივი ურთიერთობა. რაც შეეხება ადმინისტრაციულ კატეგორიის საქმეთა სასამართლოს ტერიტორიულ განსჯადობას, სარჩელი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის ან ძალადაკარგულად გამოცხადების თაობაზე შედის იმ ადმინისტრაციული სასამართლოს კომპეტენციაში, რომლის მოქმედების სფეროშიც აქვს ადგილსამყოფელი მითითებულ ორგანოს. სარჩელის სათანადო კავშირი ტერიტორიასთან უნდა დადგინდეს სარჩელის წარდგენის მომენტისთვის. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით.

კონკრეტულ შემთხვევაში, გასაჩივრებულია სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სამეგრელო-გურია-ზემო სვანეთის მომსახურების ცენტრის 2018 წლის 28 დეკემბრის №12/71045, №12/71046 და №12/71047 გადაწყვეტილებები და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2019 წლის 14 თებერვლის N04/1098 გადაწყვეტილება. ამასთან, მოსარჩელე ითხოვს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის არამართლზომიერ სარგებლობისათვის დაკისრებული თანხის გადახდისაგან გათავისუფლებასა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსათვის ს.კ. ... მიწის ნაკვეთზე მოსარჩელის სასარგებლოდ სერვიტუტის რეგისტრაციის დავალებას.

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 17 სექტემბრის №391 დადგენილებით დამტკიცებული სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს დებულების მე-6 მუხლის მიხედვით, სააგენტო თავის უფლებამოსილებებს ახორციელებს სტრუქტურული ქვედანაყოფებისა და სტრუქტურული ერთეულების მეშვეობით. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2013 წლის 01 მაისის №1-1/107 ბრძანებით დამტკიცებული „სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მომსახურების ცენტრების შექმნისა და ტიპური დებულების“ თანახმად შექმნილია სააგენტოს სამეგრელო-გურია-ზემო სვანეთის მომსახურების ცენტრი,

რომელიც სააგენტოს წარმოადგენს შესაბამის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში (ფოთი, აბაშა, ზუგდიდი, მარტვილი, მეტია, სენაკი, ჩხოროწყუ, ნალენჯიხა, ხობი, ლანჩხუთი, ოზურგეთი, ჩოხატაური). ხსენებული დებულების 1-ლი მუხლის მე-4 პუნქტის მიხედვით, ცენტრი ახორციელებს შესაბამის ადმინისტრაციულ ერთეულში არსებული სახელმწიფო ქონების მართვას, განკარგვას და სარგებლობაში გადაცემას სააგენტოსგან დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში. დებულების მე-2 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ცენტრი თავისი ძირითადი ფუნქციების შესასრულებლად დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში კანონმდებლობით დადგენილი წესით წარმოადგენს სააგენტოს ინტერესებს სასამართლოში. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით. კონკრეტულ შემთხვევაში, ძირითადი აქტის გამომცემი ორგანო არის სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სამეგრელო-გურია-ზემო სვანეთის მომსახურების ცენტრი, რომელიც ქ. ფოთში მდებარეობს. „სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2007 წლის 9 აგვისტოს 11/150-2007 გადაწყვეტილების მე-40 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, თვითმმართველი ქალაქის – ფოთისა და ხობის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული საზღვრები მოცულია ფოთის საქალაქო სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორიით. სასამართლო დამატებით აღნიშნავს, რომ უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკის შესაბამისად, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-18 მუხლით გათვალისწინებული ნივთობრივი განსჯადობის წესი გამოიყენება მხოლოდ სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოსა და მის სისტემაში შემავალი რეგიონული ოფისებისა და ფილიალების მიმართ აღძრულ სარჩელებზე (სუსგ 14.09.2017, №ბს-715-711 (გ-17)).

საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებას, რომ მოცემულ შემთხვევაში, სახეზე არ არის საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით განსაზღვრული სასამართლოთა შორის კლასიკური დავა საქმის განსჯადობის თაობაზე, შესაბამისად, სახეზე არ არის ამავე მუხლით დადგენილი საკასაციო სასამართლოს იურისდიქცია – სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის გადაწყვეტის უფლებამოსილების თაობაზე. ფოთის საქალაქო სასამართლოს მოსაზრებით, საქმე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მიერ განხილვას არ ექვემდებარება, არამედ, მიაჩნია, რომ საქმე სრულიად სხვა – სენაკის რაიონული სასა-

მართლოს განხილვის საგანს წარმოადგენს.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ დავა განსჯადობის თაობაზე, რომლის გადაჭრის უფლებამოსილება საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე გააჩნია საკასაციო სასამართლოს, გულისხმობს სასამართლოთა შორის შეუთანხმებლობას, რაც კონკრეტულ შემთხვევაში სახეზე არ არის, ფოთის საქალაქო სასამართლო არ აყენებს საქმის თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ განხილვის აუცილებლობის საკითხს. ამდენად, ფოთის საქალაქო სასამართლოს მსჯელობა სასამართლოთა შორის ასეთი დავის არსებობისა და შესაბამისად, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილი წესით საქმის საკასაციო სასამართლოსათვის გადმოგზავნის თაობაზე დაუსაბუთებელია. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მიერ საქმე ფოთის საქალაქო სასამართლოში გადაიგზავნა იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ შპს „...ის“ სარჩელი წარმოადგენს ფოთის რაიონული სასამართლოს განსჯად დავას, რადგან ძირითადი აქტის გამომცემი ადმინისტრაციული ორგანო ქ. ფოთში მდებარეობს. ფოთის საქალაქო სასამართლოს მოსაზრებით, სადავო მინის ნაკვეთის ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით, დავა სენაკის რაიონული სასამართლოს განსჯადია, თუმცა საქმე განსახილველად არ გადაგზავნილა ფოთის საქალაქო სასამართლოში, რაც გამოორიციხავს განსჯადობის თაობაზე დავის არსებობას. კონკრეტულ შემთხვევაში, თბილისის საქალაქო სასამართლოსა და ფოთის საქალაქო სასამართლოს შორის დავა განსჯადობის თაობაზე არ არსებობს (სუსგ. №ბს-424(გ-19), 16.01.2020წ; №ბს-527-527(გ-18), 17.07.2018წ.).

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში დაშვებული სასამართლოებს შორის საქმის განსჯადობის შესახებ დავა ემსახურება საქმის მხოლოდ იურისდიქციული ორგანოს მიერ განხილვის იმპერატიული დანაწესის შესრულებას, ხოლო საკასაციო სასამართლოსათვის მინიჭებული კომპეტენცია განსჯადობის შესახებ გულისხმობს ორი სასამართლოს მსჯელობის სამართლებრივ შეფასებას. სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის არსი სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ საკასაციო სასამართლო მსჯელობს მოდავე სასამართლოების დასაბუთებულ შეხედულებებზე კომპეტენციის თაობაზე დაწყვეტს დავას სწორედ ერთ-ერთი სასამართლოს მსჯელობის, სამართლებრივი კვალიფიკაციის გაზიარების საფუძველზე, რაც განსახილველ შემთხვევაში სახეზე არ არის.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სა-

სამართლო მიიჩნევს, რომ განსჯადობის შესახებ დავის არარსებობის გამო საქმე უნდა დაუბრუნდეს ფოთის საქალაქო სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლით, 26-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა :

1. შპს „...ის“ სარჩელი, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიმართ, დაუბრუნდეს ფოთის საქალაქო სასამართლოს;
2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ორივე მოდავე სასამართლოების დასაბუთებულ
შეხადებულების არარსებობის გამო საქმის უკან
დაბრუნება**

**განჩინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-584(გ-19)

16 აპრილი, 2020 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

გ. მ-მა 2019 წლის 08 აპრილს სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხეების – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიმართ, დაუბრუნდეს ფოთის საქალაქო სასამართლოს.

ნისტროს მიმართ, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს კახეთის მომსახურების ცენტრის 2018 წლის 06 ნოემბრის №... წერილის და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2019 წლის 26 თებერვლის №1-1/96 ბრძანების ბათილად ცნობისა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსათვის, მინის ნაკვეთზე (ს.კ. ...) რეგისტრირებულ უფლებაში, გ. მ-ის მიერ წარდგენილი აზომვითი ნახაზის შესაბამისად, ცვლილების განხორციელების თაობაზე, ახალი აქტის გამოცემის დავალების მოთხოვნით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 11 აპრილის განჩინებით გ. მ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა თელავის რაიონულ სასამართლოს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ აღნიშნა, რომ საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილ უნდა იქნეს მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით. იმ პირობებში, როდესაც სახეზეა რამდენიმე მოპასუხე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლის შესაბამისად, ტერიტორიული განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტა ხდება ერთ-ერთი მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით. ამასთანავე, განსჯადობის ხსენებული წესი არ ხდის საქმის განსჯადობას დამოკიდებულს მხოლოდ მოსარჩელის ნება-სურვილზე. კოლეგიამ აღნიშნა, რომ განსახილველ შემთხვევაში, დავის საგანი შეიცავს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს კახეთის მომსახურების ცენტრის მიერ 2018 წლის 06 ნოემბერს მიღებული №... წერილის, კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმებას. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 01.05.2013წ. №1-1/107 ბრძანებით დამტკიცებული სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მომსახურების ცენტრის დებულების თანახმად, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს კახეთის მომსახურების ცენტრი წარმოადგენს სააგენტოს შესაბამის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში (თელავი, ახმეტა, გურჯაანი, დედოფლისწყარი, ლაგოდეხი, საგარეჯო, სიღნაღი, ყვარელი). დებულების 1-ლი მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მომსახურების ცენტრი არის სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სტრუქტურული ერთეული, ხსენებული მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, ცენტრი, სააგენტოსაგან დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში, ახორციელებს შესაბამის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში არსებული სახელმწიფო ქონების მართვას, განკარგვას და სარგებლობაში გადაცემას. ამას-

თან, დებულების მე-2 მუხლის თანახმად, ცენტრი, კანონმდებლობით დადგენილი წესით, წარმოადგენს სააგენტოს ინტერესებს სასამართლოში.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ ადმინისტრაციული ორგანოების სისტემის ერთიანობის მიუხედავად, სადავო სამართალურთიერთობის მოწესრიგება ხდება თავდაპირველი აქტით, რაც განაპირობებს დავის სასამართლო განსჯადობას თავდაპირველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმღები ადმინისტრაციული ორგანოს – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს კახეთის მომსახურების ცენტრის ადგილმდებარეობის (ქ. თელავი, ერეკლე მე-2-ის ქ. №6) მიხედვით – თელავის რაიონული სასამართლოს მიერ. კოლეგიის მითითებით, სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსთან ერთად, მოპასუხეს აგრეთვე წარმოადგენს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს კახეთის მომსახურების ცენტრი.

თელავის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 22 აპრილის განჩინებით გ. მ-ის სარჩელი ტერიტორიული განსჯადობის შესახებ დავის გადაწყვეტისა და განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრის მიზნით გადმოეცა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

თელავის რაიონულმა სასამართლომ მიუთითა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15, მე-16, მე-18, მე-20 მუხლებზე და აღნიშნა, რომ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 17 სექტემბრის №391 დადგენილებით დამტკიცებული სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს დებულების მე-3 მუხლის „ძ“ და „წ“ ქვეპუნქტების თანახმად, სააგენტო ახორციელებს სახელმწიფო ქონების მართვა-განკარგვასთან/სარგებლობაში გადაცემასთან დაკავშირებით დადებული ხელშეკრულებების შესრულების მონიტორინგს, აგრეთვე, სააგენტოს მონიტორინგს დაქვემდებარებული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ურთიერთობებში სახელმწიფო ქონების იპოთეკით, გირავნობით ან საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული სხვა უფლებით დატვირთვის თაობაზე თანხმობის გაცემას. ამავე დებულების მე-6 მუხლის მიხედვით, სააგენტო თავის უფლებამოსილებებს ახორციელებს სტრუქტურული ქვედანაყოფებისა და სტრუქტურული ერთეულების მეშვეობით. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2013 წლის 01 მაისის №1-1/107 ბრძანებით დამტკიცებული „სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მომსახურების ცენტრების შექმნისა და ტიპური დებულების“ თანახმად, შექმნილია სააგენტოს კახეთის მომსახურების ცენტრი, რომელიც

სააგენტოს წარმოადგენს შესაბამის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში (თელავი, ახმეტა, გურჯაანი, დედოფლისწყარო, ლაგოდეხი, საგარეჯო, სიღნაღი, ყვარელი).

თელავის რაიონულმა სასამართლომ აღნიშნა, რომ განსახილველი დავა გამომდინარეობს მხარეებს შორის 2002 წელს დადებული იჯარის ხელშეკრულებიდან, რომლის თანახმად, მოიჯარეს მიეცა აღნაგობის უფლება იჯარის საგანზე – მიწის ნაკვეთზე, რომლის მესაკუთრესაც წარმოადგენს სახელმწიფო. შესაბამისად, რეგისტრირებულ მონაცემებში ცვლილების შეტანაზე თანხმობას გაცემს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო. სასამართლოს მოსაზრებით, მოსარჩელის კანონიერ ინტერესს და მიზანს წარმოადგენს იჯარის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული აღნაგობის უფლებიდან გამომდინარე რეგისტრირებულ უფლებაში ცვლილების შეტანა იმ უძრავ ქონებაზე, რომელიც მდებარეობს საგარეჯოს რაიონის სოფელ გიორგიწმინდაში. აღნიშნულისათვის საჭიროა მესაკუთრის მიერ ნების გამოვლენა იჯარის ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ უფლებაზე. შესაბამისად, სარჩელი უკავშირდება და გამომდინარეობს მოსარჩელესა და მეიჯარეს შორის დადებული იჯარის ხელშეკრულებიდან და მიმართულია მოსარჩელის სარგებლობაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე მოსარჩელის რეგისტრირებულ უფლებაში ცვლილების განხორციელებისკენ, მიწის ნაკვეთზე, რომელიც მდებარეობს საგარეჯოს რაიონის სოფელ გიორგიწმინდაში. ამდენად, ხელშეკრულების შესრულებისა და უძრავი ნივთის ადგილმდებარეობა ერთი და იგივეა.

თელავის რაიონულმა სასამართლომ აღნიშნა, რომ „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლობის შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2007 წლის 9 აგვისტოს №1/150-2007 გადაწყვეტილების 38-ე მუხლის თანახმად, სიღნაღის რაიონული სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრა სიღნაღის, საგარეჯოს და დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული საზღვრებით. სასამართლოს მოსაზრებით, კონკრეტული სარჩელის მიზნის გათვალისწინებით, განსჯადი სასამართლო უნდა განისაზღვროს არა სააგენტოს მომსახურების ცენტრის, არამედ უძრავი ქონების ადგილმდებარეობის მიხედვით, რათა არ მოხდეს სსიპ სახელმწიფო ქონების მართვის სააგენტოს და სააგენტოს მომსახურების ცენტრის მიმართ არსებული სარჩელების თავმოყრა მხოლოდ ერთ სასამართლოში. კოლეგიის მითითებით, სადავო ტერიტორია მდებარეობს საგარეჯოს რაიონში, სოფელ გიორგიწმინდაში, რაც სიღნაღის რაიონული სასამართლოს სამოქმედო ტერიტო-

რიას განეკუთვნება.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე გაცნო საქმის მასალებს, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოსა და თელავის რაიონული სასამართლოს განჩინებებს და მიიჩნევს, რომ საქმე უნდა დაუბრუნდეს თელავის რაიონულ სასამართლოს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება არა საგნობრივ, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხს.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეებზე ტერიტორიული განსჯადობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ადმინისტრაციული ორგანოების ტერიტორიულ განსჯადობაზე, რომლის მიხედვით კონკრეტულ ტერიტორიაზე უძრავ ქონებასთან ან სამართალურთიერთობასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებას იღებს ის ადმინისტრაციული ორგანო, რომლის ტერიტორიულ საზღვრებში მდებარეობს ეს უძრავი ქონება ან არსებობს სამართლებრივი ურთიერთობა. რაც შეეხება ადმინისტრაციულ კატეგორიის საქმეთა სასამართლოს ტერიტორიულ განსჯადობას, სარჩელი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის ან ძალადაკარგულად გამოცხადების თაობაზე შედის იმ ადმინისტრაციული სასამართლოს კომპეტენციაში, რომლის მოქმედების სფეროშიც აქვს ადგილსამყოფელი მითითებულ ორგანოს. სარჩელის სათანადო კავშირი ტერიტორიასთან უნდა დადგინდეს სარჩელის წარდგენის მომენტისთვის. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით.

კონკრეტულ შემთხვევაში, გასაჩივრებულია სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს კახეთის მომსახურების ცენტრის 2018 წლის 06 ნოემბრის №... ნერილი და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2019 წლის 26 თებერვლის №1-1/96 ბრძანება. ამასთან, მოსარჩელე ითხოვს საგარეჯოს რაიონის სოფელ გიორგინმინდაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე რეგისტრირებულ უფლებებში ცვლილების განხორციელების თაობაზე ახალი აქტის გამოცემის სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოსათვის დავალებას.

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 17 სექტემბრის №391 დადგენილებით დამტკიცებული სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს დებულების მე-6 მუხლის მიხედვით, სააგენტო თავის უფლებამოსილებებს ახორციელებს სტრუქტურული ქვედანაყოფებისა და სტრუქტურული ერთეულების მეშვეობით. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2013 წლის 01 მაისის №1-1/107 ბრძანებით დამტკიცებული სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მომსახურების ცენტრის დებულების თანახმად, შექმნილია სააგენტოს კახეთის მომსახურების ცენტრი, რომელიც სააგენტოს წარმოადგენს შესაბამის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში (თელავი, ახმეტა, გურჯაანი, დედოფლისწყარო, ლაგოდეხი, საგარეჯო, სიღნაღი, ყვარელი). ხსენებული დებულების 1-ლი მუხლის მე-4 პუნქტის მიხედვით, ცენტრი ახორციელებს შესაბამის ადმინისტრაციულ ერთეულში არსებული სახელმწიფო ქონების მართვას, განკარგვას და სარგებლობაში გადაცემას სააგენტოსგან დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში. დებულების მე-2 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ცენტრი თავისი ძირითადი ფუნქციების შესასრულებლად, დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში, კანონმდებლობით დადგენილი წესით წარმოადგენს სააგენტოს ინტერესებს სასამართლოში. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის ადგილმდებარეობის მიხედვით. კონკრეტულ შემთხვევაში, ძირითადი აქტის გამოცემა ორგანო არის სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს კახეთის მომსახურების ცენტრი, რომელიც ქ. თელავში მდებარეობს. „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლობის შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2007 წლის 9 აგვისტოს №1/150-2007 გადაწყვეტილების 22-ე მუხლის თანახმად, თვითმმართველი ქალაქის – თელავის, თელავისა და ახმეტის მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული საზღვრები მოცულია თელავის რაიონული სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორიით.

საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებას, რომ მოცემულ შემთხვევაში, სახეზე არ არის საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით განსაზღვრული სასამართლოთა შორის კლასიკური დავა საქმის განსჯადობის თაობაზე, შესაბამისად, სახეზე არ არის ამავე მუხლით დადგენილი საკასაციო სასამართლოს იურისდიქცია – სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის გადაწყვეტის უფ-

ლებამოსილების თაობაზე. თელავის რაიონული სასამართლოს მოსაზრებით, საქმე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მიერ განხილვას არ ექვემდებარება, არამედ, მიაჩნია, რომ საქმე სრულიად სხვა – სიღნაღის რაიონული სასამართლოს განხილვის საგანს წარმოადგენს.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ დავა განსჯადობის თაობაზე, რომლის გადაჭრის უფლებამოსილება საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე გააჩნია საკასაციო სასამართლოს, გულისხმობს სასამართლოთა შორის შეუთანხმებლობას, რაც კონკრეტულ შემთხვევაში სახეზე არ არის, თელავის რაიონული სასამართლოს არ აყენებს საქმის თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ განხილვის აუცილებლობის საკითხს. ამდენად, თელავის რაიონული სასამართლოს მსჯელობა სასამართლოთა შორის ასეთი დავის არსებობისა და შესაბამისად, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილი წესით საქმის საკასაციო სასამართლოსათვის გადმოგზავნის თაობაზე დაუსაბუთებელია. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მიერ საქმე თელავის რაიონულ სასამართლოში გადაიგზავნა იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ გ. მ-ის სარჩელი წარმოადგენს თელავის რაიონული სასამართლოს განსჯად დავას, რადგან ძირითადი აქტის გამომცემი ადმინისტრაციული ორგანო თელავში მდებარეობს. თელავის რაიონული სასამართლოს მოსაზრებით, სადავო მიწის ნაკვეთის ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით, დავა სიღნაღის რაიონული სასამართლოს განსჯადია, თუმცა საქმე განსახილველად არ გადაგზავნილა სიღნაღის რაიონულ სასამართლოში, რაც გამორიცხავს განსჯადობის თაობაზე დავის არსებობას. კონკრეტულ შემთხვევაში, თბილისის საქალაქო სასამართლოსა და თელავის რაიონულ სასამართლოს შორის დავა განსჯადობის თაობაზე არ არსებობს (სუსგ. №ბს-424(გ-19), 16.01.2020წ; №ბს-527-527(გ-18), 17.07.2018წ.).

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში დაშვებული სასამართლოებს შორის საქმის განსჯადობის შესახებ დავა ემსახურება საქმის მხოლოდ იურისდიქციული ორგანოს მიერ განხილვის იმპერატიული დანაწესის შესრულებას, ხოლო საკასაციო სასამართლოსათვის მინიჭებული კომპეტენცია განსჯადობის შესახებ გულისხმობს ორი სასამართლოს მსჯელობის სამართლებრივ შეფასებას. სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის არსი სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ საკასაციო სასამართლო მსჯელობს მოდავე სასამართლოების დასაბუთებულ შეხედულებებზე კომპეტენციის თაობაზე და

წყვეტს დავას სწორედ ერთ-ერთი სასამართლოს მსჯელობის, სამართლებრივი კვალიფიკაციის გაზიარების საფუძველზე, რაც განსახილველ შემთხვევაში სახეზე არ არის.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ განსჯადობის შესახებ დავის არარსებობის გამო საქმე უნდა დაუბრუნდეს თელავის რაიონულ სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლით, 26-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. გ. მ-ის სარჩელი, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიმართ, დაუბრუნდეს თელავის რაიონულ სასამართლოს;

2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

6. ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების განსჯალობა

განჩინება საქართველოს სასახლით

№ბს-541(ს-20)

20 ივლისი 2020 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ქ. ცინცაძე

აღწერილობითი ნაწილი:

„ადმინისტრაციული სახდელის დადების შესახებ“ საჩხერის რაიონული სასამართლოს 05.03.2019წ. დადგენილებით პ. ტ-ე ცნობილ იქნა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩამდენ პირად და ადმინისტრაციული სახდელის სახით შეეფარდა ჯარიმა – 500 ლარი. დადგენილების ასლი გადაეცათ მხარეებს. აღნიშნულ დადგენილებაზე ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოში საჩივარი წარადგინა გ. ბ-ემ.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 02.04.2020წ. დადგენილებით გ. ბ-ის საჩივარი დატოვებულ იქნა განუხილველად. სასამართლომ აღნიშნა, რომ საქმის მასალების მიხედვით, ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფ. ...ში, სოფ. ...ს ადმინისტრაციულ ერთეულში ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ...ის ...მა – პ. ტ-ემ ...ის ...ი შენობის მიმდებარედ შესაბამისი დოკუმენტაციის გარეშე მოჭრა 6 ძირი ხე, რის შედეგადაც გარემოსათვის მიყენებულმა ზიანმა შეადგინა 744 ლარი. აღნიშნული ფაქტი გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის დასავლეთის რეგიონული სამმართველოსათვის ცნობილი გახდა გ. ბ-ის შეტყობინების საფუძველზე. შეტყობინებას ადმინისტრაციული ორგანოს მხრიდან მოჰყვა რეაგირება, პ. ტ-ის მიმართ შედგა სამართალდარღვევის ოქმი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 151.1 მუხლით გათვალისწინებული ქმედების ჩადენისათვის. საჩხერის რაიონული სასამართლოს 05.03.2019წ. დადგენილებით პ. ტ-ე ცნობილ იქნა სამართალდარღვევად, ადმინისტრაციული სახდელის სახით შეეფარდა ჯარიმა – 500 ლარი, მასვე დაეკისრა გარემოსათვის მიყენებული ზიანის –

744 ლარის ანაზღაურება. პ. ტ-ემ საჩხერის რაიონულ სასამართლოში წარადგინა როგორც ჯარიმის, ასევე გარემოსათვის მიყენებული ზიანის გადახდის დამადასტურებელი ქვითრები. სააპელაციო სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ არც პ. ტ-ეს და არც ადმინისტრაციულ ორგანოს რაიონული სასამართლოს დადგენილება არ გაუსაჩივრებიათ, ხოლო გ. ბ-ე ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეზე არ წარმოადგენს მხარეს. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 271.1 მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის საქმეზე მიღებული დადგენილება შეუძლია გაასაჩივროს პირმა, რომლის მიმართაც არის გამოტანილი დადგენილება, დაზარალებულმა ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის შემდგენმა. ამდენად, გ. ბ-ე არ არის საჩხერის რაიონული სასამართლოს 05.03.2019წ. დადგენილების გასაჩივრებაზე უფლებამოსილი პირი, რაც ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 275.1 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, გ. ბ-ის საჩივრის განუხილველად დატოვების საფუძველად იქნა მიჩნეული.

07.05.2020წ. გ. ბ-ემ საქართველოს უზენაეს სასამართლოში წარადგინა განცხადება ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 02.04.2020წ. დადგენილების ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო გაუქმებისა და საქმის წარმოების განახლების მოთხოვნით. განმცხადებელმა აღნიშნა, რომ არსებობს სსკ-ის 423-ე მუხლით გათვალისწინებული წარმოების განახლების საფუძველები, რადგან მხარეს არ ჰქონდა შესაძლებლობა მიეთითებინა ახალ გარემოებებსა და მტკიცებულებებზე. აღნიშნული განცხადება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 13.05.2020წ. მიმართვით გადაგზავნილ იქნა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოში. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 13.07.2020წ. №915-2/3ბ მომართვით გ. ბ-ის განცხადება, როგორც საჩივარი საქმის მასალებთან ერთად გადმოგზავნილ იქნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოში. გადმოგზავნის საფუძველად მიეთითა: საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1-ლი მუხლი, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 231-ე მუხლი და საქართველოს საოქალაქო საპროცესო კოდექსის 398-ე მუხლი.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო გ. ბ-ის განცხადების გაცნობის შედეგად მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი განცხადება განსჯადობით განსახილველად უნდა გადაეცეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ გ. ბ-ის განცხადების შინაარ-

სიდან და მასში ასახული მოთხოვნიდან ერთმნიშვნელოვნად იკვეთება გ. ბ-ის მიზანი გაუქმდეს სააპელაციო პალატის 02.04.2020წ. დადგენილება კონკრეტული საფუძვლით: ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო. დაუსაბუთებელია სააპელაციო სასამართლოს მოსაზრება გ. ბ-ის 07.05.2020წ. განცხადების საჩივრად მიჩნევის შესახებ. განცხადების მიხედვით მისი ადრესატია ქუთაისის სააპელაციო სასამართლო, ხოლო მოთხოვნაა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 02.04.2020წ. დადგენილების გაუქმება ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო და საქმის წარმოების განახლება. მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძვლად გ. ბ-ეს მითითებული აქვს სსკ-ის 423-ე მუხლი, რომელიც სწორედ ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განცხადების სასამართლოში წარდგენის საფუძვლებს ჩამოთვლის. ამდენად, განცხადება ეხება ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო სააპელაციო პალატის დადგენილების გაუქმების, საქმის წარმოების განახლების საკითხს და არ შეიცავს ზემდგომ სასამართლოში წარსადგენი საჩივრის რაიმე მახასიათებლებს.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, განცხადება გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის ან ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ შეტანილ უნდა იქნეს გადაწყვეტილების გამომტან სასამართლოში. აღნიშნული ნორმის გათვალისწინებით, სასამართლო მიიჩნევს, რომ გ. ბ-ის განცხადება განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება არა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს, არამედ ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას, რადგან განცხადება სწორედ სააპელაციო პალატის დადგენილების გაუქმებისა და საქმის წარმოების განახლების მიზნით არის წარდგენილი. გასათვალისწინებელია, რომ საკასაციო სასამართლოს განსახილველ საქმესთან დაკავშირებით რაიმე განჩინება/გადაწყვეტილება არ მიუღია. ამასთანავე, საკასაციო პალატა ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ განსახილველი დავის ფარგლებში იხილავს მხოლოდ განცხადების ექვემდებარების და არა მისი დასაშვებობის ან საფუძვლიანობის საკითხს.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 13.07.2020წ. №915-2/3ბ მომართვაში გ. ბ-ის განცხადების საჩივრად მიჩნევისა და საქართველოს უზენაეს სასამართლოში გადმოგზავნის საფუძვლად მითითებულია: საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1-ლი მუხლი, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 231-ე მუხლი და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 398-ე მუხლი. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 231-ე მუხლის თანახმად, ადმინისტრა-

ციულ სამართალდარღვევათა საქმეების წარმოების წესი იმ ორგანოებში (თანამდებობის პირთა მიერ), რომლებიც უფლებამოსილი არიან განიხილონ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები, განისაზღვრება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსით და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეების წარმოების წესი სასამართლოებში განისაზღვრება ამ კოდექსით და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით. სსკ-ის 398-ე მუხლის მიხედვით, საკასაციო საჩივრის შემოსვლის შემდეგ სააპელაციო სასამართლო დაუყოვნებლივ გადაუგზავნის საკასაციო სასამართლოს საკასაციო საჩივარს და მთლიანად საქმეს. ამდენად, სააპელაციო პალატის მიმართვა შეიცავს მხოლოდ ზოგად ნორმებზე მითიებას და არ ასაბუთებს გ. ბ-ის განცხადების საჩივრად მიჩნევისა და საკასაციო სასამართლოში განსახილველად გადმოგზავნას.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო მიიჩნევს, რომ ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ გ. ბ-ის განცხადება ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის განსჯადია.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს საოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. გ. ბ-ის განცხადება ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განსჯადობით განსახილველად გადაეცეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას;

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ასლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამოსაქმის
წარმოების განახლების განსჯადობა**

**განჩინება
საქართველოს სასჯელით**

№ბ-647-6(ა-20)

24 ივნისი, 2020 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ქ. ცინცაძე**

აღწერილობითი ნაწილი:

ზ. ჯ-ემ 18.12.2017 წ. სარჩელი აღძრა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში. მოსარჩელემ სარჩელის საბოლოოდ დაზუსტების შემდეგ მოპასუხედ დაასახელა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერთან არსებული თვითნებურად დაკავებულ მიწაზე საკუთრების უფლების აღიარების კომისია და მოთხოვა: ზ. ჯ-ისათვის საკუთრების უფლების აღიარებაზე უარის თქმის ნაწილში ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერთან არსებული თვითნებურად დაკავებულ მიწაზე საკუთრების უფლების აღიარების კომისიის 27.07.2017წ. №620 საოქმო გადაწყვეტილების (დღის წესრიგის 33-ე საკითხი), „მიწის ნაკვეთზე ზ. ჯ-ის საკუთრების უფლების აღიარებაზე უარის თქმის შესახებ“ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერთან არსებული თვითნებურად დაკავებულ მიწაზე საკუთრების უფლების აღიარების კომისიის 04.09.2017 წ. №1324 განკარგულების ბათილად ცნობა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერთან არსებულ თვითნებურად დაკავებულ მიწაზე საკუთრების აღიარების კომისიისათვის ქ. თბილისში, ...ის №...-ს მიმდებარედ არსებულ 24 კვ.მ. მიწის ნაკვეთზე ზ. ჯ-ის საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ ახალი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალება.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 04.07.2018წ. გადაწყვეტილებით ზ. ჯ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ზ. ჯ-ემ.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 30.10.2018წ. განჩინებით ზ. ჯ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა; უცვლელად დარჩა გასაჩივრებული გადაწყვეტილება, რაც საკასაციო წესით გაასაჩივრა ზ. ჯ-ემ.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქ-

მეთა პალატის 04.06.2019წ. განჩინებით ზ. ჯ-ის საკასაციო საჩივარი დაუშვებლად იქნა ცნობილი, უცვლელად დარჩა სააპელაციო პალატის 30.10.2018წ. განჩინება.

საკასაციო სასამართლოს 18.06.2020. განცხადებით მომართა ზ. ჯ-ემ ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების მოთხოვნით.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო ზ. ჯ-ის განცხადების გაცნობის შედეგად მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი განცხადება განსჯადობით განსახილველად უნდა გადაეცეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, განცხადება გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის ან ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ შეტანილ უნდა იქნეს გადაწყვეტილების გამომტან სასამართლოში. განცხადებას განიხილავს გადაწყვეტილების გამომტანი სასამართლო იმ შემთხვევაშიც, როდესაც არსებობს ზემდგომი სასამართლოს განჩინება ამ გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების შესახებ. აღნიშნული ნორმის გათვალისწინებით, სასამართლო მიიჩნევს, რომ ზ. ჯ-ის განცხადება განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება არა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს, არამედ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, რადგან ზ. ჯ-ის სასარჩელო მოთხოვნაზე არსებითად იმსჯელა და სარჩელი არ დააკმაყოფილა სწორედ თბილისის საქალაქო სასამართლომ. მართალია, პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გასაჩივრდა და ზ. ჯ-ის საჩივრებზე იმსჯელეს ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოებმაც, თუმცა მათ არ შეუცვლიათ საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ. ამდენად, სასამართლო მიიჩნევს, რომ ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების მოთხოვნით ზ. ჯ-ეს უნდა მიემართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციული საქმეთა კოლეგიისათვის, ანუ სასამართლოსთვის, რომელმაც არსებითად იმსჯელა განსახილველ საკითხებზე და მიიღო სათანადო გადაწყვეტილება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ზ. ჯ-ის განცხადება ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განსჯადობით განსახილველად გადაეცეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლო
თბილისი 0110, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6
ტელ.: (995 32) 298 20 75
www.supremecourt.ge